

ימי בנימין

אריק אילת

4 שנים של קואליציה הסתיימו השבוע בקול תרועה רמה • יוסי גיטלר הניח את ידו על המאורעות הבולטים שאפיינו את ממשלת נתניהו הרביעית, בדגש על מערכת היחסים הפנים חרדית וסוגיות דת ומדינה • מתי התריע גפני על היפרדות מ'אגודת ישראל' בירושלים? ומה ניבא ליצמן על עתיד יחסי מאיר פרוש ו'דגל התורה'? • על איזה רקע קרא מאיר פרוש לשבח את בוגי יעלון? באיזה מתווה הבטיח דרעי לטפל? ומתי קיבלה 'ישראל ביתנו' 15 מנדטים בסקרים? **18**

הרב זמיר כהן | הרב בן ציון נורדמן | דוד חכם
מרדכי רוט | הרב צוריאל קריספל | יצחק שינפלד
דוד רוזנטל | הרב אריאל למברג | שרה פכטר

חזות ומדי שרד

התפילין מחברות את נשמת האדם לאור האין סוף ומזרימים שפעת הארה אליה. ואילו התפילין של יד המונחים על הזרוע במקום התפוח עם הטיה כנגד הלב, נותנים את אורם אל הרוח השוכנת בלב

כשם שמכשירי ההאזנה והצפייה מממשים את יכולתם המופלאה רק באמצעות אנטנה הקולטת מאוויר העולם את הגלים הקיימים בו ומעבירה את אשר בהם אל תוך המכשיר החושף בדרך זו עולם ומלואו, כך התפילין פועלים בנשמת האדם לקלוט את האור האלוהי מחלל העולם בממד הרוחני, ולהזרימו אל תוככי הנשמה. אמנם לעיני מי שאינו מבין בזה, נראים התפילין שעל היהודי המניחם כקוביות שחורות הקשורות ברצועות ללא פשר וללא סיבה, אולם הלא כך בדיוק רואה שוכן היערות את האנטנה ואת הצלחת הניצבת בראש הגג. במענה לשאלתנו הוא ישיב שמדובר במוט מיותר ובצלחת מתכת ענקית מבוזבת, שהיא אפשר להפיק ממנה תועלת בשימוש אחר. אך המבין יודע שאמנם החומר אכן עשוי בצורות אלו, אך הוא עשוי באופן שיקלוט גלים מיוחדים ויזרים אותם אל תוככי המכשיר ובכך יחבר את האדם אל כל המתרחש בעולם.

וב"מהפך" שם מובא גם מחקרו של ד"ר סטיבן שרם מארה"ב, מומחה באקופונקטורה ובכירופרקטיקה, אשר הוכיח במאמר שפורסם ב-2002 בירחון בריטי רב יוקרה לרפואה סינית, כי נקודות המגע של התפילין של ראש ושל יד, חופפות בדיוקנות את נקודות הדיקור אשר באמצעותן ניתן לרומם את הרוחניות ולטהר את המחשבה, על פי הרפואה הסינית.

אולם לנו ברור וידוע שהדברים גבוהים הרבה יותר. בספר הזוהר מובא שעל ידי הנחת התפילין, אשר ארבעת בתיו הינם כארבעה היכלות [שהם בבחינת ארבע אותיות שם 'אדני', שהוא בגימטריה 'היכל'] לארבע אותיות שם הוי"ה [המקבילים לארבע הפרשיות שבבתי התפילין]. בסוד שילוב שם הוי"ה בשם אדני"ן, רצועות התפילין פועלים כחבליים לקשירת כוחות הסטרא אחרא של זיקוהו, וגם שלא ישפיעו עליו כוחות אלה לרעה להיות הוא עצמו אדם מזיק כשור מועד.

ועוד מבורא בזוהר שעל ידי הנחת התפילין משלים האדם עצמו להיות בדיוקן עליון [לפי שראשו עם צווארו עשויים בצורת האות י'. וחמשת אצבעותיו שהם עיקר כל יד, הינם בבחינת האות ה'. ושתי הידיים - פעמיים האות ה'. וגופו בצורת האות ו'. נמצא שהאדם עשוי בסוד שם הוי"ה. אלא שחסר בו קוצו של יו"ד, שהוא סוד חיבור כל היקום הרוחני והגשמי לאור האין-סוף. וכשמניח תפילין על ראשו שהוא האות י', מקבל קוצו של יו"ד. הצינור המחבר אותו לאור האין-סוף ומזרים אל תוכו את הארת הבורא].

נמצא שהיהודי הקם בכל בקר, מתעטף בגלימת טלית ומניח עטרת תפילין, מקבל בכך שמירה גבוהה רוחנית ופיזית, וגם מתחבר לקשרים עליונים לקבל את הארת האין סוף ברוך הוא. וזאת מלבד שמזכיר הוא לעצמו בכך מידי בקר באופן קבוע, כי בן מלך הוא, הלוּבש בטרם צאתו לפועלו את לבוש וסמלי משפחת המלוכה. אמנם בשעות היום עובד הוא לפרנסתו כאחד האדם, אבל תמיד נזהר הוא לנהוג בגינוני מלכות. הוא אינו ניזון מכל מאכל ככל הגויים, אינו מרשה לכל תמונה להיכנס למוחו על ידי ראייה אסורה, נזהר הוא בכבוד ובממון הזולת וכל כיוצא בזה.

לעומת הטלית העוטפת את גופו של האדם, מצוות התפילין מתמקדת בראש ובלב. ככתוב בתורה: "וְקָשְׁתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ". ומבואר בשלחן ערוך: "יכוון בהנחתם שציונו הקדוש ברוך הוא להניח ארבע פרשיות אלו שיש בהם ייחוד שמו [ההכרזה על היותו אחד] ויציאת מצרים, על הזרוע כנגד הלב, ועל הראש כנגד המוח, כדי שזכור ניסים ונפלאות שעשה עמנו, שהם מורים על ייחודו, ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו. וישעבד להקדוש ברוך הוא הנשמה שהיא במוח, וגם הלב שהוא עיקר התאוות והמחשבות".

התפילין מכילים ארבע פרשיות מהתורה. בתפילין של יד כולם נמצאים בבית אחד ובתפילין של ראש הינם מונחים בארבעה תאים נפרדים. על תפילין של ראש חקוקה מצד אחד אות ש' שיש לה שלש ראשים ומצד שני אות ש' בעלת ארבעה ראשים. קשרי רצועות התפילין יוצרים את מבנה האות ד' ואת מבנה האות י'. וביחד עוטפים ומחברים את האדם לשם השמירה הקדוש: "שדי".

ארבעת תאי פרשיות התפילין שבראש מכוונים כנגד ארבע חלקי המח. ובשעה שהאדם מניחם במקום שמוחו של תינוק רופס [רך], מבלי שירדו כלל אל המצח [אלא עד סוף שורשי השיער], הרי הם מונחים בשער הכניסה הרוחני המקביל לשער הגשמי, אל הנשמה השוכנת במוח. וכך מחברים הם את נשמת האדם לאור האין סוף ומזרימים שפעת הארה אליה. ואילו התפילין של יד המונחים על הזרוע במקום התפוח עם הטיה כנגד הלב, נותנים את אורם אל הרוח השוכנת בלב [הרוח היא מקור הרגשות, בעוד הנשמה היא מקור השכל החושב]. המניח תפילין בכל בקר, זוכה לצאת ליום עבודתו עם נשמה רוח מוארים יותר. אפילו בעבודה הוא יבצע פחות טעויות ואף יקל מעליו להתגבר על כעסים ושאר מטענים רגשיים שליליים. שהרי התפילין פעלו בו היום.

הארת התפילין

הנה תקציר מדברי הרמח"ל בספרו דרך ה': "...כי נתן הבורא יתברך לישראל [את היכולת] שיהיו ממשיכים עליהם המשך ממש מקדושתו יתברך ויתעטרו בו. באופן שכל בחינותיהם הנפשיים והגופניים יתייחסו תחת האור הגדול הזה ויתוקנו בו תיקון גדול. ...ואמנם שני אברים ראשיים נמצאים באדם. ובהם הנשמה [היא השם הכולל לכל חמשת חלקיה] מתגברת תגבורת גדול [פעילה בהם יותר משאר אברי הגוף]. והם המח והלב. וציווה הבורא יתברך שיימשך האור הזה על המח תחילה על ידי תפילין של ראש ויתוקן בו המח והנשמה שבו, ויתפשט אחר כך על הלב על ידי תפילין של יד שכנגדו ויתוקן גם הוא. ועל ידי זה נמצא האדם כולו בכל בחינותיו [הרוחניות והחומריות] נכלל תחת המשך [השפע הנמשך ממעלה] הקדושה הזאת ומתעטר בה ומתקדש קדושה רבה".

ואכן, במחקרי הילה התברר כי בעת הנחת תפילין, משתנה

36
תשלומים

ימים אחרונים לחיסול הגדול!

עודפי מלאי ותצוגות

מאות דגמי מקררים, מקפיאים, תנורים, מכונות כביסה, מכונות ייבוש, מזגנים, כיריים, שואבי אבק, ועוד עשרות מוצרי חשמל קטנים במחירים אפסיים! כל הקודם זוכה!

ההנחות תקפות בכל סניפי רשת 'שיא החשמל והמיזוג'!

שיא החשמל והמיזוג

מציבים רף גבוה במבחן התוצאה

לבירור הסניף הקרוב לביתכם:

03-5045000

אלעד: רח' יונתן בן עוזיאל 32 (בחניה) ● אשדוד: רבי מאיר בעל הנס 26 רובע ד' ● בית שמש: רח' שפת אמת 32 ● ביתר עילית: רח' המגיד ממעזריטש 94
בני ברק: רח' יהודה הלוי 25 פינת רבי עקיבא ● מודיעין עילית: רח' יהודה הנשיא 19 ברכפלד ● ירושלים: בית התאומים, כנפי נשרים 15 גבעת שאול

שליחות

בכך מבאר האר"י הקדוש את השאלה האחרונה שהעלינו: מדוע אסור לחזור למצרים לעולם? משום שיהודי מתגלגל לאן שיש מה לתקן ואילו במצרים הושלם תהליך הבירור. אין ליהודי מה לעשות שם.

לקוטי תורה להאר"י ל ריש פרשת תצא: אמר ה' 'לא תוסיפו לראותם עד עולם' ... [וקשה] למה צוה כן במצרים ולא עשה כן בשאר הגלויות? ... הנה הגלויות הוצרכו לברר ניצוצי הקדושה שנתערבו בחטא אדם הראשון בתוך הקליפות, שנתערב טוב ברע כנודע ... והנה במצרים באותה גלות ביררו כל הקדושה שהיתה בקרבם ולא נשאר דבר ... ולכן ציווה שלא לראותם עוד. התפיסה אודות מחויבות האדם למקומו, שופכת אור על אחד הדיאלוגים הסוערים בתנ"ך. זה רגע השיא של הדרמה במגילת אסתר: גזירת המן התפרסמה, המלך והמן ישבו לשחות והעיר שושן נבוכה. מעולם לא פורסמה גזירה נוראה ואכזרית יותר: "להרוג ולאבד את כל עם מרדכי טף ונשים ביום אחד". לא רק היהודים באירופה, לא רק היהודים באפריקה, אלא כל עם מרדכי בתוך 24 שעות.

מרדכי פונה לאסתר ומפציר בה ללכת לבעלה, המלך, ולעורר את רחמיו, אך אסתר טוענת שזה לא הצעד הנכון. משום שהיא לא נקראה אל המלך שלושים יום וזאת לא תהיה גישה נכונה לפרוץ לחדרו כנגד החוק. ואז קורה דבר מוזר: מרדכי עונה לה במילים קשות וחמורות ביותר שאי אפשר להכיל אותן: "אל תדמי בנפשך להימלט ... כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו!", ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות".

מרדכי מאיים עליה במוות, לא פחות. וכאן עולות שתי שאלות: א. למה הוא מפחיד אותה? היא מתגוננת בדברים של טעם ולמה לענות באלימות? ב. מה מרדכי מתכוון בסוף דבריו "ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות"? מדוע נוקט בלשון מהססת, לא נחרצת, "ומי יודע אם לעת כזאת"? האם ככה יניע אותה לפעולה? ! עליו לקבוע ברורות: 'אני אומר כי לעת כזאת הגעת למלכות'!

בהתועדות פורים תשכ"ב הציג הרבי מליובאוויטש גישה מופלאה: מרדכי עונה לה כך, "מי יודע" ! איש אינו יכול להסביר מדוע דווקא את זאת שנבחרת להיות כאן, איש אינו יודע מדוע זאת הדרך בה עלינו לבטל את הגזירה, אך כן ברור ש"לעת כזאת הגעת למלכות"!. אם את כאן – כנראה שזאת השליחות שלך. כנראה שהובאת לכאן בדיוק בשביל הרגע הזה.

במלים מעשיות הכוונה היא, שלהיות מאמין זה לא לשבת בטל. אצל אדם מאמין אין דבר כזה 'להעביר את הזמן עד שאגיע למקום שאני חפץ להיות בו'. כל רגע בחיים הוא משימה, כל תפקיד בקריירה הוא שליחות, ומה שנדרש מאתנו הוא לקום מהכורסה כרגע, עכשיו, ולחשוב איך אני נותן את התרומה הכי טובה במקום בו אני נמצא. יתכן ועוד חצי שנה אהיה במקום אחר, אבל כרגע אני כאן וזה אומר ש"לעת כזאת הגעת למלכות". היום אני צריך לעשות את המקסימום בו אני נמצא.

בחיים מתגלגלים למקומות רבים, בחלקם איננו מבינים מה אנו עושים בהם, אך הדבר הכי חשוב הוא לעשות בכל מקום את המקסימום הגשמי והרוחני. משום שהוא בוודאי חלק מהשליחות שלנו.

בשבוע הקרוב ייפתח כינוס שלוחי הרבי בארץ הקודש במלון ניר עציון שלוחים שבחרו להקדיש את חיי משפחתם לשליחות קודש, את הכינוס ינהל יו"ר צעירי חב"ד הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב כמיטב המסורת. הנתונים המרגשים המצביעים על 880 שלוחים הפועלים ב 445 בתי חב"ד כיום, כאשר רק בשנה האחרונה יצאו 63 משפחות שלוחים חדשות ורק בישראל. הנתונים הללו הם קידוש ה' עצום, ומילה טובה לרב אהרונוב הנמרץ שמסור ונתון למימוש חזונו של הרבי, מסתבר כי הרב אהרונוב הינו ללא ספק אחד המנהיגים ואנשי המעש הגדולים והמשפיעים ביותר בעולם היהודי כולו.

ומכאן שהיה בה ריכוז רוחני עצום של ניצוצות שצריכים להתברר. מתוך 288 ניצוצות שהתפזרו בעולם כולו, 202 התפזרו במצרים לבדה. השליחות של צאצאי אברהם הייתה לגלות אל "ארץ לא להם", כלומר לא בשביל עצמם אלא בשביל תיקון העולם. להיות במצרים, להביא לשם אור רוחני ולתקן את השברים.

כעת נוכל להבין את אחת השאלות הגדולות במקרא (שהארכנו לדון בה בשנים קודמות): לאורך הפרשיות הללו מצווה הקב"ה שוב ושוב לשאול ממצרים כלי כסף וכלי זהב לפני שייצאו משם. לכאורה מה מטרת הסחטנות הזו שמעמידה את בני ישראל באור אנטישמי של תאבי בצע? הביאור הפנימי הוא שזה בדיוק הסדר דרכו התבצע הליך הבירור המצרי. עם ישראל לקח מהם את כלי הכסף והזהב ואחר כך הקדיש אותם לבניית המשכן, וכך התבצע היפוך מושלם.

וכפי כותב הרבי בליקוטי שיחות ג/1016: הקשה מורי וחמי אדמו"ר, הרי אברהם אבינו היה תכלית הטוב והחסד (עד שמצא זכות על ישמעאל ואמר 'לו ישמעאל יחיה לפניך') ואיך לא מצא זכות על ישראל כששמע גזירת הגלות 'גר יהיה זרעך בארץ לא להם'? אלא זה מה שאמר הכתוב 'בארץ לא להם', הקב"ה רמז לאברהם: אל תירא, מה שגר יהיה זרעך הוא 'לא להם', לא בשבילם (למרק חטאיהם) כי אם לברר את הניצוצות במצרים. והו' 'ועבדום וענו אותם' – הם יעבידו את מצרים ויעשו אותם לעניים כי ייקחו מהם את כל הניצוצות, 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' הוא רכוש הניצוצות שיוצאו ממצרים.

המהלך הזה התחיל במצרים ונמשך עד היום: נשים לב לעובדה מופלאה שקשה להסביר אותה בדרכים הגיוניות: יהודים הם העם הנודד ביותר בעולם. הסינים גרים בסין, הצרפתים בצרפת – והיהודים גרים בכל פינה על פני הגלובוס. הסמל היהודי הנחצי הוא "מקל הנדודים". גם כשחשבנו שמצאנו מקום נוח להתישב בו כמשך מאתיים שנה, דאגו הגויים לגרש אותנו ולהתגלגל אל מקום חדש. ועד היום הזה יהודים הם חסרי שקט ומנוחה ומתגלגלים לכל פינה נידחת בגלובוס.

לפי התפיסה הפנימית, זה לא קלקול, זה תיקון. נועדנו להגיע לכל פינה ולקדש אותה. לברך על האוכל, לארגן מניין תפילה ולהיות מורי הדרך לחיים של משמעות.

הסיפור הבא (לפי אגרות קודש הרי"צ ז/עמוד כ) התרחש לפני כמאה וחמישים שנה ברוסיה. יהודי חסיד התגורר בעיר החשובה פולאצק ברוסיה הלבנה, העיר הייתה מלאה חיי תורה, בתי כנסת, תלמידי חכמים וחסידים. לפרנסתו עבד כצורף כלי כסף וזהב והרוויח היטב. חייו היו מאושרים בגשמיות וברוחניות. אך חלפו הימים והפרנסה התמעטה וימים שלמים הוא ישב בחוסר עבודה. לא נותרה בידו ברירה והוא נאלץ לחפש מקום עבודה חדש.

אמרו לו שבעיר רחוקה בשם "ולאדמיר" בעומק רוסיה זקוקים לצורף עם ידיים טובות והוא שינה את חייו ועבר לשם. אך העיר הזו הייתה הפוכה ממקום מושבו הקודם. אמנם הייתה עיר של מסחר, אך לא היו בה חיים יהודיים, הוא לא מצא אפילו בית כנסת ומניין לקריאת התורה, והריקנות והשממון הרוחני העלו בליבו תמיהות על הנהגת הקב"ה: למה הוביל אותו למקום כזה?

כמו חסיד אמתי הוא לא נכנע לשבר בליבו, אלא נסע לליובאוויטש אל האדמו"ר המהר"ש ושאל: היות שהקב"ה רוצה שאקיים חיי תורה, למה הוביל אותי למדבר שממה רוחני? הרבי הביט בו ואמר: אתה באמת חושב שהקב"ה לא יכול לספק לך בפרנסה בפולאצק?! זה בכלל לא העניין. תביט סביבך ותבין הכול: באותה עיר היה מחנה גדול של "קנטוניסטים", אלו היו צעירים יהודיים שגויסו כילדים בגיל שמונה! למשך 25 שנה בצבא הרוסי. זאת הייתה מזימה מרושעת של הצאר במטרה לנצר ולחלץ את הצעירים היהודיים. אותם צעירים זועקים לנפש קרובה, שתחבק אותם, שתיתן להם הרגשה של בית, שתעורר אותם להתקבץ לתפילה ולקריאת התורה ולכן אתה נשלחת לשם. צרכי הפרנסה שלך הם רק כיסוי למה שהקב"ה צריך ממך. אותו חסיד התמסר למשימה ופעל רבות עם אותם צעירים.

יצחק נעמעס היה סוחר בולים בניו יורק. פעם קיים משא ומתן עם יהודי ניו-יורקי בשם טנקל על עסקת בולים ענקית. המו"מ נמשך חצי שנה, אך ברגע האחרון העסק התפוצץ. נעמעס חש צער על הזמן הארוך שבזבז, אך במחשבה שניה אמר לעצמו שכל עסקי הפרנסה הם רק כיסוי על השליחות הרוחנית והחל להרהר כיצד לקרב את הטנקל הזה. הוא ביקש שוב פגישה עמו ואמר כי הוא רואה סימן בקשר ביניהם שעליו לעורר אותו לחיזוק רוחני והציע לו לשמור שבת. טנקל סירב. נעמעס התייעץ עם הרב חודקוב והוא הציע לדבר אתו על כשרות. אך טנקל סירב גם לכך באומרו שאשתו לא תסכים להחליף את כלי המטבח שלה.

חלפו שנים, רעייתו של טנקל נפטרה, ונעמעס הלך לנחם אותו. בין הדברים הציע לו להכשיר את המטבח לעילוי נשמת אשתו. אך טנקל הגיב בחשש שאינו יודע איך יסתדר במצב החדש, וקל וחומר שאינו רוצה לשנות את המטבח מהכלים הישנים. נעמעס לקח אומץ והציע הצעה מדהימה: הוא מוכן להביא לו מדי שבוע, שבע מנות מזון מבושלות. טנקל לא היה יכול לסרב להצעה כזו. מאותו שבוע, מדי יום חמישי היה נעמעס לוקח את הרכבת מקראון הייטס לברונקס, קונה 7 מנות בשריות מבושלות, משם לוקח את הרכבת לריוורדייל ומוסר אותן לטנקל. הוא לא התחשב במחיר היקר שעלה לו העסק הזה, קרוב לרבע משכורת חדשית, אלא עשה זאת בהתמדה.

כך נהג במשך שנה וחצי, 80 שבועות. לפתע טנקל פנה אליו וביקש ממנו להפסיק. לדבריו, הוא לא אוהב את האוכל המוכן שנעמעס מביא. החסיד ההמום שאל מה קורה עם האוכל כל שבוע? וטנקל ענה שהוא זורק אותו לכלב... זה היה יותר מדי עבור נעמעס והוא ניתק עמו את הקשר בצער.

חלפו עשרות שנים, נעמעס הזדקן ועזב את הביזנס, אך היה לו ולאשתו מנהג יפה. הם היו מארחים בביתם סטודנטים שהיו באים ל"שבתון" בשכונה. פעם אירחו סטודנט מוזר. כל הסעודה ישב והביט מסביב ולא אכל כלום. הוא התנצל שלא בא לאכול אלא סתם רצה לראות יהודים. הוא הסביר, שסבא שלו סיפר על יהודי משונה, שהיה מביא על חשבונו אוכל מדי שבוע במשך שנה וחצי והעיקר שהוא יאכל כשר. "חשבתי לעצמי שבאמריקה אין כבר אנשים כאלו ואני מוכרח לראות אם נותרו עוד כמה מהסוג הזה..." נו, הם סיפרו לו כי הם "היהודים המוזרים הללו" ומכאן ההמשך היה צפוי. הם קירבו אותו לאידישקייט עד שהחל לשמור תורה ומצוות

הרבי מליובאוויטש מביא וארט כביר בשם חמיו, האדמו"ר הרי"צ: כל סוד הגלות, והשתיקה של אברהם בתגובה לכך, טמון במילות התורה עצמה: "גר יהיה זרעך בארץ לא להם". מה משמעות הלשון הבלתי רגילה הזו? למה לא נאמר ברור 'בארץ מצרים'? כאן טמון סוד הגלגולים: לפעמים נשלח אדם לארץ לא לו, כלומר, לא לצורכו האישי אלא לצרכי המשימה שנדרשת ממנו!.

בחיים יש את מה שאנו בוחרים עבור עצמנו, ויש את מה שההשגחה העליונה בוחרת בנו עבור הצרכים שלה. מעבר לכך שכל אחד הוא אדם והורה ומפרנס, הוא גם חלק מהפאזל שהקב"ה יצר ואנשים נשלחים למשימות בהתאם לפסיפס הגדול שיצר הקב"ה.

האר"י הקדוש כותב כי לפני הבריאה, התחולל בעולמות העליונים זעזוע שנקרא "שבירת הכלים". האורות האלוקיים שהאירו בעולם היו נשגבים עבור יכולת הקיבול של העולם הזה וניצוצות אלוקיים התפזרו ברחבי האטמוספירה. השליחות היהודית היא ללקט את הניצוצות הללו ולתקן אותם, להאיר בהם את שורשם העליון. הרעיון רמוז באחד הפסוקים הראשונים בתורה: "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים", המילה "מרחפת" היא נוטריקון: "רפ"ח מעולם תהו", שכן בעולם הזה התפזרו 288 ניצוצות מעולם התהו.

ארץ מצרים הייתה באותם ימים המעצמה העולמית החשובה,

”
במזרחי טפחות הבנקאי שלי
תמיד יודע להציע
את מה שהכי משתלם
ומתאים לעסק שלי

שמעון כהן, בעל חנות 'צעצועינו'
סניף כהנמן, בני ברק

“

מימד

ומה איתך, יש לך בן אדם בבנק?
לא? פשוט תעבור!

מזרחי טפחות

לפרטים התקשרו עכשיו 8860*

הנאצי סינן: "אתה יהודי ואתה יכול"

כשבתיה הגישה יד לתיבת משה, לא היה לה סיכוי הגיוני לאחוז בה, אבל המסר שהנחילה הוא חד ומהדהד: אין לא יכול, יש לא רוצה • המשפט שהקצין הנאצי סינן באכזריותו - ליווה את ניצול השואה • וגם: ילדי חדרה, אנחנו מאמינים בכל אחד מכם

לפני כעשור בסרט הוליוודי, כבר התבטא ואמר שיהיה נשיא ארה"ב. זה היה נראה אז חלום באספמיה. האיש שלא הגיע משומקום, לא עבר את הקונגרס ולא את הסנאט, לא עסק בקשרי חוץ וגם לא בענייני פנים. פשוט החליט להיות נשיא המעצמה הגדולה ביותר והוא נהיה.

...

השבוע פתחנו ב'מדעים ויהדות' את עונת הרישום לשנת הלימודים הבאה. המוטו שלי בייסוד הרשת - שיש לה כיום סניפים גם מחוץ לחדרה - היה אחד: מימוש הפוטנציאל שיש בכל תלמיד ותלמידה. זה מה שמנחה אותי מתחילת דרכי: האמונה בכוחו של כל אחד ואחד. בכל יחיד יש כוח רצון טמון שעמו הוא יכול להעפיל לגבהי גבהים, ותפקידנו אנו להפיק את רצונם ולהוציאם מן הכוח אל הפועל, מן המחשבה אל המעשה.

השבוע נפתחו הסדנאות למוכנות עבור כיתה א', בשיתוף פעולה עם מתנ"ס אפקים בניהולו של ידידי עמי פדלון ובהם משתתפים למעלה מ-200 ילדי העיר חדרה משכונת הפארק - ניסן והסביבה לצד זה נערכים המבחנים לכיתות מופ"ת- רף גבוה לחט"ב תיכון "מדעים ויהדות" החדש. אלו תמריצים לתלמידים הקוראים להם בראשית ימיהם: "אתם מסוגלים ויכולים הרבה יותר". רבים מהתלמידים המצטרפים לתוכניות והמסלולים עושים חיל וגורמים נחת לעצמם ולהוריהם. זהו כוח הרצון.

ועוד נקודה למחשבה: "יגעת ומצאת - תאמין". יש כאן שלושה יסודות: יגיעה, מציאה, אמונה. אדם זקוק לכל השלושה כדי להצליח. גם יגיעה ועמל, גם למצוא את הדבר הנכון וגם להאמין בצדקת דרכו. שבת שלום ומבורך.

המרחק העצום שבינה העומדת על שפת היאור לבין התיבה השטה לה במנוחה בתוך היאור, ונעשה לה נס, והשתרבה ידה למרחוק, והיא משתה את התיבה מן היאור, ואז גילתה בו נער בוכה, זהו משה רבינו בילדותו, שהוצנע מאימת גזירת פרעה לכלות ולהרוג את כל הבנים הזכרים הנולדים במצרים.

וכי מניין העוז והאומץ של בתיה להושיט יד למקום רחוק? וכי למה זה העלתה בדעתה כי היא תצליח להגיע אל התיבה המרוחקת? אומר הרבי מקוצק, כי כשאדם מנסה - הוא מצליח. "יגעת ומצאת תאמין". היא לא התייאשה, אלא הושיטה יד, וכשאדם מנסה ומושיט יד - משמים עוזרים לו לסיים את המלאכה, הבא ליטהר - מסייעים אותו.

וזהו לימוד ענק עבור כל יהודי בכל מקום: אין לא יכול, יש לו רוצה. אתה יהודי ויכול, רק תנסה. החיד"א - רבינו יוסף חיים דוד אוזולאי כותב בספרו כי "אין לך דבר העומד בפני הרצון". ולכאורה הוא משפט תמוה, וכי אין דברים העומדים בפני הרצון? וכי אדם משיג את כל אשר ליבו חושק?

וביאר חכמי הדורות כי הכוונה היא לכוח הרצון. לרצות מי הפריע בעדך? נכון, שלא כל דבר משיגים, אבל לכל הפחות לרצות יכולת. וכשאדם רוצה טוב - הוא משיג. אמר לי חבר שהוא גם קאוצ'ר: "אתה יודע למה אתה לא ראש ממשלה? כי אתה לא רוצה להיות ראש ממשלה". וזה נכון, אני לא רוצה להיות, כי אני לא יכול להיות, כי אני משוכנע שאני לא מסוגל להיות. נמצאת למד, כי בסוף הכול תלוי בכוח הרצון של האדם.

כהורים וכמחנכים אנחנו מרבים לומר זאת לילדים וזה נשמע די מעצבן: לא הצלחת? כי אתה לא רוצה! אבל זו אמת לאמיתה. ילד שרוצה - מצליח. גם נגד הטבע, רצון חזק הופך סדרי עולם. תראו את נשיא ארה"ב דונלד טראמפ.

הם היו קבוצת יהודים, תחת שלטון הנאצי. הימים ימי מלחמת העולם השנייה ויהודי המנחה מצווים בכל יום לצאת לעבודת כפיה. בקיץ ובחורף בחום ובשלגים, אין וויתורים. הסריסטים הרשעים המציאו בכל יום תעלולים אכזריים והתעלו ברשעותם עוד ועוד.

באחד הימים מופיע מפקד אס.אס. מדרושן בשערי הבלוק, וקורא לאחד היהודים המוזלמנים ומפקיד בידיו את נשקו שפורק לגורמים ומצווה עליו להרכיבו מחדש. היהודי עמד חסר אונים: לסרב - דינו מוות. לציית ולא להצליח - דינו מוות. וכי מניין לו, חצקליה, ידע בהרכבת נשק של הרייך השלישי?

הנאצי שראה את היהודי מתממה, נקש עם הקת על מצחו של היהודי כשהוא מוסיף אמירה משמעותית: "ביסטו יודא - קאנסטו". אתה יהודי ואתה יכול. האמירה הנאצית הזו חזקה את היהודי ששרד את המלחמה והיה חוזר ואומרה בכל עת: אתה יהודי ויכול.

יש לו לאדם כוח הרצון שעמו הוא יכול לבקוע כל הנקרה בדרכו. כוח הרצון חזק וגדול יותר מכוח העשייה, בכוח העשייה לפעמים מתערבים גם פניות, מניעות, עיכובים ובלבולים. אבל כוח הרצון נקי לגמרי. אמרו חכמינו זכרונם לברכה כי "מחשבה טובה - הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה". כי אם חשבת טוב ונכון, הרי זה כאילו עשית אותו כהוגן.

...

בפרשתנו, פרשת שמות, אנחנו קוראים על בתיה בת פרעה, הנסיכה שירדה לרחוץ על הנהר, ואז גילתה תיבה קטנה צפה על גבי היאור. היא הושיטה את ידה, על אף

וכי מניין העוז והאומץ של בתיה להושיט יד למקום רחוק? וכי למה זה העלתה בדעתה כי היא תצליח להגיע אל התיבה המרוחקת? אומר הרבי מקוצק, כי כשאדם מנסה - הוא מצליח. "יגעת ומצאת תאמין". היא לא התייאשה, אלא הושיטה יד, וכשאדם מנסה ומושיט יד - משמים עוזרים לו לסיים את המלאכה, הבא ליטהר - מסייעים אותו.

המסגרת אותה מסגרת

העיצוב אותו עיצוב

המחיר לא אותו מחיר

Collection 2019

אופטיקה 109
למה לשלם כפליים על אותם המשקפיים?

מהפכת המשקפיים של אופטיקה 109:

מבחר ענק של משקפי איכות מעוצבים ממיטב המותגים, במחירים הזולים בשוק. בהתחייבות.

ירושלים | בני ברק | ביתר | מודיעין עילית
יונה 3, גאולה | רבי עקיבא 37 | מעזריטש 106 | מסילת יוסף 32

מוקד שירות ארצי: 1599-510-910 | בקרו אותנו: optica109.com

"הגטו החרדי"

בכבישים ומי שהוא עובר על החוק מקבל עונש על כך ובכל מדינה ומדינה החוקים שלה. האדם יודע שאם הוא ירביץ או יגנוב יש תוצאות למעשיו, יש פשוט גבולות ואם הוא לא יעמוד בחוקים של המדינה בה הוא נמצא יש סיכוי שהוא יישב גם בכלא.

אנחנו כחברה יהודית-חרדית, הגבולות שלנו הם בכדי שאנחנו לא נעבור על מה שאנחנו באמת מאמינים בתורת משה שלא תהא תורה אחרת. אנחנו מאמינים שיש שולחן ערוך ובכדי שנוכל לקיים אותה אנחנו חייבים לעשות לעצמינו גבולות.

פגשתי אנשים לדוגמה שעשו אינטרנט לא מסונן ואתם לא יכולים לתאר לעצמכם לאיזה מקומות אפלים הם הגיעו גם מבחינה רוחנית גם מבחינה זוגית מכל הבחינות. אין אדם חזק האדם חייב גבולות אתה תפרוץ אותו לא יודע לאיפה תגיע.

אנחנו רואים בחברה המערבית את כמות הגירושין הגבוהה שיש את הבעיות הקשות שיש כמעט בכל תחום, אני פשוט לא יכול לפרט מעל דף הנייר את שלל הבעיות הרבות הקשות שיש בחברה המערבית והסיבה היחידה היא אחת שאין גבולות. כשאתה לא שם גבולות שאתה מתיר את הרסן אין לנו מושג לאיפה נגיע.

גם כאשר אנחנו שמים לעצמינו גבולות היצר הרע לא שקט על שמריו. אין מה לעשות העולם בחוץ הוא קורץ ומפתה ואם לא תעשה גבולות האדם יסחף החוצה מאוד מהר והוא יאבד את הערכים שהם כל כך חשובים לו.

אחד מרבני הדתי לאומי לפני תקופה אמר שהוא מודה בזה וזה מוכח מחקרית שבציבור שלהם מעל 50% יש להם נשירה גמורה. ובציבור החרדי ישנם 20% נשירה. הוא גם הודה בזה שהחומות והגבולות שיש בציבור שלנו תורמות לכך.

וכמובן שהחומות והגבולות צריכות להיות לא בכפייה אלא בהסבר פסיכו חינוכי לילדים לנוער ולאנשים, למה אנחנו עושים גבולות? כי אנחנו בוחרים בזה ורוצים בזה כי זה היהדות שלי וזה האמונה שלי ואני גאה בזה וזה אחד הדברים ששומרים על האמונה שלי.

אז כן, הסיבה השנייה אני חושב שמתגבר הנשירה היא בגלל פריצת הגבולות של אנשים את החומות. לדוגמה איש או נוער שנחשף לתכנים לא מסוננים אתה לא יודע לאיפה בסוף הוא יגיע. ואת האמת כל אחד יודע בליבו מה הם הגבולות והחומות שהוא צריך לעשות. אבל פה אני צועק את הצעקה שלי וזה בעצם הדבר השלישי:

מה שמותר - מותר ומה שחייבים - חייבים

אני מסכים שחייבים גבולות וחומות וזה חובה אבל פה אני מוסיף אבל גדול. האם אנחנו בתור חברה חרדית בתוך הגבולות שלנו לא הגזמנו מדי? ואני אסביר וזה הדבר השלישי בעיני לתופעת הנשירה.

נכון יש שולחן ערוך ונכון שצריך ללכת לפי זה. אבל ההבנה שאנשים הם לא רובוטיים ומה שמותר מותר ומה שהגוף או הנפש צריכה לקבל היא חייבת לקבל, האם «

חזק.

פעם המלצתי לראש ישיבה אחד שפעם בשבועיים יביא מרצה מ'ערכים' שידבר עם הבחורים על אמונה יביא להם הוכחות על אמיתות התורה, כן ממש דומה למה שהם עושים בסמינרים לציבור החילוני. אנחנו חושבים שבגלל שהבאנו ילדים לעולם והם נמצאים בתוך מערכת מסוימת אז אין להם שאלות קושיות ותהיות בפרט אנו בדורנו הפתוח כל כך, זה ממש חובה לתת להם ביטחון עצמי בדרך שלהם.

כשאתה נותן לילד את היסוד החזק הזה וזה מגיע בצורה שלילית ולא בתור 'כך אמרתי לך' שתעשה או תלך לישבה כי צריך ללכת לישבה - אז כל הרוחניות הרבה יותר יושבת חזק על לבבות הנערים והאנשים, כי כשהיסודות חזקים אז כל הבניין חזק. ככול שהערכים של האדם יותר חזקים אז הוא יעשה הרבה מאוד למען הערכים שלו ואפילו מעל הכוחות שלו. אבל כמובן שזה ערכים ואמונות שהוא באמת מאמין בזה וככול שאדם מאמין יותר בערכים שלו הוא יעשה בשבילם יותר.

לכן כל כך חשוב הבסיס של האמונה והערכים היהודיים שיהא חזק בליבות האנשים ולא מצוות אנשים מלומדה. דבר שני צריך ללמד רוחניות מאירה ובריאה להראות לבני נוער את הכיף ואת האור שיש בדת וברוחניות. האמינו לי שלא איומים ולא כל שיטה אחרת מאיימת עוזרת. זה אולי עוזר לפעמים לטווח קצר אך לטווח ארוך זה לא עוזר זה רק גורם לאנשים לחיות בשקר עם עצמם. ככול שנצליח להעביר חוויות רוחניות בצורה מאירה ונעימה לילדים ולבני נוער שלנו אז כך יש סיכוי שהם לא יעזבו את המקום שכל כל כיף להם שם.

הגטו החרדי

אולי המילה גטו מזכיר לנו זיכרונות לא טובים מימים אפלים שהיו לעם שלנו, אבל אין מה לעשות, אנחנו צריכים להיות בגטו. כל כך הרבה הלכות חז"ל גזרו כי עשו גדרות שמא האדם יגיע למקומות מסוימים שהוא יחטא ולכן הציבו גבול לפה אל תיכנס, פה אל תהיה, כי אם תהיה פה אתה תיכשל בסוף בעבירה. זה ידוע לעין כל מה שקורה בעולם ככול שהאנשים נהיים יותר פתוחים ויותר ליברלים ונותנים את האופציה לעשות מה שרוצים, אז אין גבולות לאיפה שאנשים יכולים להגיע. לכן אני חושב שזה שלחברה החרדית יש לה את החומות והגבולות שלה זה אחד הדברים החשובים ששומרים עלינו.

זה טבע האדם יהיה אשר יהיה, תיתן לו לעשות מה שהוא ירצה הוא יפרוץ את הגבולות שיהיו לו ולך תדע לאיפה הוא יגיע. אמרו חז"ל, שבכבוד שלושה דברים נגאלו ישראל ממצרים: שלא שינו את שמם, את לשונם ואת מלבושם. מה ששמר אותנו כעם זה הגבולות והחומות שהיהודים שמו לעצמם. לא סתם אמר רבי חנינא סגן הכהנים בפרקי אבות, הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו. בלי הגבול, הפחד מהמשטרה היה העולם סדום ועמורה.

כמו שאנחנו מבינים לדוגמא שיש את חוקי התנועה

לפני מספר שבועות הגיעו אלי זוג הורים חרדים שבתם בת 22 הודיע להם באופן פתאומי שהיא מצאה לבד ללא שידוך את החתן המיועד לה. איך מצאת? מי מצאת? מי זה? שאלנו בבהלה, סיפרו ההורים, אבל אז התברר שהחתן המיועד לא רק שהוא לא בחור ישיבה הוא אפילו בחור חרדי. היא מצאה בחור יהודי שהוא לא שומר תורה ומצוות כלל וכלל.

"באותו לילה שביתנו סיפרה לנו שהיא הולכת להתחתן עם אדם שאינו שומר תורה ומצוות ועוד שהחתונה הולכת להיות בכלל מעורבת, לא ישנו כלל רק בכינו ובכינו. מה יהיה עם הילדה שלנו מה עשינו איפה טעינו, מה יהיה?", אמרו בכאב.

כאלו סיפורים ועוד מאות סיפורים כאלו מגיעים אלי רק בשבועיים האחרונים קיבלתי מחמשה הורים טלפונים על שבנם עזב את הדת לגמרי. אי אפשר לתאר בכתב את הצער הנוראי שיש להורים שבנם עוזב את הקן שלהם והולך לבורות נשברים צער שאי אפשר להסביר אותו בכתב. (פעם כתבתי שיש שני דברים שהם גיהנום לאדם בעולם הזה: 1 לאדם שיש בעיות בחינוך עם ילדיו, 2: אנשים שאין להם זוגיות טובה. שני הדברים האלו אם הוא מתמודד איתם יש לו צער שאין לתאר).

ושוב בשבוע האחרון קבלתי טלפון מגברת אחת\ ובבכי סיפרה לי שכלפי חוץ הם נראים משפחה טובה ובעלה הוא איש טוב ומקסים. עד לפני שנתיים הכל הלך על מי מנוחות, עד שהגיע לילה אחד ונהפכו לנו את החיים. היה זה מאוחר בלילה, קמתי באמצע הלילה וראיתי שבעלי לא נמצא בחדר שינה. הלכתי לסלון ושם ראיתי את הגרוע מכל בעיני הוא פשוט גלש באינטרנט למקומות שאין כאן המקום לפורטן ואז שעמדתי מולו בוכייה ואמרתי למה שיקרת לי, למה אתה עושה את זה, מה אני אישה לא טובה? ואז בעלי פרץ בבכי וסיפר לי מה עובר עליו כבר שנתיים הוא סיפר על עצמו שבשנתיים האחרונות הוא בקושי שומר על הדת. צר לי שהסתרתי ממך אבל קשה לי עם כל... זה לא אישי נגדך, הבטיח, אבל זה כבר לא עוזר כלום ומאז חיינו ידעו יחד תהפוכות רבות.

אני מספר את כל זה כדי לשאול שאלה ישירה אין אנחנו מתמודדים אם הנוער הנושר שגדל משנה לשנה בציבור שלנו? אין אנחנו מתמודדים עם אותם אנשים שאולי לא נשרו כלפי חוץ אך הנשמה שלהם נשרה מזמן חוץ מהחליפה והכובע הנשמה שלהם נמצאת אי שם? והמספרים רק גדלים וגדלים של קצב הנשירה.

אני חושב שיש שלשה דברים הכרחיים שאנחנו חייבים לעשות אם אנחנו רוצים שהחברה שלנו תהיה חברה אורתודוקסית אמיתית. אם הדברים האלו לא יעשו לדעתי קצב הנשירה ילך ויגבר.

ערכיים רוחניים אמיתיים ומאוזנים

נתקלתי בבני נוער ואנשים שנשרו מהדרך בגלל שהדת הייתה להם מצוות אנשים מלומדה לא היה להם שום ערך פנימי אמיתי למה שהם עושים. כאשר אין ערך פנימי ותוכן אמיתי אז כשיש קצת קושי אז הכל יכול לקרוס כי אין יסוד

שלא תגיד
לא ידעתי!

תשלום במזומן סכום העולה
על המותר בחוק

זו עבירה על החוק!

החוק לצמצום השימוש במזומן
ייכנס לתוקפו ביום שלישי -

כ"ד טבת תשע"ט (1.1.19)

ומגביל את התשלום במזומן בעסקאות.

איסור תשלום במזומן
בין אנשים פרטיים בסכום
העולה על 50,000 ₪

איסור תשלום במזומן
לעסקים בסכום
העולה על 11,000 ₪

איסור תשלום המחאה
פתוחה, חובה לציין
את שם המוטב

משרד האוצר

למידע על חוק המזומן: taxes.gov.il

«אנחנו נותנים בתוך הגבולות שלנו את הצרכים הבסיסיים שהם צריכים».

אתן דוגמה על עולם הישיבות, מה הכוונה שהאם אנחנו נותנים בתוך הגבולות שלנו את הצרכים הבסיסיים. (ובנושאים אחרים אפרט על כך בכתבות הבאות).

אינני יכול לתאר לכם כמה בחורים נשרו בגלל שלא עמדו בקצב הלימודי החזק שיש בישיבות, כמה בחורים נשרו בגלל לחץ רוחני של ההורים שלהם עליהם, אז זה הדבר השלישי שיש נשירה, עשינו גבולות וזה חשוב, אבל לא נתנו מענה לכל כך הרבה בעיות שהאנשים צריכים. לא הבנו שאתה לא יכול לסגור אנשים מאחורי הגטו ולא לתת להם את הצרכים שהם צריכים.

מגיעים אלי כל כך הרבה הורים בבכי הבן שלי לא נגד השם ולא נגד התורה רק פשוט קשה לו לשבת יום שלם בישיבה. מה נעשה, הבן שקשה לו להיות יום שלם בישיבה, הבחור מתחיל לעשות בעיות, מסתבך עם המשגיח ואז המשגיח מעיף אותו וההורים אומרים לי בכאב: לאיפה אני אשלח אותו? ישיבה שחצי עובדים חצי לומדים - כל הישיבות האלה לא מתאימות לבן שלנו, הבן שלנו הוא ירא שמים, יש לו רק בעיה אחת קטנה, קשה לו פשוט לשבת ללמוד יום שלם. למה שילך לישיבות כאלו שיתקלקל שם ומצד שני הם אומרים לי מה נעשה עם שידוכים? יש כל כך הרבה בחורים טובים אבל יש להם צרכים משלהם.

אביא קטע קצר ממאמר שכתבתי פעם על בחור ישיבה שלא מסוגל ללמוד יום שלם בישיבה כדי שאסביר מה הכוונה צרכים בסיסיים שחייבים שיהא בתוך הגבולות שלנו.

לדוגמה דבר ראשון חובה להבין שלא כל בחור מסוגל לשבת וללמוד יום שלם מהבוקר ועד הערב, זה פשוט לא מציאותי. ישנם הרבה מאוד בחורים שנתקעים בין הפטיש לסדן. בחור שלא מסוגל ללמוד יום שלם, מחפש סיפוק ותעסוקה ואז הוא מתחיל לעשות בעיות, הוא נעשה מתוסכל. מתיש אותו הלחץ החברתי והלימודי והוא מסתבך. הישיבה מעיפה אותו והוא מתחבר לבחורים לא טובים כדי למלא את נפשו, ומפה דרכו להידרדר קלה מאוד. ישיבה רגילה עם קצת פחות לחץ אין בנמצא ואם יש אז על פי רוב זה מיועד לנוער מתמודד, ומבחינה חברתית ורוחנית זה לא מתאים לבחור כזה, מה גם שההורים חוששים מסטיגמה של בחור בעייתי שתיצור בעיה בשידוכים. הבחור נשאר בישיבה בגלל לחץ, עד שמגיע זמן שהוא כבר מתפוצץ ועוזב את הכל.

יושבים לפני כל כך הרבה הורים שמתמודדים עם תופעה כזו, יש הורים שמבינים אבל יש שמתעקשים שישאר במסגרת שלו, עד שלאחר תקופה הם מגיעים שוב, כשהבן כבר נמצא במחוזות אחרים...

שואלים מה הם הסיבות לנוער נושר היום, יש לכך מספר סיבות שכתבתי עליהן בעבר, אך זו אחת אחת מהן, אותם בחורים שנופלים בין הפטיש לסדן, שאם היה להם מענה היו גדלים רגילים ונשארים יראי השם. מי אני שאתערב בישיבות הקדושות, אך חייבים לדעת שישנם הרבה בחורים שצריכים מענה לזה.

ברור ללא כל עוררין, שהמסגרת של עולם הישיבות, מצילה את בני הנוער בדורנו, כאשר העולם שמחוץ לחומות יכול לנפץ ולהרוס. אך יחד עם זאת, חובה עלינו, בתוך המסגרת, לערוך גיוונים מסוימים. זה לא מציאותי שכל בחור בגיל 13 או אפילו 20 יקום בשש בבוקר וילמד ברצף תוך לחץ ישיבתי עד עשר בלילה. לא כל אחד יכול אנשים הם לא רובוטים.

זהו חוסר איזון משווע, מה יקרה אם בחורים יעשו שלוש פעמים בשבוע פעילות גופנית, איזה אסון יקרה אם הם יעשו קורס פעם בשבוע בתחום שהם אוהבים, כגון ציור או מוזיקה. חייבים לתת לנער דברים בסיסיים כדי לעזור לו בתהליך ההתבגרות ובפרט שהנער נמצא תחת לימודים אינטנסיביים רבים. חייבים איזון.

וכשאני כותב מאוון, הכוונה לתת לו בסיס של הבסיס, שיעשה התעמלות, שחייה, קורסים שהוא אוהב, הכל כמובן על דרך התורה והיראה ובתוך הישיבה. למה בחור שיעשה את זה ייקרא כבר בחור בעייתי? למה כבר לשלוח אותו לישיבה טיפולית? למה ברוב הישיבות החסידיות בחוץ לארץ יש לבחורים פעילות כל שבוע, שחיה, התעמלות וכו', בנוסף לקעמפים שיש להם פעם בשנה בהרים, וכן יש להם טיולים. למה אצלנו זה מחוץ לתחום?

דיברתי עם עשרות אנשי חינוך מהגדולים שיש בציבור, כולל עשרות ראשי ישיבות וגם הם הסכימו איתי שזו חובת השעה לתת לבחורים את הדברים האלו. שזה ממש הצלת של עשרות אלפי בני נוער.

אין לשנות שום סדרי ישיבה, לא אני קבעתי אותם, אבל זה ברור לי שהתעמלות, שחיה וכל מיני פעילויות אחרות לבני הנוער - הם חובת השעה. אלו הלומדים תורה יהיו יותר מחוזקים ומאוזנים נפשית ורוחנית וכן תופעת הנשירה תרד בהרבה מהמצב הקיים. מה שנשאר לי לעשות בדרך כלל הוא לדבר עם המשגיח בישיבה ולנסות להסביר לו את המצב. ישנם משגיחים שמשתפים פעולה וישנם שלא, אני רק מבקש שיתנו לבחור מעט שחרור, פחות לחץ בלימודים, שיוכל לצאת מספר פעמים בשבוע לעשות פעילות שהוא אוהב וראה זה פלא ברוב המקרים הבחור כמו נולד מחדש. אותם משגיחים שמשתפים פעולה אני מקנא בזכות שלהם. כל הנאמר על ישיבות היה חייב להיות גם בכל החיידר החרדי שקיימים. האמינו לי שהילדים שלנו היו נראים אחרת. וכל מה שהזכרתי לא נוגד לא את השולחן ערוך, אין שום סיבה שזה לא יהיה קיים בישיבות ובחיידרים אלו הם פשוט צרכים גופניים ונפשיים שאנחנו חייבים את זה.

ישנם עוד הרבה דברים שלדעתי הם חובה הכרחית שיהיו בתוך הגבולות שלנו ואם לא נעשה אותם אז פשוט קצב הנשירה החציני והפנימי יעלה רבות. לסיכום: לדעתי שלשת הדברים שכתבתי הם הדברים הבסיסיים לתופעת הנשירה ההולכת וגדלה וכל אחד קשור ואחוז עם השני. והכי חשוב זה תפילות להשם יתברך שנוכח להיות קרובים אליו מתוך אהבה תמיד.

שבת שלום ומבורך לכל עם ישראל היקרים. לתגובות: machon.rot@gmail.com

פנים ההיכל המרכזי בשעה
ארבע לפנות בוקר.

מהטנפור לנחל הנובע

אחרי שבת בז'יטומיר יאסיגיטלר לעבר ציון קדשם של רועי החסידות הקדמונים
בברדיטשוב ואומן • התחנן 'גאט פין אברהם פין יצחק אין פין יעקב' על אהלו של
ה'קדושת לוי' זי"ע, שקע בלימוד עמוק לתוך הלילה על קברו של הנחל נובע מקור
חכמה רבי נחמן מברסלב זי"ע ונאלץ לחזות גם בפנים הפחות היפות של המקום
• היכן באמת טמון ה'קדושת לוי' ומה הקשר לז'יטומיר בברדיטשוב? באיזו שעה
נערך הקומז'יץ במבואת הציון באומן? מדוע התפרע האיש עד שנאלצו להוציאו
בכוח מההיכל? ומה חיפשו התל-אביבים אצל צעיר חרדי בן עשרים? • אורות
ונשמות • פרק רביעי בסדרה

|| יוסי גיטלר ||

משרד הציון.

הבורא ברוך הוא, מאמין צו זיין בשלוש עשרה עיקרים שלך, ובגאולה קרובה במהרה בימינו, ובתחיית המתים ובנבואת משה רבנו עליו השלום".

וממשיכים בלהט: "ריבוננו של עולם: דו פֿינט דאָךּ הנותן ליעף כוח, גיב דיינע ליבֿע ייִדישע קינדערליך אויף פֿח דיר צו לויבֿען און נָאר דיך צו דינען און קיין אַנדערן חִלילה נישט, און אַז די נואַך און דער חודש און דער יָאר זאל אוינז קומען צו געזונט און צו מזל און צו ברכה והצלחה און צו חסד און צו בני חיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא לנו ולכל ישראל ונאמר אמר" מסתיימת התחינה המרגשת שחברה על ידי לא אחר מאשר הצדיק שעל ציונו אנו מעתירים אותה.

לא ידע איש את קבורתו

יוצאים החוצה ומגלים שיכול להיות וצריכים להתחיל הכול מהתחלה. בהכול אשם השליח החב"די המקומי, הרב משה שמואל טאהלר, שמתעקש לטעון, שמנוחתו כבוד של רבי לוי יצחק אינה במקום בו שהינו כלל וכלל. לשיטתו, המבוססת על מחקר ובדיקה מעמיקים שאין לזלזל בהם, הרי שקברו האמיתי של הסנגור הוא מתחת למבנה, סמוך לקו האהל מהצד. בשיחה עמנו הוא מסביר את התהליך שהביא לממצא המדהים והמהפכני: "ניקינו הכול עד למצבה, ובהמשך כאשר התקדמנו מצאנו פה קירות של אהל, עם צורת הפתח וטיח שאפילו היה קצת עדיין על הקירות, היו שם דרכי גישה מבטון, ואז בדקנו ומצאנו ארבעה חללים שהם בעצם קברים, ועוד קבר אחד. "עכשיו" הוא מנמק עוד יותר את טענותיו "כתוב בספר 'בית הלוי' שהברדיטשוב'ר קבור בשורה אחת עם שלושת בניו, אז זה בדיוק מתאים". הרב טאהלר בנה מצבות שיש מפוארות במקום החדש אותו חשף זה לאחרונה ממש, במרכז ניצבת מצבתו של "הרב הגאון רבי לוי יצחק בן הרב רבי מאיר" ומשני צידיו מצבות בניו הקדושים: "הרב החסיד מו"ה ישראל (מפיקוב. י"ג) זצ"ל" מימינו ו"הרב החסיד מו"ה מאיר זצ"ל" משמאלו.

הוא מסביר לנו שכל האהל שאנחנו רואים בנוי בעצם על קברים, לדבריו זה כולל גם את קברו של ה'קדושת לוי' עצמו ושלושת בניו כפי שהעלה בחכת מחקריו המרתקים. מעניין

"גאט פון אברהם"

הנסיעה אורכת זמן רב. הכבישים משוכשים. עצירות ביניים נערכות. אבל בסוף האוטובוס נעצר בפתחה של תחנת דלק מקומית. בטח עוד עצירה אני חושב, אבל מתברר שלא. החניון של בית העלמין בבארדיטשוב הוא תחנת הדלק הממוקמת בדיוק ממול פתח הכניסה לבית הקברות. יורדים וקופאים מקור. מהדסים בחושך, נתקלים באבנים ובורות ובחסדי שמים צולחים את עשרות המטרים מהשער ועד למבנה גבוה ומרשים בתוכו, כך לפחות טוען השלט וכבר נראה שהדברים לא כל כך פשוטים, שוכן כבוד הרה"ק רבי לוי יצחק ה'קדושת לוי' זי"ע.

נשפכים פנימה והלב נשפך גם הוא בבקשה ותחינה מבורא העולמים שיחון וירחם על פליטת עמו האהוב בזכות אבותינו הקדושים וזכותו של הצדיק הגדול הטמון כאן, שבחיי חיותו פעל בכל יכולתו להמשיך זכויות וחסדים על בניו של מקום. סנגורן של ישראל כונה ולא בכדי.

"גאט פון אברהם און פון יצחק און יעקב פֿעהיט דיין ליב פֿאָלק ישראל פון אלעם פיינען אין דיינעם לויב" מזמר הקהל באחידות. "אז דער ליבער שבת קודש גייט, אז די נואַך און דער חודש און דער יָאר, זאל אוינז צו קומען" מתחננים כולם "צו אמונה שלמה, צו אמונת חכמים, צו אהבת חברים, צו דבקות

פרדים מז'יטומיר. מבט אחרון למקום שארח אותנו לשני לילות ונוסעים. הפנים מועדות ברדיטשובה. לעורר רחמים וחסדים על עם ישראל בציונו של הסנגור הגדול, הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב, בעל 'קדושת לוי' זי"ע.

אין מתאים יותר ממוצאי שבת לעלות על קברו של העורך דין הכי גדול שהיה לעם היהודי. רבי לוי יצחק תיקן כידוע את תחינת 'גאט פין אברהם פין יצחק אין פין יעקב', הנאמרת על ידי יהודים רבים במוצאי יום מנוחה מדי שבוע, מה יותר טוב מלעמוד על יד מחבר התחינה ולהביע את רחשי הלב מאלוקי אברהם יצחק ויעקב שיעזור ויסייע לעמו האהוב לקראת השבוע העומד ובא.

למי שלא היה איתנו בשלושת השבועות הקודמים, נשחזר בקיצור את מאורעות הימים האחרונים. אנחנו בשיאו של מסע 'בהיכלי החסידות' בראשותו של ריש מתיבתא ד'עוז והדר' וראש כולל 'באר ישראל', הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ, העומד לקראת הדפסת ספרו של הרה"ק רבי זאב וואלף מז'יטומיר: 'אור המאיר'.

ראשיתו של המסע בליל שישי בז'יטומיר, כעת אנו עומדים במוצאי השבת. הסקירה על השהות בכפר הנופש 'אור אבנר', הסיוורים בעיר המחוז הגדולה ופקידת ציוני הרה"ק רבי זאב וואלף בעל 'אור המאיר' ורבי אהרן מז'יטומיר בעל 'תולדות אהרן' זכותם תגן עלינו, נעשתה בשלושת השבועות שעברו עלינו לטובה מעל גבי גיליון זה.

בתום השבת יצאנו את גבולות מחוז ז'יטומיר המיתולוגי ועשינו דרכנו מזרחה עד לאומן, שם נעשה את הלילה הקרוב של אור ליום ראשון. בדרך עצרנו לעורר רחמים אצל סנגורן של ישראל בבית העלמין העתיק של ברדיטשוב.

היכל רבינו.

היהודי של אומן הוא לא
אותו יהודי של ז'יטומיר.
רוח טהרה אופפת את כל
הבא בשעריו של מקום.
השלג הצחור נוסך הילת
ניקיון וצחות בחלל האוויר,
המקסים את השוהים בו.
מולנו מתנוסס לגובה רב
מלון 'אורות' המפואר.
בדרך, התחושה היא כשל
צעידה שגרתית ברבי עקיבא;
'פיצל'ה' ומסעדת 'דה-
בסט', 'אומן אקספרס'
ועוד שלל פרסומות עבריות
מובהקות בולטות מכל עבר
ומבצבצות מכל צד. אומן עם
כל הרמ"ח.

ונאותים רבבות של יהודים בכל העולם כולו, נהרא נהרא ופשטיה.
היהודי של אומן הוא לא אותו יהודי של ז'יטומיר. רוח טהרה
אופפת את כל הבא בשעריו של מקום. השלג הצחור נוסך הילת
ניקיון וצחות בחלל האוויר, המקסים את השוהים בו. מולנו
מתנוסס לגובה רב מלון 'אורות' המפואר. בדרך, התחושה היא
כשל צעידה שגרתית ברבי עקיבא; 'פיצל'ה' ומסעדת 'דה-בסט',
'אומן אקספרס' ועוד שלל פרסומות עבריות מובהקות בולטות
מכל עבר ומבצבצות מכל צד. אומן עם כל הרמ"ח.
מידרדרים במורד המושלג של הכביש. תחנת "איחוד
הצלה-אומן" מקדמת את פנינו. מבני ברק כבר עברנו למירון.
"בבושקה" ו"מסעדת בשרים" משהו שמזכיר את גאולה
בירושלים. ערמות של שלג רך וטרי מכסים את הרכבים ברחוב.
לימוזינה ארוכה כמו שלא ראינו בשום מקום, עם סמל מזדקר,
לבנה כולה. השלג נערם עליה לגובה רב. נעמדים להצטלם על
הרקע ולא שוכחים לרגע את סיבת בואנו האמתית לכאן. לשאוב
מלוא חופנים מהנחל הנובע מקור חכמה.
כמה אמבולנסים חונים בצדי המדרכות. לבנים גם הם. רק
הפסים האדומים מציצים החוצה. 'אם יהיו חטאיכם כשנים
כשלג ילבינו'. חנוכייה עתיקה לצד רכב עוד יותר עתיק. מרחוק
מנצנץ בזהרורי אור "בית רבנו" ובצד ימין יש "מקווה כלים".
רחוב חרדי טיפוסי. כל הכיתובים בעברית, השפה השלטת
ברחוב היא עברית, הכול אומר יהודי וישראלי.
נכנסים ללובי של 'אורות'. נדלקים באור. סעודת מלווה-מלכה
דשנה ממתינה לנו בשעת ליל מאוחרת מאוד, יותר נכון לומר
בשעה מוקדמת זו של הבוקר. נוטלים ידיים ומעתירים בזכותו

בהחלט. בכל מקרה לא מדובר על מרחק גדול מדי בין המקום
המקובל לאתר החדש, כך שאיך שרק לא יהיה תפילותינו
התקבלו ברחמים וברצון לפני שוכן מעונה.
גם אם חשבנו שהצלחנו להתנתק לחלוטין מז'יטומיר, מתברר
שגם אם אנחנו נפרדנו ממנה היא לא מסכימה עדיין להיפרד
מאיתנו. גם בברדישטוב אנו מוצאים הקשר ז'יטומיראי, כאשר
אני מגלה שבנו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב, הרה"ק רבי
שמואל שמעלקא זצ"ל, הוא חתנו של רבי ישראל דב בער, שהוא
בנו של לא אחר מאשר הרה"ק רבי זאב וואלף מז'יטומיר מחבר
הספר 'אור המאיר'. יש אורות שמאירים למרחקים גדולים מאוד.

נחל נובע מקור חכמה

חוזרים לאוטובוס המחומם. על הדרך פושטים על חנות
הנוחות בתחנת הדלק. הזבנית קצת מאבדת את עצמה ולרגעים
מרעימה בקולה בשפה שכמובן אינה מובנת לנו כל עיקר, אך יש
בה בכדי להרגיע במעט כמה נפשות מולהבות וממהרות יתר על
המידה בקבוצתנו.
למי שזוכר, בתחילת הכתבות הבטחנו, שעוד נחזה בלבן הלבן
הזה המכסה את היקום בשלווה סטואית. עכשיו זה קורה. אחרי
שתי לילות באוקראינה בלי לראות פתית שלג בודד, בלילה
השלישי זה קרה. התמונה היפה נגלתה לעינינו בכניסה לעיר
שלזכרה תאוות כל נפש: אומן. אתר מנוחתו כבוד של הרה"ק
רבי נחמן מברסלב, נכדו של מרן אור שבעת הימים הבעל שם
טוב זי"ע ומייסד חסידות ברסלב שלאורה ושיטתה מתחממים

אומן מושלגת.

ומכרית עריצים. אחר כך מתיישבים ללימוד פורה בתלמוד בבלי. להכניס את האורות בחפץ של קיימא, וכמאמר רבינו ה'אור החיים' על הפסוק 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ', שצריך לעשות מכל התעוררות של אהבה לאבינו שבשמים 'חפץ', להכניס את ההשפעה בדבר בר קיימא. לא התיימרנו להכיל את כל השפע, אבל מה שזלג לנו לפחות הוא שיישאר כמין צנצנת מן קטנה כזו.

שני יהודים עם זקנים עבותרים וכיפות נח נח לראשם תופסים את העין. הם יושבים כבר שעה ארוכה ומתפלפלים בהווית אביי ורבא. כתום הלימוד הסוער הם יוצאים למבואת הכניסה, סמוך ונראה לחדר הקפה של האהל. האחד שולף כינור והשני מתקין קרלינט והקומזיץ מתחיל. גיצים מתעופפים. אחרי כזה לימוד פורה וקדוש השמים הם הגבול.

לא חולפות שניות וריקוד מתחיל. א טענצל. רקידה'ה. עוד ועוד יהודים של צורה. חלקם משלימים את הלילה וחלקם כבר משכימי קום מצטרפים בחדווה לריקוד. ריקוד של מצווה אפשר לקרוא לו. נקי מזוקק בלי שמץ נגיעה. יהודים של אומן. יהודים של רבי נחמן. יהודים של גמרא. שמחים בנתינתה.

חוזרים למלון לחטוף תנומה. הגענו למקום שהתפללו בו אבותינו וכיעקב אבינו עליו השלום בשעתו התעכבנו ללית לילה. וילן במקום ההוא. רק אבנים סביב מראשותינו חסרו.

שלטי 'הכנסת אורחים' מתנפנפים בכל פינה, זכר ושארית ליומו הראשון של השנה, שלאנשים העושים כאן את אותו יום הוא עולה על הכול. יריעת ענק על בקת עץ מבשרת על "משרדי הציון", נראה לי המקום היחיד בגלובוס שלקבר יש משרד.

נכנסים ב"שער עמוס אריש וזוגתו ז'ל", לתוך אולם גדול ריק שרק בקצהו מלא בספסלי עץ. כל כך גדול הוא האולם שרק הפינות שבו מאכלסות כמות רבה מאוד של ספסלים. יהודים עטופים במגבות על הראש, צעירים עם כיפה לראשם מתנועעים על הפרוכת הכחולה. וזאת למודעי: היכל הציון בימים כתיקונם (קרי: לא ראש השנה). מחולק לשניים. האחד הוא בעל הספסלים אליו בולט חלק קטנטן ביותר מהציון. השני הוא ההיכל המרכזי בו ממוקם הקבר עצמו לכל רחבו, שם יושבים אנשי צורה לצד עמלי כפיים, הוגים בתורה ועוסקים באמירת תהילים ומן המובחר 'תיקון הכללי'.

אנשי ירושלים וחסיד גור. בני עדות המזרח וכמה שנראו כאילו נתלשו מגבעת הבלאדים בשומרון. כולם יושבים כאן כאיש אחד בלב אחד. ותזכרו: השעה היא ארבע לפנות בוקר. המקום הומה אדם. קול התורה נשמע בעוז, ומים חיים מפכים כאן אל אבינו שבשמים. לא שייך שלא להיסחף באווירה המרוממת ששוררת בהיכלו של רבי נחמן מברסלב. גם אני נוטל ליד חוברת נייר של 'תיקון הכללי' מזמור מזמורים

של מלך ישראל דוד עליו השלום וזכותו של הצדיק הטמון בקרבת מקום שקרא לכולם אליו לבוא.

רק הכמויות של האוכל מורידים חזרה לעולם המעשה. הגשמי. הרחוק כל כך מהווי השורר כאן ביתר הזמן. על הקלידים מנצח בעוז בחור מוכשר בשם חנניה סונדס ועל המיקרופון הבעל מנגן שרוליק קלצקין, שירי 'מלווה מלכה' יחד עם איש ברסלב, הרב אברהם ברגר, שנראה כי הגיע לשורשו ממקום עליון בחלקת אדמה זו. ברכת המזון ויורדים לציון הקדוש. רגע לפני חולפים במקווה הטהרה המרווח והמהודר שבקומה אחת מתחת פני הקרקע, חנים לכל באי המלון. תענוג של ממש.

בהיכלא קדישא

יוצאים לפושקינה. הקור צורב. האש הפנימית מחממת. 'איחוד ברסלב באומן' מקבל את פני הבאים בברכת 'ברוכים הבאים' לבבית, שמאירה לבבות גם בקור המקפיא של ארבע לפנות בוקר. המראה ציורי להפליא. בתים נמוכים קורסים תחת מעמסת השלג הכבד, ובתווך אור יקרות מאיר את השביל עד לשער המקושת עליו תלויות אותיות מוזהבות המרכיבות את המשפט הבא הלקוח מתורתו רבי נחמן: "ידע שהאדם צריך לעבור על גשר צר מאוד מאוד והכלל והעיקר שלא יתפחד כלל".

אומן מושלגת.

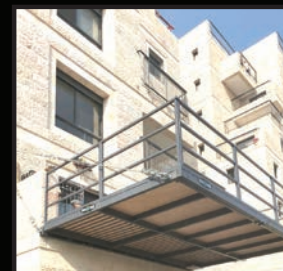
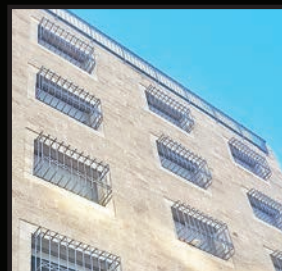
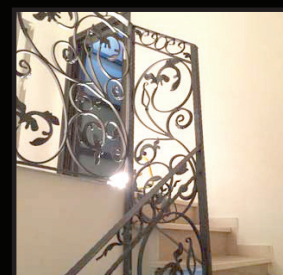
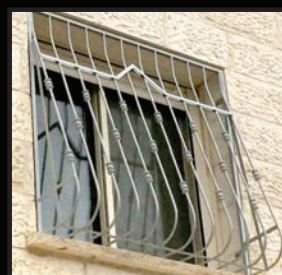
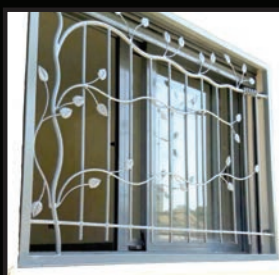
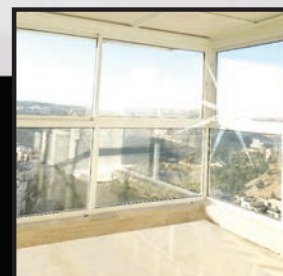
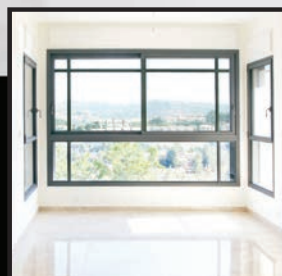
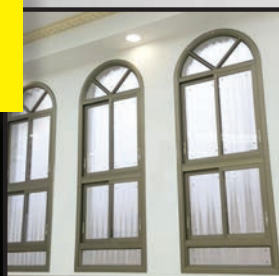

תהיו רגועים שהילדים שלכם בטוחים

מועצה

מחירים מיוחדים לקבוצות רכישה!

**מבצעים חמים לסגירת מרפסות!
שיטות איטום הכי מתקדמות!**

מחלקת אלומיניום

חלונות | דלתות | סגירת מרפסות
חלונות בלגיים | תריסים
מעקות זכוכית | גגות הזזה

www.aluminum.soragdoor.com

מחלקת ברזל:

סורגים | מעקות | דלתות
ושערים | קונסטרוקציות
מרפסות תלויות

www.soragdoor.com

עפ"י
תקנים
מחמירים

עיצוב
יופי
מנצח

צביעה בתנור
בשיטה
אלקטרוסטטית

איכות
לאורך
שנים

עד 8
שנות
אחריות

תהליך כמי
למניעת
קורוזיה

סורגדור

תעשיות ברזל ואלומיניום

להרגיש בטוח!

לפגישת ייעוץ ללא התחייבות התקשח

1-700-555-055

soragdoor@gmail.com

הצד השני של המטבע

קמים לשחרית ושוב הלכן הלכן הזה. שוב העברית הזו. הכול חוזר על עצמו כמו בלילה רק קצת יותר בהיר וברור. מואר. ממלון 'אורות' למקור האור של העיירה הזו. לתפילת הבוקר אצל רבינו הקדוש. בגילוי לב אני חייב לומר שמכל המקומות שביקרנו והיינו, לא היה מקום שחשתי שייכות רוחנית לצדיק יותר מאשר באומן אצל רבי נחמן. ואני רחוק מאוד מלהיות קשור בדרך כזו או אחרת לחסידות ברסלב. המשנה ההשקפתית של הקהילה אליה אני משתייך לא דומה ולא כמעט לשיטתה של ברסלב. אבל יש משהו באומן שאתה לא יכול להתעלם ממנו. משהו שמורגש בפנימיות של הנפש ומותיר חותם רוחני עמוק על הנשמה.

במהלך התפילה נאלצתי לחזות גם בפנים הפחות יפות של המקום. בתופעות שהרבה מדברים עליהם וזו הפעם גם ראיתי אותה. לא שחרירה היא אומן משאר ציוני הקודש. בהר מירון לדוגמא תוכלו למצוא הרבה יותר מקרים כאלו.

יהודי שדעתו רחמנא ליצלן השתבשה עליו מעט, סובב בין הכתלים והטיח ראשו בקיר תוך השמעת זעקות שבר נוראיות. כל זמן שהתעסק עם עצמו לא התערב איש במעשיו. בשלב מסוים ניגש ההלך למתפללים העומדים על הפרוכת המכסה את הקבר והשליכם בכוח משם בטענה שהם אינם ראויים להתפלל לפני הצדיק. זה כבר העלה את חמתו של אדם גדל גוף בעל זקן עבות היורד על פי מידותיו, שהתנער ממקום שבתו בו למד עם ילדיו או נכדיו - לא בדיוק ברור, והשליך, יותר נכון לומר העיף, את אותו הלך מחוץ להיכל הציון. "להפריע לאנשים לא אתן לך" נהם בקול מפחיד.

על יד הכיורים בחוץ מצאנו אותו. מבכה את מר גורלו.

מבירור קצר שערכנו עלינו על סיפור מורכב הרבה יותר. אותו הלך הוא בעל משפחה מכובדת וידועה באחת הערים החרדיות בישראל. יהודי בעל פרנסה המחזיק ברשת עסקים מצליחה. כדי שלא לבייש לא נחשוף שום פרט מזהה. בימים האחרונים הוא חטף שיגעון. איך הוא הגיע מישראל לכאן לא ברור, אבל כאן הוא נמצא וכאן הוא פורק את יגונו. מאחור נותרה אישה, נותרו ילדים. ושוב, מדובר בבעל משפחה חרדית למהדרין המוכר היטב בעיר מגוריו ואף מחוצה לה. משפחתו מפורסמת. עסקנים בכירים ביותר נכנסו לעובי הקורה ומנסים למצוא את הדרך לחלץ את האיש ממזב הביש אליו נקלע. נקווה שיצליחו. הלב נקרע לראות מחזה עצוב שכזה.

מתל-אביב באו הנה

מדשדשים בשלג בדרך חזור. אחרי שלושה ימים שכולם מסתובבים סביבי עם כובעים שנלקחו ישירות מספריית "מחניים" המיתולוגית, החלטתי שהגיע זמני לזכות להחזיק באמתחתי כובע שכזה. בהצטלבות הרחובות, צומת בלע"ז, עומדות קשישות אוקראיניות, בבושקות בלע"ז, עם היצע נרחב ומגוון של כובעי פרווה מכל המינים הסוגים והגדלים. מצאתי את שאותה נפשי. נפרדתי מכמה מאות גריבנות, עשרות שקלים בלע"ז, והיה לי מכאן ולהבא במה לחמם את לחיי במינוס

הלימוזינה הלבנה.

המעלות בהם היינו.

מתקדמים לאוטובוס בדרכנו לתלמיד. מברסלב לברסלב. מרבי נחמן לרבי נתן. כעת אנחנו נוסעים באמת לברסלב. בעוד רבי נחמן קבור באומן הרי שתלמידו רבי נתן קבור בברסלב עצמה. מרחק נסיעה לא קטן.

רגע לפני שעלינו לאוטובוס פגשנו קבוצת צעירים. משהו כמו עשרה צברים ישראלים. ההתרגשות ניכרת על כל תו בפניהם. הם אצל רבינו. לא שהם יודעים מי הוא היה, מה הוא עשה ולמה הם בכלל מגיעים לכאן. הם חברי מתל-אביב, לא יודעים מדי הרבה. יכול להיות שהם משייכים אותו לאותו ז'אנר של באבא סאלי ובן איש חי, לא משנה הרבה. העיקר שהם אצל רבינו. חלק מההתרגשות נבעה גם כתוצאה מהמפגש עם הישראליים. כלומר איתנו. לכאורה חלף הרבה זמן מהפעם האחרונה שהם ראו ישראלי. וזה, כך נראה, מביא אותם לאקסטוז של ממש. השיא נרשם כאשר גילו בין חברי הקבוצה נכד של רבינו. איך בדיוק גם הוא כנראה לא יודע. אבל ככה אומרים. לך תתווכח עם האומרים.

המחזה היה מופעים. כעשרה צעירים תל אביבים מנשקים בהתרגשות את כף ידו של צעיר חסידי בן עשרים כי הוא "נכד של רבינו" לא פחות. מחוץ לתהומות השנאה הניכור והאיבה לכל מה שריח של יהדות נודף ממנו קל יותר להתחבר למורשת ישראל סבא. קל יותר לבטא בחופשיות את הרגשות היהודים שמושכים חזרה למסורת וליהדות האוטנטית. חבל שצריך כרטיסי טיסה ושהות בארץ נכר כדי להגיע למקום הזה. לפחות זה. לפני שנפרדים ריקוד קצר מסיים את הסצנה.

גן סופיה

יוצאים לדרך. העיירה אומן בשגרת בוקר רגילה. חנויות פתוחות, קונים מתרוצצים, התחבורה הציבורית פעילה, הרחובות מלאים. בירושלים עם כזה שלג אין לימודים קניות ויציאות שלושה ימים ושלושה לילות. כאן, אולי כשאין שלג משביתים את הלימודים. יוצאים החוצה, לא לפני שחולפים כמובן בגן סופיה. יש בברסלב מי שטוען כי צוואתו של רבי נחמן כוללת לא רק לבוא אליו אלא גם לגן סופיה. אם באתם אלי ולא עברתם בגן סופיה לא נחשבת כל הנסיעה, הם מספרים שאמר.

באנציקלופדיה 'המכלול' מצאנו את התיאור הבא על הגן:

אומן מושלגת

המחזה היה מפעים.
 כעשרה צעירים תל אביבים
 מנשקים בהתרגשות את
 כף ידו של צעיר חסידי בן
 עשרים כי הוא "נכד של
 רבינו" לא פחות. מחוץ
 לתהומות השנאה הניכור
 והאיבה לכל מה שריח של
 יהדות נודף ממנו קל יותר
 להתחבר למורשת ישראל
 סבא. קל יותר לבטא
 בחופשיות את הרגשות
 היהודים שמושכים
 חזרה למסורת וליהדות
 האוטנטית. חבל שצריך
 כרטיסי טיסה ושהות בארץ
 נכר כדי להגיע למקום הזה.
 לפחות זה. לפני שנפרדים
 ריקוד קצר מסיים את
 הסצנה.

מורד הכניסה לציון.

צו מיוחד מהצר, שונה מיקום "בית הספר הלאומי לגננות" של רוסיה והועבר לגן סופיה. לאחר מהפיכת אוקטובר, שונה שמו של גן סופיה ל"שדה הלאומי השלישי" ובשנת 1929, שונה מעמדו לשמורת טבע. במהלך התקופה מזמן המהפכה ועד מלחמת העולם השנייה, התקיימה בגן סופיה פקולטה אוניברסיטאית לחקלאות וליערנות.

"בזמן מלחמת העולם השנייה נכבש אזור אומן על ידי גרמניה הנאצית. היטלר ומוסוליני ביקרו בגן סופיה בשנת 1941 וייתכן שהיטלר ביקר בו פעם נוספת.

"כיום הגן הוא אטרקציה תיירותית בולטת באוקראינה ומגיעים אליו כחצי מיליון תיירים בשנה. כמו כן משמשים חלקים מהגן כמעבדות מחקר בנושא יערנות ובוטניקה. אזור הגן מנוצל לצורך פעילות תרבותית ומוזיקלית מקומית וכן משמש כאתר פופולרי לצילומים. על יד הכניסה לפארק מצויות שלוש מסעדות ובסמוך מאוד לשם נמצאים שני בתי מלון בינוניים. בשנים האחרונות, מנוצל האתר גם לקיום טקסי חתונה.

"חסידי ברסלב ועולי רגל אחרים לקבר רבי נחמן מברסלב לקראת ראש השנה נוהגים לבקר בגן, בשל אמרתו של רבי נחמן "תבואו לאומן, ולא תבואו לגן סופיה?" וזאת לאות הוקרה לסופיה. בתחילה היו נוהגים החסידים לערוך טקסי תשל"ך בגן". לא הספקנו להעמיק יותר בעניין. חבל. אולי עוד נשלים זאת בפעם אחרת.

על המשך המסע אצל תלמידו של רבי נחמן, רבי נתן מברסלב, המשך עלילות המסע עד ללילה בערש החסידות אצל מייסדה מרן אור שבעת הימים במז'בו', בעזרת השם בפרק הבא בשבוע הבא.

"הרוונת סופיה פוטוקה הייתה אשה ממוצא יווני שנישאה לרוזן סטניסלב פוטוצקי, שנתיים קודם לכן כבר החל לבנות לכבודה את פארק סופיה. הפארק נבנה כאות הוקרה לרוונת ולמוצאה היווני ועוצב בהשראת יצירות המופת היווניות האיליאדה והאודיסאה.

"בתחילת המאה ה-19 שימש גן סופיה כמרכז תרבותי ונערכו בו הצגות תיאטרון וקונצרטים. באותה התקופה התגורר רבי נחמן מברסלב בעיר ובילה בפארק לעיתים קרובות ואף עודד את חסידי לבקר בו. בשנת 1832 הוחרם הפארק ממשפחת פוטוצקי והועבר לשליטת הממשלה הרוסית. עד 1859 נערכו בו שינויים רבים שעיקרם בניית שני מגדלים גותיים בכניסה וחיבור בין רחבת הכניסה של הפארק לרחובות העיר אומן.

"בשנת 1899 זכה גן סופיה להכרה לאומית, כאשר בעקבות

הלימוזינה הלבנה.

נתניהו עיף. צילום: אוהד צויגנברג

4 שנים של קואליציה הסתיימו השבוע בקול תרועה רמה • יוסי גיטלר הניח את ידו על המאורעות הבולטים שאפיינו את ממשלת נתניהו הרביעית, בדגש על מערכת היחסים הפנים חרדית וסוגיות דת ומדינה • מתי התריע גפני על היפרדות מ'אגודת ישראל' בירושלים? ומה ניבא ליצמן על עתיד יחסי מאיר פרוש ו'דגל התורה'? • על איזה רקע קרא מאיר פרוש לשבח את בוגי יעלון? באיזה מתווה הבטיח דרעי לטפל? ומתי קיבלה 'ישראל ביתנו' 15 מנדטים בסקרים?

|| יוסי גיטלר ||

ימי בנימין

דרעי. צילום: יעקב כהן

חוק הגיוס והבטחת הכנסה

גם הגזרה החרדית רתחה באותם ימי חשוון של שנת תשע"ו. מחוק הגיוס ועד להבטחת הכנסה. וכך כתב פרשן 'קו עיתונות' עו"ד אבי בלוס, בטורו השבועי: "ההישג השבועי הגדול שנוקף לזכותו של גפני הוא: אישור חוק הבטחת הכנסה לאברכים בוועדת שרים לחקיקה. הדרך לאישור בשלוש קריאות עוד ארוכה אבל הצעד הראשון נעשה. כדי לעמוד במבחן השוויון של בג"ץ הוכללו במסגרת החוק גם סטודנטים בעלי משפחות.

"הבטחת הכנסה לאברכים אומנם מעוגנת בהסכם הקואליציוני, אך כך גם מע"מ אפס על מוצרי יסוד שהתאפס כלא היה, התוספת לקצבאות הילדים שנחסכה והתאיידה, ואפילו חוק הגיוס שקודם השבוע כמו צעד תימני: צעד קדימה, שני צעדים לאחור. כפי שמסתמן נכון לעכשיו כשהתקציב יאושר סופית בקריאה שנייה ושלישית, חוק הגיוס המתוקן יעבור רק בקריאה ראשונה. באקלים הבלתי צפוי שנוצר בקואליציית ביבי הרביעית, גם על הבטחה חתומה שמתקיימת, יש לברך לפיכך 'זוכר הברית'". עולם כמנהגו נוהג.

חודש לאחר מכן הכותרות הפכו לחגיגיות. אמצע חודש כסלו בישר על תום גזירות לפיד (כותרות שנשנו על עצמם בחוק שהסדיר את מוסדות הפטור ועל כך להלן). חוק הגיוס המתוקן של המפלגות החרדיות עבר את משוכת שלוש הקריאות, וליהודים (להוציא את 'הפלג הירושלמי') הייתה אורה ושמחה. מצאנו אפילו קריאה של סגן השר פרוש לשבח את שר הביטחון בוגי יעלון על עמדתו העקבית בנושא.

חינוך נורווגי ורפורמים

אם הגיוס מסודר קצפו קצף על החינוך. כדי לא להותיר את הזירה הציבורית מרוקנת מציפור נפש העומדת למליקה, התכנסו באותו שבוע חברי ועדות הרבנים לחינוך שעל ידי מועצות גדולי התורה של אגודת ישראל ודגל התורה, ומנהלי מוסדות החינוך יחד עם חברי הכנסת של "יהדות התורה" להשמיע קול זעקה על ההתערבות החמורה בתכני הלימוד במוסדות החרדיים. מגזירת הגיוס לגזירת החינוך. הטרוניה כוונה כלפי המחוז החרדי והעומד בראשו.

מרכזו של חודש שבט הביא עלינו את הנורווגי במרוקאית. יגאל גואטה הושבע לחבר כנסת במקומו של סגן השר משולם נהרי. עוד נחזור אליו בהמשך. החרמת 'המחוז החרדי' שהפכה לחוכא ואטלולא עומדת במוקד השיח.

חודש אדר תשע"ו הביא עלינו את צרת הרפורמים. מזכיר מועצת גדולי התורה, שהתכנסה לדון בפרצה הרפורמית ופגעי הטכנולוגיה, שיגר מכתב לחברי הכנסת של 'אגודת ישראל': "מאחר ולאחרונה קיימת מגמה מצד הממשלה להכיר ברפורמים כזרם ביהדות. דבר שיכול להזיק בכל תחומי הדת בארצנו הק'. נתבקשתי ע"י רבותינו חברי מועצת

"לאחר דיון מייגע שנמשך למעלה מ-14 שעות, נבחרו 22 דיינים לבתי הדין האזוריים שיקלו מעל עבודתם של הדיינים הנוכחיים" דווח באותו שבוע. עוד נכתב: "בסיס החלוקה היה לאחר דיוניים מפרכים, כשליש לכל מפלגה: ש"ס, יהדות התורה והבית היהודי".

אממה, בש"ס טענו שהציונות הדתית ניסתה לעשות תרגיל על חשבונם. לא נלאה אתכם בפרטי ודקדוקי ההתרחשויות. למרות כישלון הדיל אחרי שיחת טלפון נזעמת של השר דרעי לרה"מ ששהה בכלל בלונדון, הצהירו בש"ס בשיחה עם 'קו עיתונות' את הדברים הבאים: "בבית היהודי גם אכלו את הדגים המקולקלים, גם לקו, וגם, ככל שזה תלוי בנו, הם יגורשו מהעיר". דברים כדורבנות. מהעיר גורשו כולם יחד בשבוע זה.

הרחבת הקואליציה

ט"ו בחשוון מביא לנו את הידיעה הבאה: "על רקע המצב הביטחוני המחמיר, מתנהלים מאחורי הקלעים מגעים להרחבת הממשלה".

הכתב מפרט בידיעה שפורסמה ב'קו עיתונות' את המועמדים הפוטנציאליים: "יו"ר ישראל ביתנו ח"כ אביגדור ליברמן שמאז הקמת הממשלה הרבה לתקוף את נתיניהו ואת הרכב הקואליציה, כבר אמר השבוע כי אם יחזור לממשלה יהיה זה רק לתפקיד שר הביטחון (מה שקרה. י"ג). ליברמן, נהנה מסקרים מחמיאים, כאשר הוא מקדים את נתיניהו כמי שמסוגל לטפל בטרור באופן היעיל ביותר גם במספר המנדטים, ישראל ביתנו מקבלת בסקרים הנוכחים קרוב ל-15 מנדטים. גם ליברמן יודע, שתפקיד שר הביטחון ישדרג את מעמדו, לקראת קרב עתידי על ראשות הממשלה (נו נו... י"ג).

"במחנה הציוני כבר שבועות ארוכים שמדברים על כניסה אפשרית לקואליציית נתיניהו. חלק מחברי הסיעה כדוגמת ח"כ שלי יחימוביץ, מדברים על כך גלויות גם בראיונות לתקשורת. עד כה, התבצר יו"ר המפלגה ח"כ יצחק הרצוג בעמדתו וסירב להיכנס למו"מ. אלא שהמצב הביטחוני המירדרר של החודש האחרון שסופו אינו נראה באופק, גרם לסדקים גם בחומת ההתנגדות של הרצוג.

"המועמד המסקרן ביותר הא ח"כ יאיר לפיד, יו"ר יש עתיד. בשבועות האחרונים הוא כמעט ולא תקף את מדיניותה של הממשלה, ואף נתן גיבוי לראש הממשלה במלחמתו בטרור. במערכת הפוליטית העריכו השבוע כי לפיד מבין שזו שעת הכושר להצטרף לממשלת אחדות יחד עם המחנה הציוני.

"בכירים במפלגת העבודה טענו ביום שלישי השבוע, כי להערכתם, יאיר לפיד מנהל מו"מ על כניסה אפשרית לממשלה. אם אכן תורחב הממשלה לממשלת אחדות, יאלץ ראש הממשלה בנימין נתיניהו לבצע שינויים משמעותיים בהרכב הממשלה ובחלוקת התיקים. בהתחשב בעובדה שהרצוג לא יתפשר על פחות משרד החוץ וליברמן לא יוותר על פחות משרד הביטחון, יאלץ ראש הממשלה למצוא פתרונות יצירתיים על מנת לרצות את כולם ולשמור על יציבות ממשלתו".

ום שני השבוע סתם את הגולל על ניסיונות ההישרדות הפוליטיים של ראש הממשלה בנימין נתיניהו. כהונתו הרביעית, זו שנדמה היה כי תעשה היסטוריה ותשלים את ימיה עד לנובמבר 2019, השמיעה את אקורד הסיום. בסביבות השעה שתיים בצהריים שוגרה לעיתונאים הודעת ראשי מפלגות הקואליציה, בה נאמר: "מתוך אחריות תקציבית ולאומית החליטו ראשי מפלגות הקואליציה, בהסכמה ופה אחד, לפזר את הכנסת וללכת לבחירות חדשות בתחילת אפריל". הפזר נפל.

ד' ניסן, ארבעה ימים לפני שבת הגדול, יצעדו אזרחי ישראל לקלפיות. בתוכם גם מאות אלפי חרדים שיצביעו לרשימות החרדיות, שנכון לשעת כתיבת השורות, לא ברור כמה כאלו יתמודדו ובאלו פלטפורמות.

רגע לפני שנישאב לקלחת הבחירות, שומה עלינו לערוך חשבון נפש קצר ומסכם. ארבע שנים הם פרק זמן קצרצר להחריד, אבל כשמתבוננים מה עברה הזירה הפוליטית-ציבורית באותם שנים, נראה כאילו יובל חלף. דבר אחד ברור: בשוויץ והולנד, היו צריכים שלושים ממשלות כדי לעבור את כל ההפרקאות שנמנה להלן.

מתווה הגז ומינוי הדיינים

הבחירות נערכו בחודש מרץ 2015 והממשלה הושבעה במאי של אותה שנה. התקדמנו מעט לחודש אלול, שלהי שנת תשע"ה, ונזכרנו בשר הכלכלה אריה דרעי. מה מביא אותנו להיזכר בו? נושא שרק לאחרונה עלה לכותרות בהקשר מחאת יוקר המחיה: מתווה הגז. המערכת הפוליטית וגם העסקית, סערה באותם ימים סביב סאגת 'מתווה הגז' שרה"מ חפץ ביקרו. להעביר אותו היה צורך בהפעלת סעיף חריג בחוק המאפשר לשר הכלכלה לעקוף את הממונה על ההגבלים העסקיים. למה צריך לעקוף? פשוט מאוד. הפקיד שנושא בתואר זה התנגד בתוקף למתווה.

מי שהיה צריך לקבל את ההחלטה הגורלית היה יו"ר ש"ס, שהדבר האחרון שהיה חסר לו באותם ימים היה לתמוך במה שנתפס כנוגד את האינטרס של השכבות החלשות. מה עשה? התפטר. פשוט כך. זו הייתה אבן הדרך הראשונה במסלול החזרה למשרד הפנים שאויש בידי סילבן שלום.

בכותרת מאותם ימים אנחנו מוצאים את הדברים הבאים: "השר דרעי אמר כי השמועות שבכוונתו להתחמק מקבלת החלטה בנושא הגז אינן נכונות והוא עוסק בסוגיה זו מאז כניסתו לתפקיד ולא נמנע עד כה מההתעסקות בה בשום שלב". מה קרה בסוף? כבר כתבנו. התחמק גם התחמק.

ומהגז למשהו הרבה יותר חשוב ליסודי היהדות. סאגת מינוי הדיינים שהדירה שינה מעיניים רבות בחודשים הראשונים של הקדנציה. בראשות הועדה למינוי דיינים הוצב נציג 'הליכוד' יובל שטייניץ שניסה להפשיר את הקיפאון שאחז במינוי הדיינים בארבעת השנים שקדמו לו.

סאגת מינוי הדיינים

שהדירה שינה מעיניים

רבות בחודשים הראשונים

של הקדנציה. בראשות

הועדה למינוי דיינים

הוצב נציג 'הליכוד' יובל

שטייניץ שניסה להפשיר

את הקיפאון שאחז במינוי

הדיינים בארבעת השנים

שקדמו לו

תודה

לכעשרים אלף התורמים שיחד נרתמו, תרמו והתרימו למעלה

מ-14,000,000 ₪

רב חלקכם בהצלת חיים!

מקדימים

רפואה

19-20/12 | י"א-י"ב בטבת

מרכז רפואי
מעיני הישועה

36 שעות של נשמה, אינספור רגעי חיים

לתרומות:

*3780

03-308-7000

תדרוכים ורכבת השבת

חודש אב היה חודש התדרוכים. על רקע טענות בנט בנוגע למנהרות 'צוק איתן' שהובאו לעיל, פצח ראש הממשלה בסדרת תדרוכים ממושכת לכתבי עיתונאי שדרני ומגישיו כלי התקשורת הכלליים, בסוף הוא גם מצא זמן לפגוש את נציגי התקשורת החרדית כולה, מעיתון 'המודיע' ועד לאתרי האינטרנט, במפגש משותף שנמשך במשך הזמן הארוך ביותר מבין כל יתר המפגשים. העדפה מתקנת.

לצד התדרוכים נפתחה גם מלחמה חדשה. כזו המלווה אותנו עד עצם היום הזה. שמה של המלחמה היא "עבודות הרכבת בשבת". הסערה פרצה על רקע עבודות הרכבת הקלה בתל-אביב. משרד התחבורה טען ל'פיקוח נפש' וראש הממשלה שנדרש על ידי הסיעות החרדיות (ואגב, את הידיעה הראשונית על הסאגה הוא קיבל דווקא מעורך 'יתד נאמן' ישראל פרידמן, במושב התדרוך לתקשורת החרדית, נתניהו הופתע וטען כי לא הכיר את הסיפור), להתערב במשבר קיבל את חלק מהטענות. עבודות בוצעו בחלק מהמקומות. אבל מה שהתסיס את האווירה היה ביקורו המתקשר של שר התחבורה ישראל כץ באתר העבודות בעיצומה של השבת בתוספת אמירה מקוממת שלא נכנע לחרדים. זה כבר היה משהו אחד יותר מדי.

למחרת השבת כונסו יו"ר הסיעות החרדיות עם ראש הממשלה בדרישה לעשות סוף לחגיגה. הם דרשו את פיטוריו של מנכ"ל הרכבת, אלא שהתברר כי בלאו הכי הוא עומד לעזוב את תפקידו. היו שהפריחו כי את ראשו של כץ דרשו במפלגות החרדיות, אולם השמועה התבררה כעורבא פרח.

נקודת השבר נרשמה בשבוע שלאחר מכן. בכניסת השבת הורה ראש הסגל הנכנס של רה"מ, יואב הורביץ, לאחראים על העבודות בחברת 'רכבת ישראל', שלא לבצע עבודות כלל וכלל במהלך השבת הנכנסת. הזעם הציבורי ברחוב החילוני גאה לשמים. בתמורה לשבת הועברו העבודות ליום ראשון. הרכבת הושבתה. כלי התקשורת שיגרו כתבי שטח שירדו לתחנות ההסעה לדווח בשידור חי על העומסים והאנדרלמוסיה השוררת בעקבות שיתוק התחבורה להמוני החיילים שחוזרים לבסיסים. גם המשטרה לא טמנה ידה בצלחת והנפיקה הודעות על בסיס עשר דקות עם פירוט עומסי התנועה בכבישי ישראל. למרבה הפלא הם לא היו חריגים.

דיוור והפרדה מגדרית

בכ"ז אלול, סיומה של שנת תשע"ו, אנו מוצאים את הדיווח הבא ב"כל ישראל": "שר הבריאות יעקב ליצמן לנתניהו: "אם אתה דורש מאתנו קולגיאליזם ולוואליות, אולי תדווח לנו מה קורה בינך לבין הרצוג". דברי ליצמן

נתניהו וכחלון. צילום: קובי גרעון לע"מ

בנט ופרוש

ויפקירו ציבור שלם שגר בשכונות המעורבות". שלוש שנים עברו ונבואת הזעם התגשמה.

לא רק סוגיות דת ומדינה העסיקו את הפוליטיקה באותם ימים. מלחמות המנהרות בין ראש הממשלה בנימין נתניהו לבין שר החינוך וחבר הקבינט ב'צוק איתן' נפתלי בנט. נתניהו: "הטענה שלפיה הקבינט וצה"ל לא נערכו למבצע ולאיום המנהרות אינה נכונה. שמונה דיונים מנובמבר 2013 ועד היציאה למבצע ביולי 2014 עסקו באיום המנהרות, בהם ניתנו הנחיות לצבא ומערכת הביטחון".

בנט בתגובה: "כל מ"מ בצבא מפיק לקחים בסוף תרגיל כדי להימנע מטעויות עתידיות ולהשתפר, ומה שנכון למחלקת חי"ר, נכון כפליים עבור המנהיגות המדינית-בטחונית של מדינת ישראל. לקראת המערכה הבאה חובה עלינו ללמוד מטעויות העבר ולא להכחיש אותן. הפקת לקחי-אמת היא אות של עוצמה וביטחון עצמי".

השר ליצמן הניח איום במשבר קואליציוני על רקע אי קידום רפורמת הסיעוד. "חרף ההבטחה המפורשת להחלת הרפורמה כמופיע בהסכם הקואליציוני – אני נתקל בהתנגדות מצד האוצר. אני דורש התערבותך לקיום ההסכם על כל המשתמע" כתב לראש הממשלה.

גדולי התורה יהודיעכם כי דעתם היא שאסור לשתף פעולה עם ממשלה כזו, ולכן עליכם להתנות את שיתוף הפעולה עם הממשלה בחקיקת חוק שהסטטוס קוו בענין דת ומדינה הקיים ומקובל זה עשרות שנים בישראל שלפיו מתנהלים כל ענייני הדת והיהדות ע"י האורתודוקסים ולא ע"י הרפורמים, חייב להישמר כפי שהיה. יש לפרט בחוק את כל הנושאים השייכים לענין".

תאגיד בטחוני

חודש אייר היה עמוס מאוד. מהצטרפות 'ישראל ביתנו' בראשות אביגדור ליברמן לקואליציה בתמורה לתיק הביטחון ועד להתפטרותו של סגן השר מאיר פרוש מחברותו בכנסת לטובת יעקב אשר בהסכמות שגובשו, עפ"י לשון ההודעה הרשמית, בינו לבין הרב דוד שפירא. השר ליצמן שלא אהב את התרגיל אמר אז ל'קו עיתונות': "אנחנו הרי מכירים את 'דגל התורה' ויהיו לפרוש עוד מספיק סיבות להצטער על זה בעצמו". חכם עדיף מנביא.

את הדרמה האמיתית סיפקה הוועדה הבין-משרדית לחוק הגיוס בראשות מנכ"ל משרד הביטחון (הפורש) דן הראל, שהמליצה על נקיטת צעדים ממשיים לעידוד הגיוס לצה"ל, החל משינוי מבחני התמיכות לכוללים ולישיבות, קטנות כגדולות, עבור להקמת ישיבות הסדר לחרדים והקצאת משאבים לעידוד הגיוס במגזר, וכלה בבילוש וחיפוש אחר בחורי ישיבות מתחזים באמצעות שכירת חוקרים פרטיים, הצלבת נתונים ומעקב אינטרנטי. גפני ופרוש נערכו לקרב בלימה מול היוזמה ההרסנית.

בחודש סיון עמד 'התאגיד' על ראש שמחתם של ח"כי ש"ס. גואטה הריץ מכתב נזעם לשר התקשורת, אחד בשם נתניהו, בו הלין על ייצוג חסר של מזרחיים בבורסת השמות העתידית להרכיב את מערך התקשורת הממלכתי. גם את פרשיית רמי סדן נזכיר בהערה.

מוסדות פטור סיעוד ומנהרות

י"ח תמוז היה היום בו חוקק חוק החינוך שתוכנו הסדרת מעמד מוסדות הפטור, גזירת החינוך אליבא ד'הפ"ס'. "תום גזירות לפיד" הכריזו שערי היומונים הממסדיים. סגן השר פרוש שעמל על ניסוחם מתוקף תפקידו במשרד החינוך קצר את הפירות ברירת המפגנים שאינם יודעים שובע. בארץ ומחוצה לו.

בשלהי דקייטא אמר יו"ר 'דגל התורה' משה גפני, בשיחה עם 'קו עיתונות', את הדברים הבאים: "אם לא יובטחו זכויות הציבור הליטאי בירושלים, לא נלך יותר ברשימות משותפות עם אגודת ישראל. לא ייתכן שיסגרו עסקאות עם חוג אחד

למחרת השבת כונסו יו"ר
הסיעות החרדיות עם
ראש הממשלה בדרישה
לעשות סוף לחגיגה.
הם דרשו את פיטוריו
של מנכ"ל הרכבת, אלא
שהתברר כי בלאו הכי הוא
עומד לעזוב את תפקידו.
היו שהפריחו כי את ראשו
של כץ דרשו במפלגות
החרדיות, אולם השמועה
התבררה כעורבא פרח

פרוש גפני וליברמן. צילום: יוסי רוזנבוים

לא פה? או המשפט האלמותי "איפה בבצ"ק".
הקרבות חיכו להמשך. על סדר היום שוב, כמו בכרונולוגיה
שלא נגמרת, העדפה מתקנת לחרדים. יו"ר ועדת הכספים יצא
לקרב מגע מול יו"ר ועדת החוקה הסרוג ניסן סלומיאנסקי,
שלדברי גפני עיכב את אישור החוק לקריאה שניה ושלישית.
האיום היותר מרכזי על ממשלת נתניהו נרשם בגל
השריפות שזכה לכינוי 'טרור ההצתות'. חיפה כמעט ועלתה
בלהבות לצד ישובים נוספים רבים. ראש הממשלה הצפין
וכינס את ישיבת הממשלה על מורדות הכרמל הבורע. גם
סאגת מינוי הרב הצבאי הראשי אייל קרים כבשה לזמן מה
את הכותרות. גם 'התאגיד' העסיק לא מעט גורמים במערכת
הפוליטית לרגל הקמת ועדת החמישה שמונתה לדון בעניין
ולהגיע להסכמות.

ואז זה הגיע. הפרסום של רביב דרוקר על פרשיית
הצוללות. לימים תיק 3000. ראש הממשלה יצא, נכון לרגע
זה, ללא פגע. אבל אין ספק שמדובר בציון דרך פוליטי
משמעותי מאוד בקריירה הנתניהוית.

חוק הדחה, דירה שלישית ומתווה הכותל

בעוכריו.

בחודשים חשוון כסלו בא עלינו משבר 'מתווה הכותל'.
קשה לומר שהוא הסתיים כאשר רק בשבועות האחרונים
נחשפנו לטרלול סביב אישור ההרחבות בועדה המקומית או
המחוזית של עיריית ירושלים. מסוג הדברים שנמצאים פה
כדי להישאר. הדיון בבג"ץ נערך ללא נציגות מטעם הרבנות
הראשית, באותו שבוע גם הכריזה אונסק"ו על הכותל
המערבי כשטח כבוש. נפלאות דרכי הבורא.
תמה שנת 2016. תמו שתיים מתוך ארבע שנות נתניהו
האחרונות. פרק ב' בשבוע הבא בעז"ה.

נאמרו על רקע שמועות שפשטו אתמול במערכת הפוליטית
— שהוכחו נמרצות על ידי לשכת הרצוג.

השנה נגמרה עם הדרישה לדיון ציבורי ראוי לשמו לציבור
החרדי. מרן האדמו"ר מוויז'ניץ הזעיק אליו לפגישה חריגה,
בביתו של מקורבו הנגיד יעקב מאירוביץ בירושלים, את
ארבעת נציגי 'אגודת ישראל', ליצמן פרוש מוזס ואייכלר.
בפגישה הציב מרן האדמו"ר את מצוקת הדיון כקריטית
לעתיד הציבור החרדי במדינת ישראל. מוזס הציע להתנות
את תמיכת 'יהדות התורה' בתקציב המדינה בהקצאת דירות
למגור והואשם בחתירה תחת יסודות תקציב הישיבות
ומעמד 'תורתו אומנותו'. בראיון לפני שבוע הוא הזכיר את
זה ונאנח. ההזדמנות הוחמצה.

חודש החגים של שנת תשע"ז מצא את הציבור החרדי
מתמודד עם דרישה חדשה והזוויה מבית מדרשה של
"האינקוויזיטורית", כהגדרתו של ח"כ גפני, המשנה
ליועמ"ש עו"ד דינה זילבר. איסור הוטל על קיום אירועים
בהפרדה. הקפות שניות בירושלים עוכבו בידי המשטרה
בגין הימצאות מחיצות במתחם. בשיחה עם 'קו עיתונות'
הצהיר היועמ"ש אביחי מנדלבליט שיכנס דיון בלשכתו
בנושא מיד אחרי החגים. בפועל הנושא לא ירד מסדר היום
עד למועד כתיבת השורות.

העדפה מתקנת, טרור הצתות וצוללות

חודש חשוון נפתח בחגיגות מה. ועידת 'המודיע' אירחה
בפעם הראשונה (ולכאורה גם האחרונה) את ראש הממשלה
בנימין נתניהו, שהפיק נאום שיכנס לפנתאון החרדי בזכות
כמה אמירות פנים- חרדיות בולטות, כמו "איפה פרוש? הוא

ליצמן. צילום: פישל רוזנפלד

מקלב. צילום: דוברות הכנסת

חלל בחלל

בשבוע שעבר הלכה לעולמה רונה רמון, אשתו של אילן רמון ז"ל - הישראלי הראשון שטס לחלל • היה זה האסון השלישי שגבה קרבנות במהלך "המרוץ לחלל" • כיצד שמר אילן רמון שבת בחלל? ואלו פריטים מעוררי השראה לקח עמו לטיסה? • אם אסק שמים שם אתה

|| איילה אבן האזל ||

חברי הצוות באפולו 1

קולומביה בעת שיגורה למשימתה

היומן התגלה במדינת
טקסס כשהוא חרוך.
למרבה הפלא, למרות
שהמעבורת התפוצצה
בגובה 60 קילומטר -
שמונה עמודים שרדו.
בעמודים שנמצאו רמון
מתאר את שהותו בחלל
מאז שיגור המעבורת
ועד ליום השישי. בנוסף,
אחד הדפים אשר שוחזרו
בסיוע המחלקה לזיהוי
פלילי של משטרת
ישראל, היה דף שעליו
כתב אילן רמון את מילות
הקידוש על היין בערב
שבת

התגלה יומן שכתב אילן במהלך שהותו בחלל, היומן התגלה במדינת טקסס כשהוא חרוך. למרבה הפלא, למרות שהמעבורת התפוצצה בגובה 60 קילומטר – שמונה עמודים שרדו. בעמודים שנמצאו רמון מתאר את שהותו בחלל מאז שיגור המעבורת ועד ליום השישי. בנוסף, אחד הדפים אשר שוחזרו בסיוע המחלקה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל, היה דף שעליו כתב אילן רמון את מילות הקידוש על היין בערב שבת. אילן גם טרח לנקד את הברכה על מנת לא לטעות בהגיית המילים. בעקבות האסון קורקעו הטיסות לחלל במשך שנתיים וחצי ולא חודשו קיץ 2005.

לחלל נטל עמו רמון מספר אביזרים מעניינים שמייצגים את הציבור הישראלי, ביניהם שלל דגלים ללא דילוג על אף דגלון נכבד: נס הנשיא – דגל המייצג את הנשיא, דגל ישראל ודגל חיל האוויר, דגלון סוכנות החלל הישראלית, דגלון מוזיאון חיל האוויר, דגלון עם סמל רמת גן – עיר הולדתו, דגלון עם סמל באר שבע בא גדל בילדותו, דגלון עם סמל בית הספר בליך בעיר רמת גן, בה למדו מאוחר יותר ילדיו של רמון, ואבן עם סמל אוניברסיטת תל אביב. אך היו כמה פריטים מעניינים יותר ומעוררי השראה:

”כדור הארץ במבט מן הירח” - העתק של ציור שציור ילד יהודי מציבה שנספה מאוחר יותר בשואה ושמו פיטר גינז ועוד בהיותו ילד - רבים ניבאו לו גדולות. הציור המקורי מוצג במוזיאון יד ושם. בנוסף, ספר תורה זעיר שקיבל אילן מפרופסור יהויכין יוסף, ניצול שואה שקיבל אותו במחנה העבודה ברגן-בלזן מהרב שמעון דסברג שהצליח להבריח אותו למחנה. בנוסף נטל עמו אילן ספר תורה מוקטן שהודפס על מיקרופילם שקיבל מנשיא לשעבר משה קצב, מטבע של שמנית השקל מתקופת המרד הגדול, מספר מזוזות, ודולר מהרבי שהעניק לו שליח חב”ד במרכז החלל בפלורידה.

סיפורו של ספר התורה הקטן

עם קבלת ההחלטה על שיגור אסטרונאוט ישראלי לחלל, התקבלה ההחלטה כי אילן רמון לא יצטרף על גדר ”טרמפיסט” אלא יבצע ניסוי מחקרי עבור מוסד מחקר ישראלי. פרופסור יהויכין היה מחלוצי חקר מעבר הקרינה באטמוספירה – והצעת המחקר שלו ושל פרופסור זאב לויץ בנוגע לסופות חול במזרח התיכון – זכתה והתקבלה למחקר במסגרת מעבורת החלל קולומביה.

הניסוי התפתח וכלל גם תופעות אטמוספיריות אחרות ובראשם שדוני ברקים – בדרך כלל נראים כהבזקים כתומים – אדומים, כינוי למגוון תופעות אופטיות – חשמליות המתרחשות מעל סערות ברקים ונוצרות בעקבות התפרקויות של מטענים חיוביים בין הענן והאדמה, או בין ראש הענן ותחתיתו, ובנוסף לכך כלל הניסוי חקר שריפות יער במקומות שונים בעולם. במהלך ההכנות למסע בחלל התקיים מפגש בביתו של פרופסור יהויכין יוסף בתל אביב, אז שמע אילן רמון לראשונה על הסיפור של ספר התורה.

פרופסור יהויכין נולד בגרמניה ועלה עם משפחתו לישראל, אך בשל מחלתו של אחיו נאלצה המשפחה לחזור לאירופה להולנד וכך נקלעה לשואה האיומה. הנאצים שלחו את המשפחה עם כל יהודי הולנד למחנות ריכוז. ההורים הופרדו מילדיהם ורגע לפני הפרידה הורה האב ליהויכין לשמור על אחיו הצעיר. לימים אמר יהויכין כי הוראה זו חידדה את חושי וסייעה לו להינצל.

האחים הגיעו למחנה ברגן בלזן וליילה אחד לפני הגיעו לגיל 13 החליט רבה הראשי של אמסטרדם, הרב שמעון דסברג שהיה עצור אף הוא במחנה, לערוך לו בר מצווה. האסירים קמו לפנות בוקר, כיסו את החלונות כדי שהגרמנים לא יבחינו בדבר, ובאמצע החדר הכינו שולחן ועליו ארבעה נרות וספר תורה זעיר. האסירים החלו להתפלל שחרית והרב דסברג אף הצליח להגניב את אמו של יהויכין למחנה הגברים כדי שתהיה נוכחת בטקס, האסירים חששו לאפשר לה להיכנס לתוך

שבוע שעבר נפטרה לאחר מחלה קשה, רונה רמון, אשתו של הטייס אילן רמון ז”ל שעשה היסטוריה והיה הישראלי הראשון והיחיד שטס לחלל במעבורת החלל ”קולומביה”. פטירתה המצערת מצטרפת לפטירתו של בעלה ב-2003 – לפני 16 שנה, עקב תקלה במעבורת החלל, ומותם של אנשי הצוות. הטרגדיה המשפחתית לא הסתיימה ולאחר 6 שנים נהרג בנה הבכור אסף, שהיה טייס במטוס F16 בתאונת טיס מדרום להר חברון.

את רונה הכירו רבות וטובות, מרים פרץ, כלת פרס ישראל למפעל חיים ששכלה שני בנים בצבא ובן חורג, כתבה טור לזכרה והעלתה על נס את כוח התנדבותה של רונה, כאשר לדוגמה נסעו יחד לברית המועצות לתת סיוע ותמיכה לילדים יתומים במוסד שהקים הרב בקשט, מרים מתארת כיצד בחרו הילדים להתקרב דווקא לרונה בבקשם חום ואהבה.

גם חברת הכנסת שולי מועלם נפרדה ממנה תוך כדי שהיא מזכירה את עצמתה של רונה כאשר גם ברגעים הקשים של השכול, מצאה את הכוחות להתעניין ולהשתתף בצער הזולת.

מעבורת החלל קולומביה

בעלה של רונה, אילן רמון ז”ל, היה טייס בדרגת אלוף משנה בחיל האוויר הישראלי. במסגרת שירותו הצבאי בצה”ל השתתף אילן רמון בהפצצת הכור הגרעיני שהחל להיבנות בעיראק, והיה צעיר הטייסים. תת אלוף יעקב טרנר - שרמון היה חניך שלו במסגרת קורס טיס - התבטא בעבר בתקשורת: ”לא יכולה להיות בחירה יותר מוצלחת מרמון. הוא טייס איכותי ודיקן, שלא עושה שטויות. צנוע, ויש לו יכולת למידה פנטסטית. אין לי ספק, הוא יצליח כאסטרונאוט”. בשנת 1982 ניצל בנס כאשר שני מטוסים ישראליים התנגשו אחד בשני והתרסקו, רמון הצליח לנטוש את המטוס בזמן וניצל.

למסע במעבורת החלל קולומביה הצטרפו כמה נוסעים: ריק האסבנד המפקד, ויליאם מק’קול-טייס, מייקל אנדרסון – מפקד מטען ואחראי על הניסויים המדעים, קלפנה צ’אולה ילדת הורדו – מומחית משימה, לורל קלארק – קצינת רפואה ימית בצי האמריקאי ומנתחת מוטסת, דייוויד בראון – רופא אף הוא וטייס מהצי האמריקאי, ואילן רמון על תקן מומחה מטען.

רמון ביקש לשמור שבת בחלל ולשם כך נועץ ברבנים אשר הורו לו לנהוג כפי שנהוגים בקוטב – שם השמש לא זורחת חודשים ארוכים, אז יש לספור שישה פרק זמן של 24 שעות ולשמור את השבת בפרק זמן השביעי.

מעבורת החלל שוגרה ממרכז החלל קנדי למשימה שנועדה להימשך שישה עשר ימים, אך הסוף היה עגום למדי. בדרכה חזור, לאחר שהייה בחלל במשך חמישה עשר יום, התפרקה החללית עם בואה במגע עם האטמוספירה של כדור הארץ. הפיצוץ נשמע ברחבי טקסס וחלקי המעבורת התפזרו בטקסס ובמערב לואיזיאנה. בנאס”א פסלו כבר בהתחלה את ההשערה שמא היה זה פגיע טרור. כלי התקשורת שנערכו מראש באופן חגיגי כדי לסקר את נחיתתה של המעבורת, נאלצו לשנות את דיווחיהם ולבשר על האסון שאירע. מהר מאוד הבינו כולם כי איש מנוסעי המעבורת לא ניצל.

הסיבה לתאונה התבררה מאוחר יותר, תתיכת קצף אטימה שנשברה במהלך השיגור ופגעה ברעפי ההגנה מחום בכנף השמאלית של המעבורת. במהלך הכניסה מחדש של המעבורת לכדור הארץ הכנף התחממה אט אט ולבסוף התפרקה – וגררה אחריה פירוק של כל המעבורת.

חמישה ימים לאחר מכן זוהתה גופתו של אילן והוא הובא לקבר ישראל. עם הבאת הגופה נערך בישראל טקס ממלכתי בבסיס חיל האוויר שעל יד נמל התעופה בן גוריון. כמה שבועות לאחר האסון

צוות המעבורת בדרך לכן השיגור

כעבור כשעה, זוהתה
עליית מתח כתוצאה
מקצר חשמלי. אז
נשמע קולו של אחד
האסטרונאוטים, ככל
הנראה היה זה צ'אפי
שאמר: "אש, אני
מריח אש." שתי שניות
מאוחר יותר נשמע
קולו ההחלטי של וויט
"אש בקוקפיט!" טכנאי
המעבורת מיהרו להגיע
אל תא אנשי הצוות
אך עוד בטרם הגיעו,
התא נפרץ ותימרות
עשן סמיך ולהבות החלו
לעלות ממנו.

הנער פיטר גינז

צוות מעבורת החלל קולומביה

בצד ימין של תא הפיקוד היה צריך לפעול על מנת לשחרר את הלחץ וכך היה ניתן לפתוח את הדלת הפנימית שנפתחת כלפי פנים. אולם הלחץ והחום הכבד בחללית הפריעו לאסטרונאוטים לפתוח את הדלת ולהיחלץ.

לאחר 30 שניות בסביבת של חמצן טהור, אחד מקירות תא הפיקוד נפרץ מצד ימין. האוויר המעורב עם חנקן גרם לכמויות עצומות של עשן שגרמו למות האסטרונאוטים. צ'אפי איבד את הכרתו תוך כדי דום לב. היה זה שילוב של חנק עקב שאיפת העשן והגזים הרעלים יחד עם כוויות מהאש שהובילו לתוצאה הקטלנית. המחלצים אשר נהדפו שוב ושוב מפני האש הגיעו באיחור אל האסטרונאוטים. כוחות הכיבוי הגיעו תוך שלוש דקות לאחר פתיחת הדלת ורופאים הגיעו זמן קצר לאחר מכן. הדיאגנוזה הרפואית קבעה כי האסטרונאוטים מתו מהרעלת פחמן דו חמצני, וכוויות כגורם תורם. האש העזה כילתה 70% מחליפת החלל של גריסום, 20% מחליפת החלל של וויט ו15% מחליפת החלל של צ'אפי שישב במקום מרוחק ממוקד תחילת השריפה.

בעקבות האסון שינו את הנהלים – תא הפיקוד של החללית עבר שדרוג משמעותי, מרכיב האוויר בתוך תא אנשי הצוות שונה ל60% חמצן ו40% חנקן במקום 100% חמצן. גם חליפות החלל עברו שינוי מניילון לבד שאינו דליק באש.

אסון הצ'לנג'ר

ב1986 אירע אסון נוסף חמור במעבורת החלל צ'לנג'ר – כאשר מעבורת החלל התפוצצה באוויר שבעים ושלוש שניות לאחר המראתה אל מול פני הצופים הנדהמים במרכז החלל קנדי בפלורידה. בהתחלה היה נראה כי השיגור בוצע בהצלחה אך לפתע, בגובה 16 קילומטר אפף את המעבורת לשונות אש, או גזים לוהטים יצאו כנראה מטיל העזר והפכו לכדור אש עצום והמעבורת צללה תוך כדי שהיא מתפרקת אל האוקיינוס האטלנטי.

גם באסון זה לא היו ניצולים וכל שבעת אנשי הצוות נספו, ביניהם ג'ורג' רוניק – היהודי הראשונה שטסה לחלל וכריסטה מקאוליף – שצורפה למעבורת בתור מורה והייתה אמורה למסור שיעורים לתלמידים מהחלל, ובחזרה מן המסע – לחלוק את רשמיה עם תלמידים וזאת על מנת ליצור עניין במסע של המעבורת שכבר לא נחשב אירוע דרמטי באותו זמן. צירופה למסע היה על מנת לנסות להטיס לחלל אדם שאינו אסטרונאוט ושלא עבר את כל מסלול ההכשרה של האסטרונאוטים של נאס"א.

לאחר חקירת האירוע התברר כי האסון ארע בשל בעיה באטם של טיל האצה שנפגע כתוצאה מהטמפרטורה הנמוכה ששררה ביום השיגור. כתוצאה מכך גזים לוהטים נפלטו ממנו והחלו לחמם את מכל הדלק הנוזלי שבחנות המעבורת עד שהמכל התפוצץ.

עד אותו יום רשמה ארצות הברית חמישים וחמש טיסות מוצלחות לחלל – תאונה אחת התרחשה אך היא הייתה על הקרקע ולא באוויר. כתוצאה מהאסון קורקעו כל הטיסות לחלל למשך שנה וחצי וארצות הברית הקימה וועדת חקירה. מסקנת וועדת החקירה הייתה כי המעבורת תוכננה במידה רבה מתוך שיקולים פוליטיים ופחות מתוך שיקולים מדעיים.

גורם נוסף שהייתה לו השפעה משמעותית על האירוע היה הרצון לחסוך בתקציב שהביא לשימוש בדלק מוצק – שלא ניתן לכבותו לאחר ההדלקה במקום בדלק נוזלי – שניתן לכיבוי, מה שמנע את היכולת לטפל בתקלה. אחד מחברי הוועדה זוכה פרס נובל הפיזיקאי ריצ'רד פיינמן כתב את רשמיו בספר אוטוביוגרפי והמשפט המסכם שלו בדו"ח היה: "עבור טכנולוגיה מוצלחת, המציאות חייבת לגבור על יחסי ציבור – לא ניתן להתל בטבע". ■

הצריף, והיא נשארה להקשיב מבחוץ. בהמשך נשא יהויכין דרשה אשר הכין יחד עם הרב דסברג בשיעורים סודיים שהרב נתן לו.

את ספר התורה העניק הרב דסברג במתנה ליהויכין ובקש ממנו לשמור עליו כאשר ישתחרר ולספר לעולם את סיפורו כניצול שואה. הרב דסברג לא הצליח להחזיק מעמד ומספר חודשים לאחר מכן נפטר מחולשה. כל בני משפחת יוסף הצליחו להינצל כאשר קרוב משפחה עשיר קנה עבורם דרכונים מזויפים של מדינת אל-סלבדור, באמצעות דרכונים אלה, הצליחו בני המשפחה לעלות לרכבת שיועדה עבור כל נתיני הארצות הניטרליות בדרכה לשווייץ. רק ברכבת עצמה פגש יהויכין את הוריו ואת אחיו.

כעבור כמה שנים עלתה המשפחה ארצה. הסיפור נגע באופן מיוחד לליבו של אילן רמון והוא ביקש מפרופסור יהויכין יוסף לקחת עמו את ספר התורה למסע בחלל. במהלך הטיסה קיים אילן רמון מסיבת עיתונאים מהחלל, במהלך המסיבה שלף אילן רמון את הספר משקית איטום בו הוא נשמר וסיפר בקצרה את סיפורו של ספר התורה וסיפורו של פרופסור יוסף – שאז היה נער והיום עומד בראש פרויקט מדעי חשוב, וזאת כדוגמא לחוזקו של פרופסור יוסף ולחוסנו של העם היהודי. ספר התורה לא נמצא בין ההריסות של קולומביה וכנראה נשרף. עד יום מותו המשיך פרופסור יוסף לפרסם מאמרים מחקריים בעיתונות המדעית שבהם ניתח את הממצאים ששודרו ממעבורת החלל קולומביה.

אסון אפולו 1

אסון מעבורת קולומביה מחזיר אותנו אחורנית לאסון נוסף שארע 1966 - אסון במעבורת החלל "אפולו 1" שארע על הקרקע. מטרת המשימה הייתה לבדוק את מערכות החללית ואת המערך הקרקעי, ואורכה היה צפוי להיות כשבועיים. בתרגיל שנערך לפני השיגור השתתפו שלושה אסטרונאוטים: וירג'ל "גאס" גריסום, אדוארד וויט ורוג'ר צ'אפי.

התרגיל החל בשעה 13:00. צ'אפי ישב מימין בתא הפיקוד, כיוון שתפקידו היה לשמור על קשר עם הקרקע. מיד כשנכנסו האסטרונאוטים לחללית החלו לצוץ בעיות: גריסום חיבר את חליפת החלל שלו לחמצן וישר הבחין בריח לא מוזהה באוויר – הצוות דגם את החמצן במערכת אך הוחלט להמשיך בתרגיל.

הבעיה השנייה שצצה הייתה זרם חמצן גבוה מדי שהפעיל את האזעקה מידי פעם. הצוות העלה את הנושא בפני צוות בקרת הסביבה, אך אלה שיערו כי מדובר כתוצאה של תנועת האסטרונאוטים במעבורת החלל. בעיה נוספת שהתרחשה הייתה בעיית תקשורת, בתחילה התקשר גריסום לתקשר עם אנשי הבקרה ולאחר מכן הבעיה התרחבה והפכה לבעיית תקשורת בין בניין הפעולות והבדיקות והמבנה כבן השיגור.

בעיה זו חייבה לעצור את הספירה לאחר. כעבור כשעה, זוהתה עליית מתח כתוצאה מקצר חשמלי בצד השמאלי התחתון של התא. אז נשמע קולו של אחד האסטרונאוטים, ככל הנראה היה זה צ'אפי שאמר: "אש, אני מריח אש." שתי שניות מאוחר יותר נשמע קולו ההחלטי של וויט "אש בקוקפיט!" טכנאי המעבורת מיהרו להגיע אל תא אנשי הצוות אך עוד בטרם הגיעו, התא נפרץ ותימרות עשן סמיך ולהבות החלו לעלות ממנו. החשש היה שהאש תצית את כל מערכת המילוט שבראש הרקטה, ואז כתגובה כל מודל השירות יעלה באש. חלק מהמחלצים נמלטו כדי לא להילכד באש, אך חלקם נשארו על מנת לנסות להציל את האסטרונאוטים.

פתח התא היה סגור בשלש דלתות. הדלת החיצונית לא הייתה סגורה לחלוטין בשל כבלים שעברו דרכה לצורך בדיקה, למרות זאת היה צורך בכלי מיוחד על מנת לפתוח אותה והעשן הכבד אפף את כל הסובב ועיכב את פעילות החילוץ. לפי נוהל החירום גריסום שישב

ציור של גינז מבט מהירח לכדור הארץ

רב אחד, שלושה סיפורים

הרב יעקב קראוס הגיע לפרו בשנת 1987, לאחר שנקרא לכהן שם כרב הקהילה היהודית שהייתה זקוקה לשירותיו. לצד שיעורי התורה שמסר, המקוואות שבנה והעופות שהכשיר, גילה כי תפקיד נוסף ממתין לו. • שלושה סיפורים שלא ייאמנו, על רבנות בארץ רחוקה, על נשמות אבודות ועל שבט פרואני שלם שהחליט להתגייר.

החתונה שבוטלה 1

השעה הייתה שעת בין ערביים. רוח קלה נכנסה דרך החלון. הרב יעקב קראוס, רבה של הקהילה היהודית בפרו, ישב על כסאו ועיין בטפסים המונחים לפניו. קורת רוח אפפה אותו: בניית המקווה הראשון במקום הסתיימה ומערכת הכשרות מתחילה לרקום עור וגידים. הוא הצליח לחדור אל ליבם של אנשי הקהילה היהודית, ושיעורי התורה החלו להתמלא ביהודים בעלי נכונות לשמוע ולהתחזק. גם הרבנית, שעבדה קשה בקרב נשות המקום היהודיות, החלה לראות פרי בעמלה. 'מי היה מאמין?', הרהר הרב קראוס בסיפוק כשהוא נשען לאחור, 'ממכירת שלושים עופות כשרים בשבוע הגענו לביקוש של אלף עופות בשבוע! מי היה מאמין? כשהגעתי לשמש כאן כרב הקהילה היהודית בפרו, המשיך הרב קראוס בחוט מחשבתו, 'אי אפשר היה למצוא ולו מניין אחד של שומרי מצוות. והיום, ברוך ה', לאחר עבודת שטח רבה, יש בקהילה שני מניינים בהם מתפללים יהודים שומרי מצוות'.

הרב קראוס הציע בשעונו. זמן תפילת מנחה הגיע. הרב קראוס קם מכסאו לגשת לבית הכנסת לתפילת מנחה, אולם נקישה שנשמעה על דלת חדרו הושיבה אותו בחזרה על כסאו. הוא כבר הספיק ללמוד, שבכהונתו כרב בקהילה המתחזקת עליו לאחוז בכל קצה חוט.

"כן, אפשר להיכנס", קרא בקול. הדלת נפתחה ואל החדר נכנסה נערה צעירה ובעקבותיה בחור גבה קומה, מבט נבוך ומבולבל נשקף מעיניו. הרב קראוס ניחש שהוא מבין מה רצונם של השניים, והנערה אימתי את הניחוש. המילים נורו מפיה במהירות. "אנחנו רוצים להתחתן, צריכים שתגייר אותנו מהר, זה צעד פורמלי בשביל ההורים שלי, כי הם מתעקשים שאתחתן עם בחור יהודי."

"הוא מוכן להתגייר כדי שההורים שלי יאשרו את כניסתו למשפחתנו", הצביעה על הבחור שלצידה, "אתה יכול לגייר אותם? זה דחוף, כי אנחנו רוצים להתחתן בחודשים הקרובים."

הרב קראוס הביט בנערה, נדהם מהבורות שהפגינה. הוא ניסה להסדיר את מחשבותיו לפני שיאמר משהו לא נכון, אבל הנערה לא שמעה לב. היא המשיכה לדבר. "ההורים שלי צריכים להרגיש שהתחתנתי עם יהודי, אפילו שלי זה לא כל כך אכפת."

שתיקה קצרה השתררה, והרב קראוס כחכח בגרונו. "אני מבין את בקשתך", אמר בקול שאינו משתמע לשתי פנים, "אבל אין כל אפשרות הלכתית לבצע אותה. גיור הוא תהליך קשה וארוך ואחד התנאים ההכרחיים לגיור הוא קיום מצוות לאחר מכן."

הדחיפות שבקולה של הנערה התחלפה בכעס בלתי עצורי. "אתה רב פאנאט!", הטיחה בו, "יש לך דעות קדומות! למה אתה מערים קשיים? תגיד לו מה הוא צריך לעשות, תחתום על הניירות וזהו, אנחנו רוצים להתחתן!"

הרב קראוס לא מצא מילים. וכי מה יאמר לנערה שמסתכלת על גיור כעל רישום משרדי כלשהו? וכי כיצד יוכל להסביר לנערה שאך בקושי יודעת על יהדותה, מהי משמעותה של עלייה מטומאת העמים וכניסה תחת כנפי השכינה?

מסתבר, כי גם אילו רצה להסביר, לא היה לו למי. הנערה והבחור עזבו את החדר בטריקת דלת. הרב קראוס חכך בדעתו אם לצאת אחריהם, לומר דבר מה, לנסות להסביר בכל זאת. אבל הבחורה הקדימה אותו. היא פתחה את הדלת, הטיחה בו: "אתה כזה פאנאט!", ועזבה בטריקת דלת חזקה יותר.

אבל להפתעתו של הרב קראוס, נגמר הסיפור בכי טוב. חצי שנה לאחר מכן צלצל הטלפון בלשכתו. על הקו הייתה אותה בחורה, אלא שהפעם היה קולה כנוע ושקט. היא סיפרה שהיא והבחור הגוי נפרדו. היא הכירה בחור אחר, יהודי, והם מתכננים להתחתן.

כשביקשה סליחה נשמע רעד בקולה. בקשה נוספת הייתה בפיה. היא ביקשה שהרב קראוס יחתן אותם. "אתה הראשון שאני מספרת לו את החדשות האלה", חתמה בביישנות....

החתונה שבוטלה 2

הסיפור השני נסב סביב חברתה של אותה בחורה. גם היא הגיעה אליו בבקשה דומה, שיגייר למענה בחור גוי לו רצתה להינשא. היא לא הבינה את הבעיה שבדבר, אבל משפחתה התנגדה בכל תוקף לנישואיה עם בחור שאינו יהודי.

"הסברתי לה באריכות את הבעיות הטמונות בבקשתה – לגייר לצורך נישואין – וסירבתי בעדינות", מספר הרב קראוס, "היא החלה לכנות אותי בכינויי גנאי: 'חומייניסט! פאנאט!...' נפרדנו לא בידידות...."

"חלפו שלושה חודשים", ממשיך הרב קראוס, "ואותה בחורה, שנשבעה שכף רגלה לא תדרוך בבית הכנסת בו מתפלל הרב הפאנאט, נאלצה להגיע באותה השבת לבית הכנסת בעקבות מפגש חברתי שנקבע בעזרת הנשים במקום."

"זכרתי את המקרה המצער, ניגשתי אליה ואמרתי לה: שבת שלום, אני שמח מאוד לראות אותך פה אתנו. 'הנערה הביטה בי בתדהמה', מתאר הרב קראוס, 'ואני ואשתי המשכנו הלאה'."

"שלושה חודשים נוספים חלפו, והנה היא מגיעה אלי נרגשת ונסערת", מספר הרב. "מסתבר שהיחס הלבבי שלנו כלפיה באותה שבת – למרות יחסה המתנכר כלפי – ערער את שלווה וגרם לה להפוך שוב ושוב בעניין". ברכת ה"שבת שלום" שקיבלה מרב אותו גידפה, כמו

גם תפילות השבת והאווירה בבית הכנסת, גרמו לה לחשוב פעמיים על נישואיה לגוי ערל. היא החליטה לבדוק את הקשר שלה עם הבחור הגוי לעומק, לפני שקשר זה יתקבע במסמרות של נישואין. הרהורי התשובה שנצנצו בליבה הלכו והתחזקו, ובסופו של דבר נפרדו דרכיהם של השניים.

זמן קצר חלף, והבחורה הכירה בחור יהודי. כעבור תקופת היכרות קצרה החליטו השניים להינשא, ובשיחת הטלפון ביקשה הבחורה מהרב קראוס שיחתן אותם ויסדר להם קידושין.

"עבורי היה זה שיעור חשוב", מסכם הרב קראוס, "הבנתי שהחזרה בתשובה אינה כרוכה תמיד בהרצאות מקיפות ובשיחות עמוקות. לעיתים די בברכת 'שבת שלום' לבבית כדי לגרום לעומד מולך להרהר בעתידו ובתכלית חייו...."

○○○

השבט שהתגייר

הם הופיעו במשרדו, שני בני משפחה, ושטחו בפניו סיפור שנשמע כאילו נלקח מספר הכוזרי.

הכל החל עשרים שנה קודם לכן, בליבו של אלוי וילהנובאבה (בתרגום לעברית: "דרך חדשה"), כיום בן 74, נגר במקצועו, שהגיע מהעיר קחמרקה השוכנת צפונית לבירת פרו.

אלוי היה מנהיג של שבט שכלל מאות משפחות אינדיאניות, אבל נפשו לא ידעה מנוח. הוא חיפש את דרך האמת, ובמהלך מסעו המיר את דתו הקתולית לדת אחרת, אולם כאשר שאל שאלות רבות ולא קיבל עליהן תשובות, החלה אמונתו החדשה להתערער.

בשלב מסוים התנתק אחד מבני משפחתו מהדת הקתולית, והגיע לבסוף אל הדת היהודית. בתחילה שאל ספרים בנושאי יהדות ואט אט התקרב אל היהדות, עד שלבסוף החליט לחיות כיהודי.

כך הגיעו אלוי ופמלייתו ללשכתו של הרב קראוס. הם סיפרו על התהליך שעברו וביקשו שהרב ייריך אותם ויקרב אותם אל היהדות. הרב קראוס, נאמן להוראת ההלכה כי יש לדחות גרים, ניסה לדחות אותם בעדינות. אבל מנהיג השבט האינדיאני היה עקשן. הוא ניסה להוכיח לרב כי אין זו אפיוודה בת חלוף, אלא רצון כן ואמיתי. השיחה הסתיימה בהבטחתו של הרב קראוס כי יבוא לבקר אצל בני השבט בהרי פרו הנידחים. ההבטחה ניתנה לאחר הפצרות רבות מצד המנהיג ופמלייתו, והם נפרדו בידידות. הרב קראוס לא התכוון להפר את הבטחתו. באחד הימים יצא אל עבר פרו הנידחים, לביקור שהותיר אותו בהלם. לאחר נסיעה ארוכה מצא את עצמו במקום נידח, רחוק מכל קידמה ומודרניזציה.

גיליתי להפתעתי כי
בני השבט האינדיאני
שומרים את כל הוראות
ה'שולחן ערוך'. הם
שמרו טהרת המשפחה
עד הפרטים הקטנים
של ההלכות, קלה
כבחמורה, וכמו כן
קיימו עוד הלכות רבות.
המרתק היה, שהם עשו
את כל זאת בתנאים
עלובים. הם חיו ללא
חשמל, עיבדו את
האדמה במסירות, ולצד
כל זאת הקפידו על
חיים יהודיים מלאים

ooo

הדחיפות שבקולה של
הנערה התחלפה בכעס
בלתי עצור. "אתה רב
פאנאט!", הטיחה בו,
"יש לך דעות קדומות!
למה אתה מערים
קשיים? תגיד לו מה הוא
צריך לעשות, תחתום
על הניירות וזהו, אנחנו
רוצים להתחתן!"

בכפר תפוח שבשומרון, שינה את שמו ושקע בלימוד התורה.
קבוצת העולים מפרו, שמנתה כארבעים משפחות, נקלטה
היטב בארץ ישראל, הגם שהיו אלה שנים קשות של אינתיפאדה
רצחנית.

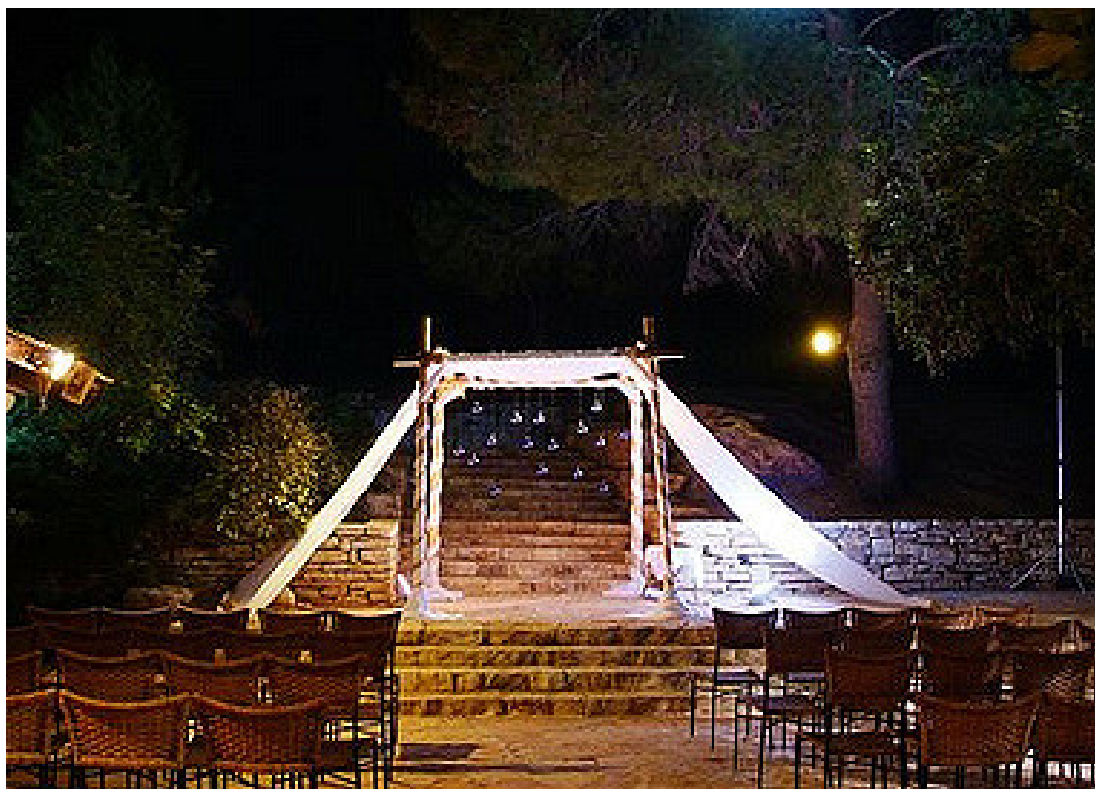
שנתיים לאחר מכן הגיע הרכב רבנים נוסף מבית הדין לפרו,
וצירף קבוצה נוספת של עשרות בני משפחה של המתגיירים,
שהגיעה אף היא בעקבות הקבוצה הראשונה לשומרון.
"אני זוכר את היום בו הם התגיירו", צולל הרב קראוס
לאחור, אל העבר. "ההתרגשות הייתה גדולה ביותר, ומסתבר
כי עקשנותם השתלמה. לאחר מסע ארוך ומפרך הם הגיעו
אל המנוחה ואל הנחלה.

"כשוילהנאבה הגיע אלי לראשונה וביקש ממני סיוע",
משחזר הרב קראוס, המתגורר כיום בירושלים ומנהל בית
ספר גדול בבירה, "לא חלמתי שהרצון שלו יהפוך למציאות.
הוא ביקש ללמוד עוד ועוד על יהדות, הוא ביקש גם תשמישי

"הגעתי לשם לבלות יום שלם במחיצתם", מתאר הרב,
"וגיליתי להפתעתי כי בני השבט האינדיאני שומרים את
כל הוראות ה'שולחן ערוך'. הם שמרו טהרת המשפחה עד
הפרטים הקטנים של ההלכות, קלה כבחמורה, וכמו כן קיימו
עוד הלכות רבות. המרתק היה, שהם עשו את כל זאת בתנאים
עלובים. הם חיו ללא חשמל, עיבדו את האדמה במסירות,
ולצד כל זאת הקפידו על חיים יהודיים מלאים.

"הביקור הותיר אותי נרגש ונפעם", מספר הרב קראוס,
"היו להם אפילו תפילין שהם השיגו מהיכן שהוא והניחו
מדי יום בתורנות.

"שם התברר לי, כי בני השבט הבינו שיהדות ללא ארץ
ישראל וללא גיור אינה שווה הרבה, וזו הייתה הסיבה בגינה
ביקשו לפגוש אותי. קודם לכן הם פנו לכמה רבנים בארץ
ישראל, אולם פנייתם לא נענתה ברצינות. משום כך ביקשו
לפגוש אותי, כדי שאראה במו עיני את רצינות כוונתם ואסייע
להם בתהליך הגיור."

התברר כי הם צדקו בתחזיתם. הרב קראוס, נדהם מרמת
דיעותיהם, מיהר ליצור קשר עם הרבנים הראשיים לישראל
דאז, הגאון הרב מרדכי אליהו והגאון הרב אברהם שפירא,
וסיפר על בקשתם של בני השבט. הרבנים הראשיים דנו
ביניהם בפרשה והנחו את הרב קראוס לדחות את בקשתם
של המנהיג ושל שבטו.

אולם הלחצים מכיוונו של וילהנאבה נמשכו, והרב קראוס
דיווח שוב לרבנים בישראל על עקשנותה של הקבוצה ושאל
כדת מה לעשות.

הפניות החוזרות ונשנות גרמו לרבנים הראשיים לשגר
צוות דיינים מיוחד מישראל לפרו, כדי שהללו יבחנו את
הסוגיה מקרוב.

"הרבנים שהגיעו מישראל", משחזר הרב קראוס, "נתקלו,
כמוני, בקבוצה של עשרות משפחות שבקאות בתורה
ובמנהגים יותר מהרבה יהודים מישראל. האינדיאנים הללו
נולדו, אמנם, בפרו, אך הם מרגישים זרים בארצם. הם חיפשו
שלווה ומצאו אותה רק ביהדות.

"לאחר חקירה ודרישה, החליטו הרבנים שהקבוצה עומדת
בתנאי הכניסה לעם היהודי. אב בית הדין שעמד בראש הצוות
גייר מאה וחמישים אנשים, ווילהנאבה בראשם. קבוצה
גדולה נוספת שביקשה להתגייר הוכנסה לרשימת המתנה.
וילהנאבה, נאמן לאמונתו כי יהודי צריך לגור בארץ ישראל,
ביקש מיד לאחר גיורו "לעשות עלייה".

הרבנים הראשיים דאז סייעו בהקמת מרכז קליטה ביישוב
"אלון מורה", שם עברו להתגורר מרבית המתגיירים. אחרים
עברו להתגורר ביישובים קרובים. וילהנאבה עצמו השתקע

קרדושה שלא היו להם, ואני, שראיתי בכך צעד הומניטארי,
הענקתי לו את שביקש. היה ברור לי שהוא והקהילה שלו
אינם משתייכים, לחלוטין, לעם היהודי, ושלא מדובר כאן
באיוושהי קבוצה של שבט אובד מעם ישראל שמצאתי.

"המצב היה עדין מאוד, מכיוון שהגיעה קבוצה של מאות
אנשים, קהילה שלימה של גויים שביקשה להתגייר בטענה
שמצאה לפתע את הדרך הנכונה... היו מכשולים רבים",
מסכם הרב קראוס, "אך מסתבר כי רצונם היה כן ואמיתי
ונבע ממקום נכון. עובדה היא שהם התגיירו! ואני, הקטן,
נטלתי חלק בגיור הראשון של הקבוצה מפרו.

"כשהגיעו לשלב הגיור בפועל, נוכחו הרבנים לדעת עד
כמה אמיתי היה הקשר של מבקשי הגיור ליהדות, מבחינתם.
הדיינים הופתעו מרמתם הגבוהה של חברי הקבוצה בכל
הקשר ליהדות. הללו הכירו את התורה, את ההלכה ואת
מנהגי ישראל, ואף דקדקו בפרטים הקטנים.

"לפי ההלכה חייב כל מתגייר למלא שלושה תנאים כחלק
מתהליך הגיור: מילה, טבילה וקבלת עול מצוות. והנה התברר
כי כל הגברים כבר עברו ברית מילה שמונה ימים לאחר
היוולדם, ומאחר שהם כבר היו שומרי מצוות אדוקים, לא
נותר אלא להטבילם", מסיים הרב קראוס וחותם בנקודה
אחרונה: "לשיאה הגיעה ההתרגשות לאחר תהליך הגיור,
כאשר ערכנו מחדש חתונות לכל הזוגות הנשואים. הייתה
זו חתונה מחדש, בין בני הזוג לבין עצמם, ובין כל חברי
הקבוצה לבין בורא העולם..."

השיטה: להפוך את הנרדף לרודף

לטענה זו אנשי השמאל וכלי התקשורת הישראלים הדבר חמור שבעתיים, וחמור מכך כאשר טענות ותפישות עולם זאת חודרת לראשי הצבא שכל מהותם והצדקת קיומם היא "צבא ההגנה לישראל" ליקני מאורות של ממש.

ואם נדבר מעט בחריפות, מבחינה פוליטית, כל אסון, או פיגוע גדול משרת את האינטרסים שלהם, שכן, זה סולל את דרכם הנלווה והשקפת עולמם, הכיבוש אשם... השקט לא יגיע למחוזותינו עד שתיפתר מצוקת העם הפלשתיני... כן זה שטובח בנו ללא רחם ובאכזריות שלא תיאמן.

זה מה שקרה מבחינה פוליטית, כל העולם פתאום הופך את היוצרות, ואומרים שהנרדף הוא הרודף, והרודף הוא הנרדף, ואף אם ישנם מנהיגי ציבור מתנועות פוליטיות אחרות שדעתם שונה במאה שמונים מעלות מראשי השמאל, ידיהם כבולות למעשה מאימת הרדיפה הפוליטית, המשפטית, והתקשורתית, למעשה מן השמים אומרים לנו זאת.

אין זה כי אם זעקה משמיים עבורנו, עשרות שנים סמכתם על צה"ל והמדינה שיגנו עליכם, אולי כעת תכירו ותפנימו את דברי דוד המלך ע"ה, "אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר" (תהילים קכז, א), אין מי שישמור עלינו רק ה'אלוקי ישראל.

אך מה לנו להביט החוצה כאשר גם המחנה פנימה החלו להשתמש באותן שיטות, תעשיית היחצנות עובדת שעות נוספות ולפתע מקיימים בעצמם "את אשר אסרת התרת", ואת אשר התרת אסרת, הליכה לערכאות הפכה לדבר שבשגרה גם אם מסתתרים אחרי אנשי "קש" כאלו ואחרים, וחסים בצל אמרתו של עשו הרשע "אחי יש לי רב"...

אם חפצי חיים אנחנו, ואם אין אנו רוצים להתבלבל חלילה ולא להיות מושפעים ממכונות התעמולה השונות, אין לנו אלא להישען על גדולי ישראל שליט"א עיני העדה אשר בעיני הברדלח שלהם הצופיות למרחוק והולכים בדרכם של "ההרים הגדולים" בבחינת "אשא עיני אל ההרים" ולהצמד להוראותיהם אפילו "על ימין שהוא שמאל", לחזק את עולם התורה שהוא הבסיס האיתן לקיומנו וקיומו של כלל ישראל.

ר' ישראל סלנטר זצ"ל היה אומר שלימוד תורה אינו רק בגדר מצוה שבין אדם למקום, אלא זו גם מצוה שבין אדם לחברו! שכן בתורה כתוב "ונשאתי לכל המקום בעבורם" (בראשית יח, כו) האחריות על כל העולם מוטלת עלינו, אלו היושבים ועוסקים בתורה.

תמיד הוכיחו אותנו שכל מה שקורה רח"ל בכבישים, כל מה שקורה רח"ל בעולם – אנחנו אשמים, ואף אחד לא שומע לתוכחות, באה בת קול מן השמים והכריזה – אבל אשמים אתם, אם אינכם רוצים שיבואו פורעניות לעולם, עליכם להתחזק בלימוד התורה הקדושה ובעבודת ה', ואז תזכו שהקב"ה ישא כל המקום בעבורכם.

החלש יוזז הצידה וייתרף בפייהם של החזקים, זו הייתה גם משנתו של הצורך הנאצי היטלר ימ"ש שסחף אחריו את כל העם הגרמני, ואילו היהדות הצרופה פועלת הפוך לגמרי, עזרה לחלש, גמחי"ם, ארגוני חסד, ארגוני הצלה ועוד, החלש איננו נטל נהפוך הוא.

עם מסר כזה העולם הנאור אינו יכול להשלים, העולם ייראה טוב יותר ללא פרזיטים החיים על חשבון החזקים, זו התיאוריה שפיתחו גדולי משמידי עמנו לדורותיו, היהדות, היא סכנה לאנושות, עולם נאור, המעוניין להתפתח ולהתקדם, אינו יכול לשאת את החלש, ואין מקום בעולם זה למי שאינו טהור הגזע, חזק, ומצליח.

ברוך השם, שונאי ישראל, הצליחו אולי לשנות את דעת הקהל בקרב בני עמם, אך לא בקרב עם ישראל, עמנו שרר את כל הפרעות למרות כל שטיפות המח שעברו עמי העולם, שרר, ונשאר איתן בדעתו ובחוסנו הפנימי, וידע היטב מי הרודף ומי הנרדף מבלי להתבלבל חלילה.

אך קורה לפעמים שהאדם בתוך מצפנו מתבלבל מאירוע כזה או אחר המערער את בטחונו, כמו המקרה של ברוך גולדשטיין הי"ד, רופא בחסד עליון, שטיפל באלפי שונאי ישראל מחד, אך גם במאות מקרים של פיגועי טרור של חבריו וידידיו מאידך, וברגע של חולשה וחוסר יציבות הרג עשרות פלשתינים, מעשה זה שינה את המפה הפוליטית אצל חלק לא מבוטל מאזרחי ישראל והעולם, אנשי "מצפון" שינו את דעתם והפכו באחת את המציאות הכל כך פשוטה וברורה, ותחת היותם של המחבלים הארורים לרודפי ישראל, הפכו ללוחמי חופש ונרדפים.

אם עד לא מזמן מחבל פלשתיני שהיה מבצע פיגוע על אדמת ארה"ב או אירופה דעת הקהל הייתה מוקיעה אותו ואת שולחיו ללא ספק, מה אתה לבא הרוג אותנו כאן, לך לפלשתינ, היום האצבע והאשמה מופנית כלפינו, הפסיקו את ההתעללות בפלשתינים, בגללכם "אויבי השלום", אנו סובלים גם פיגועים באדמתנו.

ארגוני השמאל, והשמאל הרדיקלי הממונים ע"י אין ספור קרנות בינלאומיות משרתים אף את אותה מטרה בקרב כל שכבות האוכלוסייה היהודית בכלל והישראלית בפרט, ופועלים באופן ששום מדינה ריבונית נורמלית ודמוקרטית לא הייתה עוברת לכך לסדר היום, והייתה מראה להם אחר כבוד את מקומם מאחורי סורג ובריח.

"וירעו אותנו המצרים", הפכו אותנו לרעים. היכן נשמע במדינה נורמלית שחייל שמגן על עמו ועל חבריו מפני מרצח שפל הופך פתאום לרודף, שוטר שמגן על חבריו זמן ביצוע משימה ע"פ החוק, ונאלץ להשתמש בנשקו כנגד מחבל היורה עליו או המנסה לדרוס אותו עומד לדין, מילא אם טענה הייתה נשמעת מפי ראשי המחבלים, אך כאשר חוברים

ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו... והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ (א, ט-י)

כדי להבין מה היה מטרת יועצי היחצני הפרסום של פרעה, כאשר כתבו לו את הנאום הבומבסטי הזה לאומה, נקדים ונסביר את המושג של "רודף" ו"נרדף", הרודף הוא זה שמציק ומזיק, והנרדף, זה המסכן נגדו מכוונות פעולות הרודף.

עצם הידיעה וההפנמה על היותו של הנרדף, נרדף, נוסכת בו כוחות לשרוד את המאבק, יהודים שרדו את הפרעות הקשות ביותר לאורך הדורות ובמיוחד את השואה האיומה, רק מעצם התקווה שיום אחד העולם יידע על עצם היותנו נרדפים, ידיעה זו היא שחיסנה וחישלה אותם.

יועצי התדמית של פרעה הבינו שאם פרעה ידכא את עמ"י עד עפר, ישפילם וירדה בהם, עמ"י, ישרוד את השעבוד מעצם תחושת הנרדפות ומתקווה לימים טובים יותר, מעצם היותו צודק ונרדף, אך אם ברצונו להכניסם לגלות גוף ונפש, עליו להפוך אותם תדמיתית, לרעים ולמושחתים, כמו שנאמר "וירעו אותנו המצרים", "הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו"..."ונלחם בנו ועלה מן הארץ".

בנאומו לאומה המצרית אומר להם פרעה כך, ראו נא, אתם רואים את היהודים שמסתובבים בינינו? דעו לכם שהם מחייכים לנו, ושבע תועבות בליבם, הם פשוט ממתנינים ליום שיוכלו לנשל אותנו מאדמתנו, "והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ", הוצאנו את יוסף מבית השבי, שמנו אותו "סגן" למלך, והנה לקח את כספינו, [כמו שמסיתים נגד החרדים...] שם את משפחתו בארץ גושן היקרתית על חשבוננו, ראו איך הם רודפים אותנו, עוד יתפסו את ילדינו וישחטו אותם...פחד פחדים.

איך התקשורת המצרית עברה לסדר היום על הטמנת ילדי ישראל במקום לבני הבניין, פרעה בעצת יועצי הפרסום והתדמית שלו הסביר לעמו את הסכנה בחוסר התפוקה של פועלי הבניין כשכל התמהמהות בבניה מסכנת את צרכי המדינה ויכולה להביא להתדרדרות כלכלית, ולתחילתו של מרד נורא ומסוכן, וממילא, כשהנוגש המצרי דחף את הילד היהודי לתוך הקיר במקום לבינה, חש הוא כי הוא משרת את הממלכה ועשה זאת בשמחה, ובחיוך רחב.

יועצי התקשורת של פרעה, עשו את עם ישראל לעם של רודפים לא רק פרעה נהג בשיטה זו אלא לאורך כל הדורות ועד ימינו אלו נקטו שונאי ישראל מבית ומחוץ בטקטיקה זו, יוצרי תורת האבולוציה הכפרנית הסבירו לעולם, היהודים הם רודפי האנושות מסיבה אחת פשוטה, תורת האבולוציה שואבת את כוחה מחוקי הג'ונגל, שהחזק שורר על חשבון החלש, החלשים מעכבים את התפתחותם וקיומם של החזקים, ובכך למעשה

אין זה כי אם זעקה משמיים עבורנו, עשרות שנים סמכתם על צה"ל והמדינה שיגנו עליכם, אולי כעת תכירו ותפנימו את דברי דוד המלך ע"ה, "אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר" (תהילים קכז, א), אין מי שישמור עלינו רק ה'אלוקי ישראל.

אתר החדשות של הציבור החרדי

האתר היחיד שמסקר מכל הזירות

המקומיות בכל רחבי הארץ בכל זמן

שיעול: כל מה שאתם חייבים לדעת

הטמפרטורות גבוהות, גשם פה ושם ומחלות החורף הגיעו במלוא העוצמה • אלפי תינוקות וילדים לצד מבוגרים סובלים בשבועות האחרונים מהתקפי שיעול • למה זה נגרם, ומה אפשר (אם בכלל) לעשות בבית בכדי להקל על השיעול הטורדני?

ומרגיע את השיעול. גרינטוס הייעודי לילדים מתאים לשיעול יבש או ליחתי, אקוטי וממושך. היתרון הבולט מעבר לכך ולרכיבים הטבעיים, זה שהוא מתאים גם לשיעול יבש וגם לשיעול לח וכן לשיעול אקוטי ממושך. לילדים בגילאי שנה עד שש מומלץ ליטול כפית אחת לאחר הארוחה ולגילאי 6 ומעלה מומלץ ליטול 2-כפיות פעמיים-ארבע פעמים ביום. בניגוד לתוספי תזונה שאינם בעלי התוויה רפואית חוקית, יעילותו הוכחה במחקרים והוא רשום במשרד הבריאות.

ואם בענייני דבש עסקינן שהרי מחקר שערכה בעבר "קופת חולים כללית" מצא שדבש יעיל נגד שיעול לילי אצל פעוטות (מלע שנה) וילדים עד גיל שש. במחקר הזה נמצא כי לפעוטות שקיבלו מנה של 10 גרם דבש, השקולה לכפית גדושה, חל שיפור ניכר - הן מבחינת חומרת השיעול והן בתדירותו. המחקר האמור בוצע בשיתוף המרכז הארצי לדבוראים במשרד החקלאות, ומומן על ידי מכון מטרנה למחקר ולקידום תזונת התינוק וממצאיו אף התקבלו לפרסום בכתב עת רפואי. סגולות הריפוי בדבש קשורות בין השאר בנוגדי חמצון המצויים בו, ובהם ויטמין C וחומרים המכונים פלבנואידים, מונו-פנולים ופולי-פנולים. למעשה ככל שהדבש כהה יותר, כך הוא מכיל יותר נוגדי חמצון המטפלים בתהליך הדלקתי הגורם לשיעול. בנוסף, דברי מתיקה הדומים לדבש מגרים בפה סיבי מתיקות הסמוכים לסיבי העצב הקשורים בשיעול.

השיעול הכרוני. הכלל הזה רלוונטי בעיקר עבור מטופלים שאינם מעשנים, משום שבקרב מעשנים שיעול כרוני הוא דבר שבשגרה ולכן הם עלולים לאבד את תמרו האזהרה של שיעול כרוני כסמן פוטנציאלי למחלות שונות. בכל מקרה אין הרבה מה לעשות כדי להימנע משיעול פרט לחיסון המתאים ולהקפדה על היגיינה מקסימלית: שימוש בג'ל אלקוהול מחטא לאחר מגע עם הפרשות (נזלת, שיעול) וביקור בשירותים. בנוסף, חשוב להשתעל ולהתעטש אל השרוול ולהימנע ככל האפשר משהות קרובה לאנשים חולים.

להפסיק את השיעול באופן טבעי

השיעול, על-פי הרפואה הסינית, הוא בעיה של חוסר איוון והרפואה הסינית מסתכלת על השיעול לא כבעיה אלא כתוצאה של חוסר איוון. אבחנה מבדלת של שיעול ברפואה סינית היא מורכבת, שיעול רטוב (עם ליחה לבנה) יכול לנבוע מהשפעה חיצונית- חשיפה לקור או פנימית- רגישות למזון (כגון חלב). שיעול רטוב (עם ליחה צהובה ירוקה) יכול לנבוע מחשיפה לרוח וחום וכן צריכת מזון חם (כגון מזון חריף או ממוגן). שיעול יבש מלווה בצמא עשוי להופיע מחשיפה ליובש (כמו בחמסין) בעוד ששיעול יבש, גרוני (כחכוך) המלווה באי שקט ועצבנות משויך ברפואה הסינית לכבד.

במידה ותרצו לנסות להפסיק את השיעול באופן טבעי לחלוטין הנה כמה דרכים שיסייעו לכם במשימה:

1. הזרימו מים רותחים בחדר האמבט וסגרו את הדלת. תנו לחדר להתמלא באדים ושהו בחדר במשך 20 דקות לפחות. שאיפת האדים תסייע בפירוק הליחה.
2. מים, מים ועוד קצת מים. נוזלים יעזרו לפרק ליחה ובכך להקל על השיעול. כמובן שגם משקאות קרים וגם חמים יכולים לסייע ומומלץ להוסיף דבש לתה, מאחר שיש לו תכונות אנטי בקטריאליות.
3. בלילה כשאתם פורשים לישון, הניחו כרית נוספת מתחת לראשכם. הגבהת הראש תסייע לנקז נוזלים ותקל את תחושת הגודש המצטבר.
4. לעתים קרובות השיעול מתחזק בשעות הערב ולכן נוכחותו של מכשיר אדים קרים בחדר השינה יסייע לדלל גודש באף ובכך יעזור להקל את השיעול (חשוב להדגיש כי משרד הבריאות ממליץ להשתמש במים רתוחים שצוננו, מאחר שעשויים להיות חיידקים מזיקים במי ברז קרים. כמו כן, מומלץ לנקות את פנים המכשיר ולייבשו לפחות פעם בשבוע).
5. פעלו לטובת חיזוק מערכת החיסון עם צמחים כמו אכיליזה, שום ובצל וכן חזקו בעזרה בכיוו עם צמחים כמו שוש קירח (ליקוריצ), בת קורנית (טימוס), אזוב מצוי ומרווה. צמחים אלו עוזרים בהמסת הליחה, כך שיהיה לה קל יותר לצאת החוצה.
6. כרית כוסמת המחוממת במיקרו או בקבוק חם על בלוטת ה"תימוס" (נמצאת ממש מתחת לעצם החזה) משחררת ליחה ועוזרת לשיעול לצאת מהגוף. אפשר גם לעסות את העצם ואף להכות אותה במכות קלות. תתפלאו, זה מחזק את המערכת החיסונית.

השיעול מטריד אתכם?

אתם ממש לא לבד בעסק הזה, ולמרות שמסתמן שהחורף ה"מתעב" יסתכם ב"גרעון" בכמות המשקעים - רשמית הוא כבר פה איתנו ועמו גם שלל וירוסים וחיידקים הגורמים לאחת התולנות השכיחות ביותר בפנייה לרופא המשפחה. אין כמעט תינוק, ילד או מבוגר שעוברים את העונה הזו בלי הסימפטום המעצבן הזה - שיעול!

עונת המעבר והחורף בפרט נושאות עמן וירוסים רבים וקשה להתעלם גם מהשיעולים הקודחים, שמפרים את השלווה, מקשים על הנשימה ופוגעים באיכות החיים. אך תתפלאו לדעת שמנגנון השיעול (וגם הצטננות) הוא דווקא אחת התכונות המופלאות של גוף האדם, להיפטר מגורמים (חיידקים, רעלים עודפים, פסולת יותר וירוסים מהגוף) הפולשים מבחוץ ועלולים לפגוע בדרכי הנשימה, בריאות ובגוף כולו. השיעול תורם למערכת ההגנה הפיזיולוגית, אך עשוי לעורר דאגה אם מדובר בשיעול חריף או כרוני שלא חולף וגורם לאי נוחות ומתגבר במהלך היום, במיוחד בשעות הלילה ומקשה על השינה. האזור במוח ששולט במנגנון השיעול קרוי הגרעין הבודד המוארך (nucleus tractus solitarius) והוא נמצא בגזע המוח. בעוד ששיעול הוא רפלקס טבעי בגוף ותסמין מקובל כאשר יש מחלה חריפה של דרכי הנשימה או שהוא נוצר לאחר שאיפה של מזון או שתיה בשוגג לדרכי הנשימה, שיעול אקוטי ו/או מתמשך מעל חודשיים רצופים עשוי להיות תסמין למחלות כרוניות, אסתמה או לאלרגיה ודורש כמובן בירור רפואי כמו צילום חזה ולעיתים בדיקה של רופא ריאות.

כך או אחרת, במהלך השיעול אנו שואפים את האוויר ונושפים אותו בלחץ גבוה ובמהירות עצומה, לעתים גדולה מ-100 קמ"ש, ולחץ זה מאפשר למעשה לפלוט החוצה כוח ורסיסי רוק שמכילים שירים של גופים (השכיח בהם הוא פנאומוקוקוס פנאומוניא או בקצרה: פנאומוקוק) עם תאי דם לבנים הנלחמים בהם, או באופן שכיח יותר את הווירוסים. השיעול, כאמור, נועד להיפטר מהכוח הזה, כשלוב שיעול נגיפי (ויראלי) מלווה בתקופת חום קצרה של עד שלושה-ארבעה ימים, והשיעול בדרך כלל מחמיר או מתגבר דווקא בלילה.

שיעול יבש או לח? זו השאלה!

נהוג להבחין בין שני סוגים מרכזיים של שיעול: שיעול רטוב שהוא שיעול ליחתי ויצרני המכונה גם "שיעול פרודאקטיבי" ולרוב נגרם על ידי הצטננות או שפעת מלווה בסימפטומים כמו נזלת ועייפות. בשיעול זה מסולקת הליחה מתוך מערכת הנשימה לרבות הריאות והאף ומומלץ שלא לדכא שיעול זה, כיוון שמטרתו היא כאמור לנקות את הגוף, אבל כמובן שכל מקרה לגופו ומחייב אבחון לאפיון סוג הזיהום.

שיעול יבש או למעשה שיעול ששכיח במצבים אלרגניים או מגיע עם זיהומים נגיפיים כמו הצטננות ושפעת, בעקבות נזלת מתמשכת. שיעול שכזה מתחיל לרוב בתחושת גירוי או דגדוג בדרכי הנשימה. כאשר נוצרת דלקת בדרכי הנשימה העליונות, למשל כתוצאה מנגיף נשימתי כמו שפעת. המוח מפרש את הנפחות של דרכי הנשימה כאילו מדובר בגוף זר, והוא מנסה להסיר אותו על ידי הפעלת מנגנון השיעול. גם תרופות מרשם שונות וגורמים אטמוספריים כמו אבק, עשן ואוויר קר יכולים לגרום להופעת שיעול מסוג זה. הבעיה בשיעול יבש שהוא לא פרודאקטיבי, כלומר, הוא לא מייצר ליחה ולכן הוא לא באמת תורם בהגנת המערכת החיסונית.

ברוב המקרים, השיעול עצמו אינו יעד לטיפול אלא הסיבה בגללה הוא נוצר וניתן לחלק את השיעול לפי משך הזמן בו הוא מופיע - שיעול חריף נמשך עד שלושה שבועות, שיעול תת-חריף נמשך בין שלושה לשמונה שבועות, ושיעול כרוני נמשך למעלה משמונה שבועות. לאחר תקופות ארוכות של שיעולים אנשים מנסים לעיתים מלהשתעל בשל הכאב שנגרם להם, מה שעלול גם להוביל לסיבוכים ריאתיים. מצד שני, שיעול מוגבר, בעיקר כזה שנמשך ימים רבים יכול בעצמו להיות מתיש ולגרום לכאבי שרירים, להקאות ובמצבים קיצוניים אפילו לעליפון.

אם השיעול נמשך למעלה משלושה שבועות לאחר זיהום בדרכי הנשימה או אם הוא הולך ומחמיר מומלץ כמובן לפנות לרופא. אם השיעול מלווה בקוצר נשימה, כאבים בחזה או שיעול דמי יש לפנות באופן מיידי לבדיקת רופא. במצבים שהשיעול הופך כבר לשיעול כרוני מתמשך (מעל 8 שבועות), חשוב לפנות לבדיקת רופא, ובהתאם לגיל ולמחלות הרקע יבוצע בירור נוסף של

תכשירים לטיפול בשיעול

הרבליס מוקו - כמוסות לשיעול. אריזה. צילום: בני גם זו לטובה.

סמבוקל קלאסי 58 שח להשיג בפארמים ובבטי המרקחת והטבע.

סמבוקל קיד 120 מ"ל 60 ש"ח להשיג בפארמים ובבטי מרקחת וחנותי טבע.

מוצרי טנגבולט צילום: סטודיו קרול מישר.

pharma-guri-grintuss105 צילום: אלון גנון.

גלות או התגלות?

מי מאיתנו לא מכירה את התחושה שהיא שקועה בעבודה עד מעל הראש, עד שהעסק מונע ממנה להתפלל, לדבר עם ה', ולקבוע זמן איכות לעצמה ולמשפחתה? נשים שמגיעות לייעוץ בנוגע לעסק שלהן שואלות – "איפה לשים את הגבול?" בפתח חומש שמות אנחנו פוגשים את בני ישראל כשהם משועבדים לעבודה – "ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך..." הרמב"ם מגדיר עבודת פרך כעבודה נטולת קצבה ותועלת. וזו התשובה לכל הנשים השקועות בעבודה עד צוואר – אצלנו בפרשה. מלאכה בעלת קצבה היא כאשר את מקציבה זמן וגבול לכל דבר – כשאת שמה את הגבולות לשעות פעילות העסק שלך, ומקציבה לעסק מידה מסוימת של תשומת לב, רק אז תראי תועלת בעמלך ונחת ממנה, שכן העבודה היא כלי ראוי לברכה ה'.

לאחרונה ישבתי עם מתאמנת ושקדנו יחד על תוכנית שתביא לצמיחת העסק, אבל היא מרגישה מתוסכלת. בדיוק כמו הזרע ששתלנו באדמה והוא נרקב ונמעך... כלום לא צומח, "מה לא עשיתי נכון?" היא שואלת.

הסבתי לה שזהו תהליך מבורך ובריא, וגם העסק – כמו הזרע – עוד יצמח ויפרח ויהפוך לעץ לתפארת! צריך רק זמן וסבלנות, ואט-אט הוא יתפתח והיה ירוק, חי, ויפרח ויגדל בנחת ובשמחה. קשה לראות את זה כבר עכשיו? נכון, אבל צריך לדעת לשנות את צורת ההסתכלות שלנו, וכבר עכשיו לראות את הפריחה. כך בפרשתנו – עם ישראל יורד לגלות, ונראה שהגאולה לא נראית באופק. אך המדרש מתאר את המציאות אחרת לגמרי! "ואלה שמות בני ישראל היורדים מצרים..." – הפרשה פותחת באיזכור שמות בני יעקב הבאים למצרים: ראובן, שמעון, לוי, יהודה וכו'. מדוע? משיב המדרש: "על שם גאולת ישראל נזכרו כאן".

כי הירידה למצרים איננה גלות, שממנה עלינו מזמן, אלא עוד חלק מן ההתגלות,

ממש כמו הגרעין שנטמן באדמה, ועוד יצמח. לכן מייד בירידה מזכיר לנו המדרש: "על שם גאולת ישראל", שלא נשכח אלא נדע כבר עכשיו – אנו בדרך אל הגאולה! מסיבה זו, גם שמות השבטים מרמזים על הגאולה. לדוגמה ראובן – "ראה ראיתי את עני עמי", שמעון – "וישמע אלוקים את נאקתם". משום שהירידה עצמה היא חלק מהעלייה.

והגרעין שנטמן באדמה, וצמיחתו עדיין לא ניכרת לעין – מכיל כבר כעת את כל מה שהוא צריך כדי לצמוח ולפרוח. הקב"ה שלח אותנו לגלות (למצרים) עם ניסיונות וקשיים, אך בד בבד נתן לנו גם את הכוח לצאת ממצרים, לצאת מהמצרים האשישיים, מהגבולות הפרטיים, ולהתחבר לאורח החיים של הגאולה השלמה, להכניס את החיות של משיח לתוך הגלות, ולגלות שזוהי תכלית הכוונה של כל הירידה!

ביום ראשון הקרוב, כ' בטבת, יחול יום הסתלקותו של הרמב"ם, שחי במצרים ואף כתב שם את חיבורו הגדול 'משנה תורה', שהלכותיו נוגעות לנו הלכה למעשה עד עצם היום הזה. הרבי אומר שהרמב"ם לא התפעל מהגלות. להפך – דווקא במצרים, במקום הירוד והנמוך, הצליח לפעול עניין כה גאולתי ונעלה.

כך פרשת שמות מלמדת אותנו להביא לימות המשיח – להתבונן בחיי היום-יום שלנו, ולמשוך את שעתיד לבוא – במבט הנכון, תוך הסתכלות על כל דבר בעולם כאילו היינו כבר בגאולה בימות המשיח. לראות את העץ הפורח, גם אם עכשיו הוא עדיין זרע טמון באדמה.

מתי בחיים שלך נוכחת שמה שהיא נראה לך כמו חורבן וגלות התברר בעצם כהצלה וגאולה?

שבת שלום

מירי שניאורסון - הבחירה שלי. מאמנת ויועצת עסקית ואישית, מרצה ומנחה לנשים ונערות. 054-9292901. <http://www.miri-mychoice.co.il>

והגרעין שנטמן באדמה, וצמיחתו עדיין לא ניכרת לעין – מכיל כבר כעת את כל מה שהוא צריך כדי לצמוח ולפרוח. הקב"ה שלח אותנו לגלות (למצרים) עם ניסיונות וקשיים, אך בד בבד נתן לנו גם את הכוח לצאת ממצרים, לצאת מהמצרים האשישיים, מהגבולות הפרטיים, ולהתחבר לאורח החיים של הגאולה השלמה, להכניס את החיות של משיח לתוך הגלות, ולגלות שזוהי תכלית הכוונה של כל הירידה!

חדש באשפד

מהיום ניתן להשיג טרי וקפוא גם בכשרויות:

בהשגחת בד"ץ מהדריץ' הויז אברהם ויזני

במשגחת בד"ץ שארית ישראל מוסדות של קרליץ

קרטון עוף טרי
לק"ג 22⁹⁰

קרעיים/חזה/ירכיים טרי
לק"ג 29⁹⁰

קרטון מפורק לשיניצל טרי
כ-10-8 עופות לק"ג 25⁹⁰

לכולי עלמא מגיע להנות משירות הקצבים המומחים של אשפר

בני ברק: שלמה המלך 17
טל: 03-6718300
אשפר'ר - משלוחים לבית הלקוח

הוספנו המון צבע

אם חלמתם להפוך רגשות ורגעים קטנים לאיורים חלומיים, בואו לאיור לעצמכם קריירה מנוגנת ומקצועית: איור ספרי ילדים ומבוגרים, קריקטורות, קומיקס, איורים לעיתונות ולפרסום ועוד

המון כלים
איורים בטכניקות מסורתיות ועיפרון, ובתוכנות מגנה סטודיו, פוטושופ, אילוסטרייטור ועוד

המון אימון
הרבה יותר שעות תרגול שיכשירו אתכם לבצע כל עבודה - מאיור בודד ועד פרויקטים גדולים

הצטרפו למאות הבוגרים המצליחים של הקורס! ההרשמה לקבוצות נשים וגברים | החל מעל 18

מתנה! לוח גרפי לאיור ממוחשב
לנרשמים ביום היעוץ

י"ד ניר הולאי - התמנה לנשיא הקבוצה

נעית מכוון מציורי בוגרים: הודיה צדוק, יעב גולשטיין, מירי בוטרכמן, אורי לוי, אושרית חן, שולמית באואר, אסתי זיכל, רותם הלי חוד, הודיה רחל זר, רחל זרביב, רחלי רוזנפלד, אסתי פריזנט, בטיה גישייד

בית פרוג 072-3924764 | www.prog-school.co.il
יורשלים: שטראוס 3
בני ברק: מגדלי שקל ז'בוטינסקי 168

עיצוב גרפי ותקשורת חזותית | עיצוב ובניית ממשקים | פיתוח ממשקים | עימוד מקצועי עריכה והפקת וידאו | צילום מקצועי | עיצוב פנים | תלת מימד ואנימציה | איור ממוחשב

PROG
הבית של היוצרים

קמת לובאים

כ' טבת תשע"ט 28/12/18 || כל ישראל || 33

1

צילום: ניר עצמון

3

צילום: אור דאי, סטילינג: ענת לבל

1 מאפינס שוקולד לבן וחמוציות

חברת כרמית חולקת מתכון קל להכנה לאירוח ולפינוק חורפי בבית - מאפינס שוקולד לבן וחמוציות

מצרכים לכ-15 מאפינס גדולים:

100	גרם שוקולד לבן 1/2 כוס שמנת מתוקה
150	גרם חמאה חתוכה לקוביות
1	כוס סוכר דמורה
4	ביצים
1	גביע שמנת חמוצה של פעם
1 ו-1/2	כוסות גדושות קמח
2	כפיות אבקת אפיה
2	כוסות חמוציות מיובשות וגם קפואות
1	כוס שוקולד צ'יפס אגו לבן

אופן ההכנה:

- מביאים שמנת מתוקה לסף רתיחה, מוסיפים שברי שוקולד לבן, ממתינים דקותיים ומערבבים לקרם חלק, מצננים לחלוטין.
- במיקסר עם וו גיטרה מערבלים חמאה וסוכר לתערובת חלקה וקרמית.
- מוסיפים ביצה, ביצה וטורפים היטב לאחר כל הוספה.
- מוסיפים את קרם השוקולד הלבן ומערבבים.
- מוסיפים לסירוגין קמח, אבקת אפיה ושמנת חמוצה ומערבבים רק עד שהחומרים נטמעים בתערובת.
- מוסיפים את החמוציות והשוקולד הקצוץ ומערבבים בעדינות עד לפיזור אחיד בבלילה.
- מסדרים עטרות נייר גדולות בתוך תבנית שקעים, יוצקים את הבלילה לעטרות הנייר ואופים בחום בינוני, 180 מעלות במשך כ-15 דקות עד שקיסם הנגעץ במרכז העוגה יוצא עטוף פיזורים לחים.

מתכון וצילום: כרמית תעשיות ממתקים

2 סנדוויץ' רוסטביף

"מאפיית ברמן", בשיתוף רות אופק, בעלת הבלוג "שמח במטבח", מגישים את הכריך האהוב על רות: סנדוויץ' רוסטביף - שפע של בשר טוב, חרדל שמחמיא לטעמי הבשר וירקות טריים שמוסיפים רעננות. "הוא גם טעים מאוד בעיניי, גם משיבוע מאוד וגם בריא יחסית", מסבירה רות אופק. הכריך מומלץ מלחם מחמצת מסדרת הלחם החדשה ברמן E-FREE, ללא חומרים משמרים.

חומרים:

2 פרוסות לחם EFREE

1	כף חרדל גרגירים
5-6	פרוסות רוסטביף (ראו מתכון, אפשר להשתמש גם ברוסטביף קנוי באיכות טובה)
1	מלפפון חמוץ פרוס לאורכו
1	עלה חסה ערבית חתוך לרצועות
1	עגבנייה פרוסה

לרוסטביף:

1½	ק"ג נתח סינטה מיושן (אפשר גם אנטריקוט או שיטל)
1	כפית חרדל דיד'ון (רגיל או גרגירים)
1/2	כפית מלח גס
1	כף שמן זית
	כמה ענפי רוזמרין

אופן ההכנה:

- להכנת הרוסטביף: מוציאים את הבשר מהמקרר כשעה-שעתיים לפני ההכנה. מחממים תנור לחום מקסימלי (220-250 מעלות).
- מעסים את הבשר היטב מכל צדדיו בחרדל, במלח ובשמן הזית. מניחים עליו את הרוזמרין. מעבירים לרשת צלייה וצולים בתנור במשך כ-15 דקות עד שהבשר "נסגר" מכל צדדיו.
- מנמיכים את חום התנור ל-170 מעלות וממשיכים בצלייה במשך 45-60 דקות לפי מידת העשייה הרצויה. מוציאים מהתנור ונותנים לבשר לנוח כ-10 דקות לפני שפורסים אותו.
- להכנת הכריך: מורחים על פרוסת לחם חרדל ומניחים מעל את הבשר בשכבות. מסדרים מעל את פרוסות המלפפון חמוץ והעגבנייה, מניחים מעל את החסה וסוגרים עם הפרוסה הנוספת. כדאי לחתוך את הסנדוויץ' באלכסון ולעטוף בנייר פרגמנט כדי למנוע נזילות.

3 מרק בצל בתוך כיכר לחם

המותג מאסטר שף מציע מתכון נפלא, מפנק ומנחם של מרק בצל בתוך כיכר לחם עם גבינה מותכת. מה צריך יותר מזה בימי החורף הקרים?

מרכיבים למרק:

4-5	בצלים לבנים, חתוכים לרצועות דקות
25	גרם חמאה
1	כף שמן זית
2	כפות סויה
1	כפית סוכר
2-3	כפות קמח מקצועי
1	ליטר ציר או מים רותחים
1/4	כוס יין לבן (אופציונלי)

צילום: שני הלוי

צילום: איתי קובא

צילום: סטודיו כרמית

לעיטור:

עלי טימין

גבינת פרמזן

הוראות ההכנה:

1. חותכים 1/3 מהחלק העליון של הדלעת ומרוקנים את הגרעינים.
2. מערבבים בקערה קטנה שמן זית, סילאן ומלח ומברישים את פנים הדלעת ואת חלקה העליון.
3. אופים בתנור שחומם מראש ל-190 מעלות במשך 25-30 דקות או עד שהדלעת זהובה. חשוב לאפות גם את המכסים של הדלעת.
4. מבשלים את הפסטה לפי ההוראות שעל האריזה ומסננים.
5. קוצצים את השום לקוביות קטנות וחותרים את הפטריות והערמונים לרבעים.
6. במחבת רחבה עם שמן זית מטגנים במשך דקה את השום ומוסיפים את הפטריות. מטגנים, תוף כדי ערבוב, במשך 3-4 דקות.
7. מוסיפים ערמונים, שמנת, מלח, פלפל ואגוזי מוסקט ומבשלים במשך 5 דקות. טועמים ומתקנים תיבול.
8. מוסיפים לרוטב את הפסטה ומבשלים ביחד במשך 5 דקות.
9. ממלאים כל דלעת צליה בפסטה ברוטב פטריות וערמונים, מגרדים מעל גבינת פרמזן, על החלק הדק בפומפייה, ומעטרים בעלי טימין.

להגשה:

2 כיכרות לחם כפרי עגול

1 חבילת גבינת צ'דר פרוסה או גל גבינה צהובה אחרת שאוהבים

1/2 כוס גבינת פרמזן, מגורדת

עלי טימין

אופן הכנה:

1. מחממים את התנור ל-180 מעלות.
2. ממיסים את החמאה בסיר, מוסיפים את השמן, הבצל, הסויה והסוכר. מערבבים, מכסים ומבשלים תוך כדי ערבוב מדי פעם במשך כ-20 דקות.
3. מוסיפים את הקמח וממשיכים לבשל תוך ערבוב קבוע כ-3 דקות נוספות עד שהבצל משחים.
4. מוסיפים את הציר או המים והיין הלבן, מערבבים, מכסים ומבשלים ללא מכסה במשך 40 דקות. כמות הנוזלים אמורה להצטמצם. טועמים ומתקנים את התיבול.
5. חותרים את הרבע העליון של כל כיכר לחם ובעזרת כף מרוקנים את הפנים שישאר רק קרום חיצוני בצורת קערה. מרפדים את פנים הלחם בכמה פרוסות גבינה ומכניסים לתנור ל-10 דקות.
6. יוצקים את המרק לתוך קערות הלחם, מפזרים מעל את הפרמזן ומקשטים עם עלי הטימין.

4 דלעת ערמונים במילוי פסטה

המותג ברילה מציג מתכון מרשים של דלעת ערמונים צליה במילוי פסטה עם פטריות וערמונים ברוטב שמנת שיפתיע את האורחים.

מרכיבים:

לדלעת:

6 דלעת ערמונים

2 כפות שמן זית

1 כף סילאן או רוטב צ'ילי מתוק

למילוי:

1/2 חבילה ברילה פסטה סטלינה (צורת כוכבים)

2 כפות שמן זית

4 שיני שום, קלופות

1 סלסלה פטריות שמפניון

1 אריזה ערמונים מבושלים

1 מיכל שמנת מתוקה 38%

מלח ופלפל שחור

מעט אגוז מוסקט

5 טבעות ברמונדי פריכות

רעיון לארוחת צהריים נפלאה ולא שגרית שלא צריך לעמול בשבילה: טבעות דגים קריספיות וטעימות שילדים אוהבים. מתכון קל להכנה שניתן לטיגון והקפאה בכל עת. מתכון ל-15 טבעות

מרכיבים:

½ ק"ג דג ברמונדי טחון

פירורי לחם

שן שום כתושה

ביצה

2 כפות שמן

מלח-פלפל

הוראות הכנה:

1. מערבבים את כל המרכיבים, ליצור קציצות ולשטח אותן מעט.
2. נועצים במרכז כל קציצה קש על מנת ליצור טבעות מהקציצות.
3. להכניס את הטבעות לקירור למשך כ-20 דקות.
4. טובלים את הטבעות בפירורי לחם ומטגנים בשמן עמוק עד להזהבה.
5. הופכים ומטגנים גם את הצד השני.

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

			17	10		31	13
		17			7		
		36					
	18				17		
11	7				14		
			9	6			
			19				10
		8					
	11				8		
	6				14		
	5			7	11		
13			19				
6			3				

	4	27					
10							
6			17	18		29	10
					3		
	11						
24					6		
25					6		
15			10				
12			20				4
					11		
					10		

סודוקו

	7			4		3		
					5	1		
	6			9		2		
	8				7		5	
		4	3		1	9		
	2				6		8	
		9		6			4	
		5	8					
		7		1			3	

		6			4		8	5
		2	3		1	9		
7	5				2		4	
8	3				7		6	
		1	9	4		3		
	2				5		1	7
	9		1				2	4
		3	5		6	7		
1	6		4			5		

		3						
8				4				7
	6		9			1		
5				8				2
		9			3	6		
7								4
		2			1		5	
4				7				6
						8		

		7	5			4		
	3			1			8	
2								
		9				7		
	6		3				5	
		4			8	2		
								1
	5			6			3	
		1			4	9		

סודוקו 16

4	8	11		14		6	16	15	1						12
9	16			5	12	2		6		14					8
					4	9	1	10			2	16			3
2			1		7	15	8				4		5		
		8		10	9	1	2			15		6	4		
7		14		8				13		6			10	11	16
	10		9		15			2	5	3	13	14	8		
15	5	6	13	4		14							7		2
			7	1	3			12	15		14	8	9	16	
	15	5	14	2	6			9	16	10		12			13
	13		10	12	11	8		7	3		6			2	
6			12	16				5	8				11	10	
					2	4		8	6	12		1			
5	2	1			8		10			11	15			3	14
12	11	9					6	1	14	7	3	2	16		10
14							11				10	4	15	6	7

7	11		2	10	6	13								5	
	16		1	4	5	2			13				15		9
15		8	4	1	12	7			11	5	2	14			10
9	5								15	6	4	12			
6	9		12		11						1		7		15
		10		3	7		6	13		16	4		12		
11	15	4			16		2		9	5	8				13
1			3			14			12		10				16
		11			9		10	14		12		4			
			14			4	13	3	2		5				16
16		5	13	7	8	6	12				1			15	
2			15		1								8	10	11
8	7		9	5		11	16		15						
	2	6	11	8	10	12	4		1				16	7	3
		12	16		13				8		6	11	2		5
3	15								4		10	13		11	

אל המקורות

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. זמרת הארץ
2. זרע אל קוצים
3. טוב הדבר בעיניו

תשובות:

1. זמרת הארץ: שיר השירים 7:12, יחזקאל 40:2, יחזקאל 47:12, יחזקאל 48:35, יחזקאל 49:1, יחזקאל 50:5, יחזקאל 51:11, יחזקאל 52:9, יחזקאל 53:1, יחזקאל 54:1, יחזקאל 55:1, יחזקאל 56:1, יחזקאל 57:1, יחזקאל 58:1, יחזקאל 59:1, יחזקאל 60:1, יחזקאל 61:1, יחזקאל 62:1, יחזקאל 63:1, יחזקאל 64:1, יחזקאל 65:1, יחזקאל 66:1, יחזקאל 67:1, יחזקאל 68:1, יחזקאל 69:1, יחזקאל 70:1, יחזקאל 71:1, יחזקאל 72:1, יחזקאל 73:1, יחזקאל 74:1, יחזקאל 75:1, יחזקאל 76:1, יחזקאל 77:1, יחזקאל 78:1, יחזקאל 79:1, יחזקאל 80:1, יחזקאל 81:1, יחזקאל 82:1, יחזקאל 83:1, יחזקאל 84:1, יחזקאל 85:1, יחזקאל 86:1, יחזקאל 87:1, יחזקאל 88:1, יחזקאל 89:1, יחזקאל 90:1, יחזקאל 91:1, יחזקאל 92:1, יחזקאל 93:1, יחזקאל 94:1, יחזקאל 95:1, יחזקאל 96:1, יחזקאל 97:1, יחזקאל 98:1, יחזקאל 99:1, יחזקאל 100:1

טריוויה

1. עיר שנכבשה לאחר הנפת כידון
2. מי ישבה תחת התומר?
3. מי אמרה "אל תרבו תדברו גבוהה גבוהה"?
4. עם שבא למלחמה בהיות ישראל ברפידיים

5. שר שירת הדוד לכרמו
6. "מענה רך ישיב..."
7. מי רצתה גולות?
8. מי אמר למי "נצח ישראל לא ישקר"?

9. אביו של הנביא יחזקאל
10. בנותיו של איוב היו...
11. "הכה... באלפיו"
12. מי היתה אמו של שלמה המלך?

13. באיזה חומש נאמר "ארמי אובד אבי"?
14. מי קרא לירושלים "עיר הקודש"?
15. שמו האחר של גדעון
16. כשמו כן הוא. מי?

תשובות:

1. יריחו
2. רחל
3. מרים
4. בנימין
5. דוד
6. ישי
7. רחל
8. יחזקאל
9. חנניאל
10. שבע
11. אלה
12. רחל
13. שמות
14. יחזקאל
15. גדעון
16. יחזקאל

התשבצים באדיבות עוזי קייש

6	5		4	3	2	1
		8				7
	11	10				9
			13		12	
16				15		14
	20		19		18	17
			22			21

1. חרוץ, מתמיד, זריז וער בעבודתו. "בן עזאי בטלו ה ____" (סוטה ט טו) (בלשון יחיד)
2. מעט מזער, קצת. "כמעט ____" (יחזקאל טז מז)
3. דפיקה וביחוד דפיקת זרם הדם מתוך התרגשות. "שם שתי ____" (רש"י בר' מא ח) (בלשון יחיד)
4. חומר אורגני שנוקב. "מלא תרוד ____" (אהלות ב א)
5. קיצץ, כרת. "עד פחות מטפח" (כלאים ב ד) (בלשון יחיד) (גוף שלישי, עבר)
6. חפירה עגולה מסביב לעץ, לשם השקיה. "ואין עושין ____ לגפנים" (מועד קטן א א) (בלשון יחיד)
7. מחסה, מקלט. "לנו ____ ביהודה ובירושלם" (עזרא ט ט) (בהיפוך אותיות)
8. שאין בו טעם, חסר ערך. "אשה יפה ו ____ טעם" (משלי יא כב) (בלשון זכר)
9. מפרשיות השבוע.
10. נכונות נפשית. "פּתוּחַ" (רש"י ברכות יז.)
11. חרפה, גנאי, דופי. "אהרן ל ____" (שמות לב כה)

1. יופי, נועם, חן. "הנתן אמרי ____" (בראשית מט כא)
2. ציור או סמל חרות בעור הגוף. "וכתבת ____ לא תתנו בכם" (ויקרא יט כח)
3. בשעת אמירה, בזמן קצר מאוד. "תוך כדי ____" (נזיר כ:)
4. זהירים ומקפידים ביותר במשהו. "המהדרין" (שבת כא:)
5. וכל שיח השדה ____ יהיה בארץ" (בראשית ב ה)
6. הגות, הגיון-הלב, הרהור. "בינה ____" (תהלים ה ב) (לא בלשון סמיכות) (בלשון רבים)
7. איזה דבר שהוא, משהו. "וראיתי ____ והגדתי לך" (שמואל א יט ג)
8. מלא עד אפס מקום. "מלא ו ____" (תמיד ה ד)
9. לוח צר, קורה דקה. "נסר שמניח ____ ביניהם" (סוכה יח.)
10. אשה יולדת. "ממסמסין נפשה של ____" (בראשית רבה פב)
11. הקשבה מעולה. "קשב ____" (ישעיה כא ז)
12. לשונו חריפה ועוקצנית. ____ שחוט לשונו. (ירמיה ט ז)

תשבצים

5	4		3	2	1
		7			6
			9		8
12	11				10
		14	13		
			16		15
			18		17

1. הכוונה הפשוטה שבמילה כפי שאנו שומעים אותה. "יש ____ שאפלו בארץ" (קידושין ג ד)
2. אבק, שחק. "הן איים כ ____ יטול" (ישעיה מ טו) (בהיפוך אותיות)
3. פתאום, לפתע. "ישבו יבשו ____" (תהלים ו יא)
4. נוצה, כנף. "תנו ____ למואב" (ירמיה מח ט)
5. מחסן, אסם, אוצר. "וכי יש ____ של מלך חסר כלום" (בראשית רבה יא) (בכתיב מלא)
6. מלך חברון, אחד מחמשת בעלי בריתו של אדוני צדק מלך ירושלים שעשו מלחמה עם יהושע. (יהושע י ג)
7. רצועה, אזור, חוג, דברים ערוכים בשורה אחת. "ירוק שמקיף את כל העולם כולו" (חגיגה יב.) (בהיפוך אותיות)
8. אחת מן האבנים ששובצו בחושן של הכהן הגדול, אבנו של שבט בנימין. (שמות כח כ)
9. אמורא בבבלי. "רבי ועד רב ____" (גיטין נט.)
10. הוא רוצה. ____ את נפשו. (בראשית כג ח)
11. הגיון-הלב, מחשבה. "חכמות ו ____ לבי תבונות" (תהלים מט ד)

1. טיט דיבקי לתיקון סידקי כלים. "ומטמא בשל ____" (מקואות ט ב)
2. אחד מסוגי השירה או מכלי הנגינה הקדומים שנזכרו במקרא. "לדוד" (תהלים ז א)
3. בימה, דוכן. "ויקם על ____ הלוי" (נחמיה ט ד)
4. מסגרת מעל למיטה לשם מתיחת כילה ממעל לה למחסה מיתושים. "או שפרס על גבי ה ____" (סוכה א ג)
5. תפס, לכד. "ה ____ צבי והשוחטו" (שבת ז ב) (בהיפוך אותיות)
6. (במקרא) אניה, ספינה. "שיט ו ____ אדיר" (ישעיה לג כא)
7. זחילה על פני הארץ, הליכת הרמשים למיניהם. "ד ____ הוה נמי בדבר הרוחש" (תוספות פסחים כד:)
8. כנויו של שלמה המלך בן דוד שחיבר את ספר החכמה הנקרא בשם זה ונכלל במסגרת חמש המגילות שבמקרא.
9. ענין, צורך, עסק. "כי שיח וכי ____ לוי" (מלכים א יח כז)
10. בן פנחס בן עלי הכהן. " ____ כבוד" (שמואל א ד כא)

זהו את האתר המופיע בתמונה!

צילום: ויקיפדיה

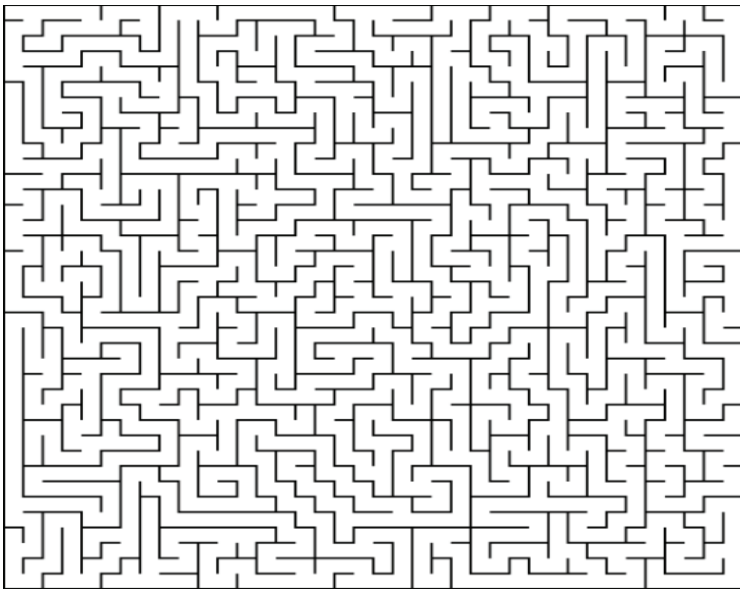

צילום: ויקיפדיה

בשבוע שעבר:
מפרץ אילת

מראה מקום

מבוך

בַּרְיָאָה הַשְּׁנֵיִם

"אֲנִינִי מְשִׁמְשֵׁם בְּשֵׁנִים לְדֹבָר וְלֹא כִלְיָה.
מֵי שֶׁבַח מֵאֵד לְשִׁמּוֹר עַל הַבְּרִיאוֹת שֶׁלִּי",
הַסִּבֵּיר פִּיט־פּוֹט.

"מִצְחָקִים שֵׁנִים פִּעֲמִים בְּכָל יוֹם - פִּעַם
בְּפֶקֶד וּפִעַם בְּעֶרֶב אֲחֵרֵי הָאֲרָחָה. כִּי
אֲנִינִי מְנַקִּים אֶת הַשֵּׁנִים מִשְׁאָרֵי הַמֶּזֶן,
וְלִדְחִים אֵין שׁוֹם סִפָּה לְבֹא וּלְבִקֵּר אוֹתָנִי".

מְקַלֵּל לְמַחֲלֹף
מְבַרֵּשֵׁת שֵׁנִים כִּי
לְחֹלְתֵי-אֶרֶץ עֲבֹרָה
מִדְּלִים.

הַפּוֹפֵטִים הַרְפָּתָאוֹת בְּאֵי הַבְּרִיאוֹת

לְמַחֲלֹף מְבַרֵּשֵׁת
מִדְּלִים לְשֵׁנִים לְחֹלְתֵי
כִּי מְבַרֵּשֵׁת שֵׁנִים.

לְחֹלְתֵי
הַפּוֹפֵטִים מְבַרֵּשֵׁת
בְּגִדֵּי אֶפְרוֹתִי, אֵין
אֶחָד מֵהֶם יָכֹחַ
לְחֹלְתֵי לְפָנֵינוּ.
לְחֹלְתֵי אֶפְרוֹתִי.

לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
אֵין הַפּוֹפֵטִים.

מְבַרֵּשֵׁת לְחֹלְתֵי
לְחֹלְתֵי בְּכָל לְחֹלְתֵי
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת.

פִּעַם בְּכָל לְחֹלְתֵי
לְחֹלְתֵי לְחֹלְתֵי. פִּעֲמִים רַחוּ
לְחֹלְתֵי אֶת הַשֵּׁנִים מִשְׁאָרֵי
(מְבַרֵּשֵׁת) - הַפּוֹפֵטִים עַל הַשֵּׁנִים.

אֵין הַשֵּׁנִים מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
עַל לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת.

לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
הַפּוֹפֵטִים מְבַרֵּשֵׁת.

לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
הַפּוֹפֵטִים מְבַרֵּשֵׁת.

פִּעֲמִים מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
מְבַרֵּשֵׁת לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת.

מְבַרֵּשֵׁת מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת.

אֵין הַשֵּׁנִים מְבַרֵּשֵׁת
לְחֹלְתֵי מְבַרֵּשֵׁת
הַפּוֹפֵטִים מְבַרֵּשֵׁת.

ממשיתכים לגדול!

קו מחשבה

לניהול סטודיו והפקה דרוש/ה מעצב/ת ארט דירקטור/ית

- < התפקיד דורש גיבוש קונספט, עיצוב קריאטיבי וניהול צוות
- < ניסיון בניהול סטודיו - חובה
- < ניסיון בניהול סטודיו במשרדי פרסום - יתרון משמעותי
- < ניסיון של 3 שנים כמעצב/ת בכיר/ה
- < ניסיון בעיצוב דיגיטל - יתרון משמעותי
- < יכולת ניהול צוות והכרה עם עולם הדפוס
- < יחסי אנוש מצויינים - חובה

קו"ח ותיק עבודות למייל:
elimelech@kav-itonut.co.il

דרוש/ה מנהל/ת תיקי לקוחות לעבודה מול לקוחות אסטרטגיים

- העבודה כוללת:**
- < ניהול מו"מ מול לקוחות עסקיים
  - < מכירת שטחי פרסום וכלי מדיה
  - < ניהול לקוחות קיימים והגדלת תיקי לקוחות
  - < ניהול קשר שוטף מול לקוחות, תחזוקה ושימור
- דרישות:**
- < ניסיון במכירות - חובה
  - < יכולת ניהול משא ומתן
  - < ניסיון בניהול תיקי לקוחות - חובה
  - < יחסי אנוש מצויינים - חובה
  - < ייצוגיות

קו"ח למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

דרושים/ות אנשי מכירות

- < ניסיון במכירות חובה!
- < יכולת עמידה ביעדים
- < תנאים טובים למתאימים
- < סביבת עבודה תומכת

קו"ח לפקס: 03-5796645
למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

דרושים/ות סוכני מכירות טלפונים לעבודה בבני ברק

- < 30 ש"ח לשעה + בונוסים
  - < משרה חלקית (6 שעות)
  - < ניסיון במכירות / טלמרקטינג חובה
- קו"ח לפקס: 03-5796645 למייל: yair@kav-itonut.co.il

דרוש/ה אחראי גבייה

- < ידע בהנהלת חשבונות סוג 1 - חובה
  - < ניסיון בגבייה ופיתרון בעיות מול לקוחות - חובה
  - < ידע בחשבשבת - יתרון משמעותי
  - < יחסי אנוש מעולים
  - < אסרטיביות, סדר ואירגון
- קו"ח לפקס: 03-5796645 למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

המודעה מיועדת לגברים ולנשים כאחד

דרוש/ה מנהלת חשבונות סוג 3

- < שנתיים ניסיון לפחות
- < שליטה בחשבשבת חלונות חובה
- < אחראית לקוחות, גביה
- < יכולת אירגונית, שירותיות ומקצועיות
- < שעות עבודה 9:00-17:00
- < העבודה בבני ברק

קו"ח למייל: sari@kav-itonut.co.il

אתר החדשות החרדי מבית "קו עיתונות"
www.kolhazman.co.il

מהדורת סוף השבוע של "קו עיתונות"

רשת השבועונים המקומית
המובילה והגדולה בציבור החרדי

< סביבת עבודה נוחה < תנאים מצויינים למתאימים

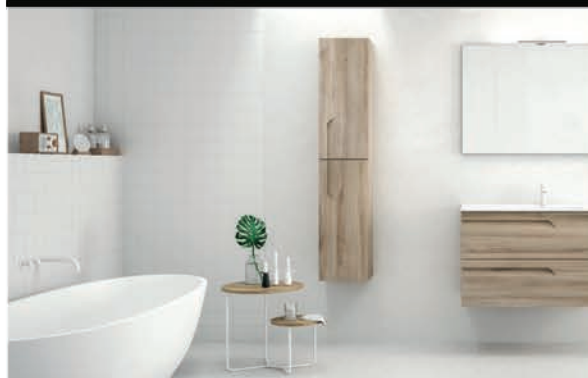
מחליפים קולקציה בעמודי שלמה עד 70% הנחה

מגוון מקלחונים החל מ-499 ש"ח

ארונות אמבטיה החל מ-499 ש"ח

ריצוף מלוטש 80x80 ב-49 ש"ח

לתיאום פגישת ייעוץ ועיצוב ללא כל התחייבות חייגו - 08-9180935 רשת שומרת שבת

ריצופים | חיפויים | פרקטים | שיש | אבן | ארונות אמבט | מקלחונים | ברזים | כלים סניטריים | אביזרי אמבט | תעלות ניקוז

עמודי שלמה
כשחלום ומחיר נפגשים...

ראש"צ
בן צבי 29, רמת אליהו
08-9180919

בילו
המלך חסן השני 6
08-9180940

רמלה
היצירה 10
08-9180921

חיפה
שד' ההסתדרות 32
08-9180946

בני ברק
לח"י 17
08-9180910

WWW.AMDS.CO.IL

חפשו אותנו -

*6960

*החברה רשאית לשנות או לבטל את המבצע בכל עת ללא הודעה מוקדמת, המבצע בתוקף עד 31.1.19 או עד גמר המלאי, התמונות להמחשה בלבד, ט.ל.ח.